

**Warminsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa
Rolniczego z siedzibą w Olsztynie**

Program działalności na rok 2021

Akceptuję

DYREKTOR
Warminsko-Mazurskiego
Ośrodka Doradztwa Rolniczego
z siedzibą w Olsztynie

Damian Cęckiński

.....
/dyrektor /

Zatwierdzam

*Zatwierdzono piśmem:
SWJ, tel. 6540.19.2020*

.....
/Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi/

Olsztyn, 2020
www.w-modr.pl
e-mail: sekretariat@w-modr.pl

Opracowanie	Zespół Specjalistów i Doradców WMODR
Redakcja techniczna	Aneta Ferdycz-Augun, Starszy Specjalista Działu Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Kierujący	Damian Godziński – Dyrektor WMODR
Zaopiniowany	Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego przy WMODR

SPIS TREŚCI

Wstęp

A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego.

B. Zakres i metodyka procesu programowania.

C. Działalność merytoryczna.

C.1. Działania nieodpłatne.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.

Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie.

Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego.

Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.

Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.

Zadanie 12. Szacowanie szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie

Zadanie 13. Ocenienia i akceptowanie, planów restrukturyzacji o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne

C.2. Działania odpłatne.

C.3. Projekty i zadania zlecone.

C.4. Działania realizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR).

- D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem.
- E. Wykaz ważniejszych wydarzeń.
- F. Plan wydawniczy.
- G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej.
- H. Podsumowanie.
- I. Załączniki elektroniczne.

Wstęp

Status prawny

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie (WMODR) jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną, której zadaniem jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Podstawy funkcjonowania

1. Ustawa o JDR

WMODR działa w oparciu o ustawę z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721 t.j.).

2. Statut

Statut WMODR nadany został zarządzeniem Nr 41 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. (Dziennik Urzędowy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. poz. 33).

3. Regulamin organizacyjny

Regulamin Organizacyjny WMODR wprowadzony został zarządzeniem Nr 9/2020 Dyrektora WMODR z dnia 12 lutego 2020 r.

Od dnia 1 stycznia 2021 r. obowiązywać będzie Regulamin Organizacyjny WMODR zatwierdzony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 22.10.2020 r. wprowadzony zarządzeniem Nr 92/2020 Dyrektora WMODR z dnia 5 listopada 2020 r.

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego przy WMODR została powołana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W skład Rady wchodzi:

- 1) Barbara Odrobińska – przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- 2) Edward Adamczyk – przedstawiciel Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 3) Sylwia Jaskulska – przedstawiciel Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 4) Romuald Tański – przedstawiciel Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej,
- 5) Jerzy Salitra – przedstawiciel Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej,
- 6) Maciej Kusior – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”,
- 7) Edward Wysocki – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”,
- 8) Wojciech Hołownia – przedstawiciel Związku Producentów Rolnych,
- 9) prof. dr hab. Marek Marks – przedstawiciel Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie,
- 10) dr Adam Wasilewski – przedstawiciel Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie,
- 11) Andrzej Dzieliński – przedstawiciel szkoły ponadgimnazjalnej kształcącej na potrzeby rolnictwa.

Podstawa prawna sporządzenia Programu Działalności

Program Działalności zawiera działania doradcze według zadań z zakresu doradztwa rolniczego określonych art. 4 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721 t.j.). Program Działalności powstał w oparciu o art. 8, ust. 1, pkt 1 oraz art. 9, ust. 3, pkt 1 cytowanej ustawy.

A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego

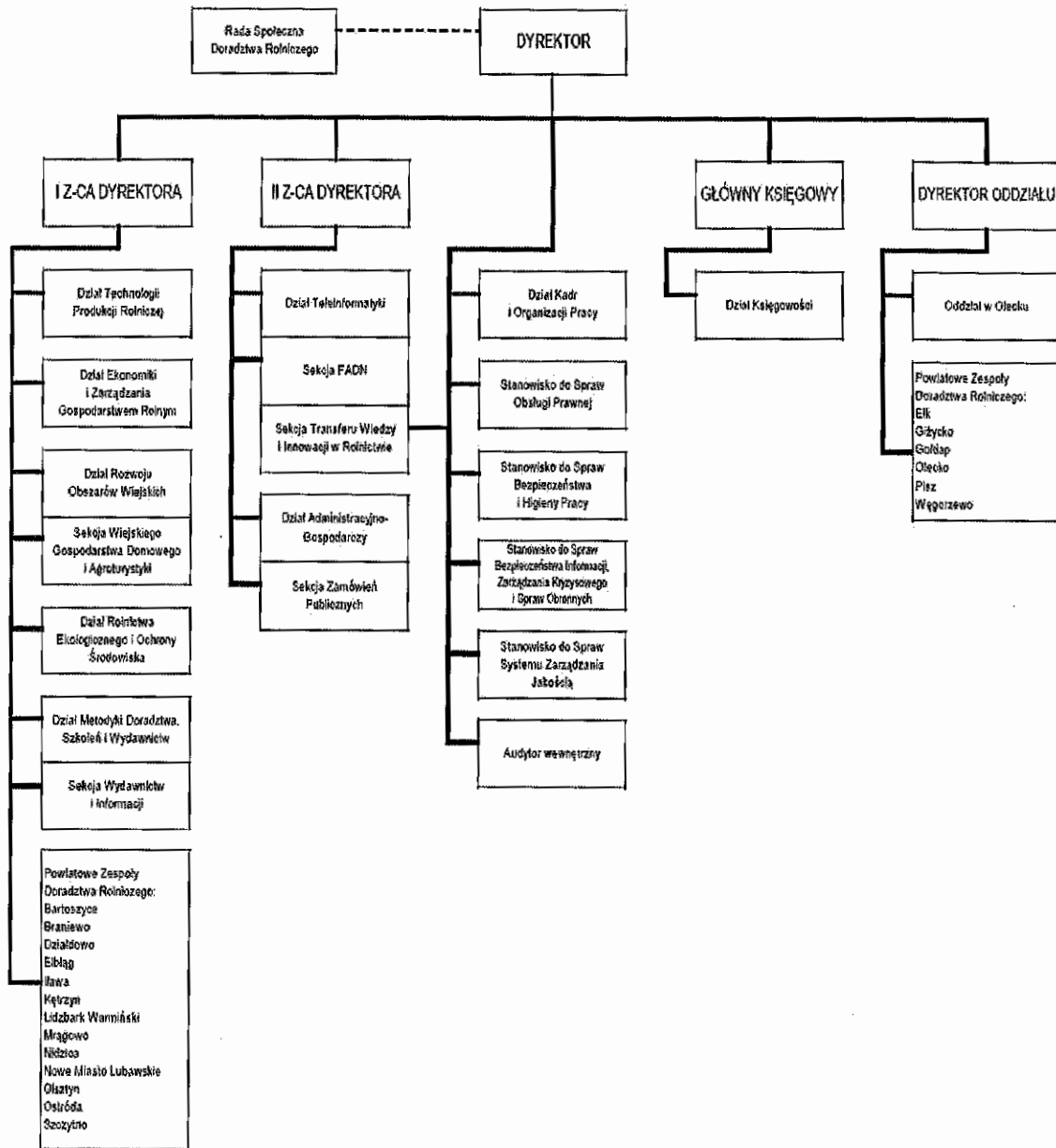
1. Struktura organizacyjna + schemat

Struktura organizacyjna

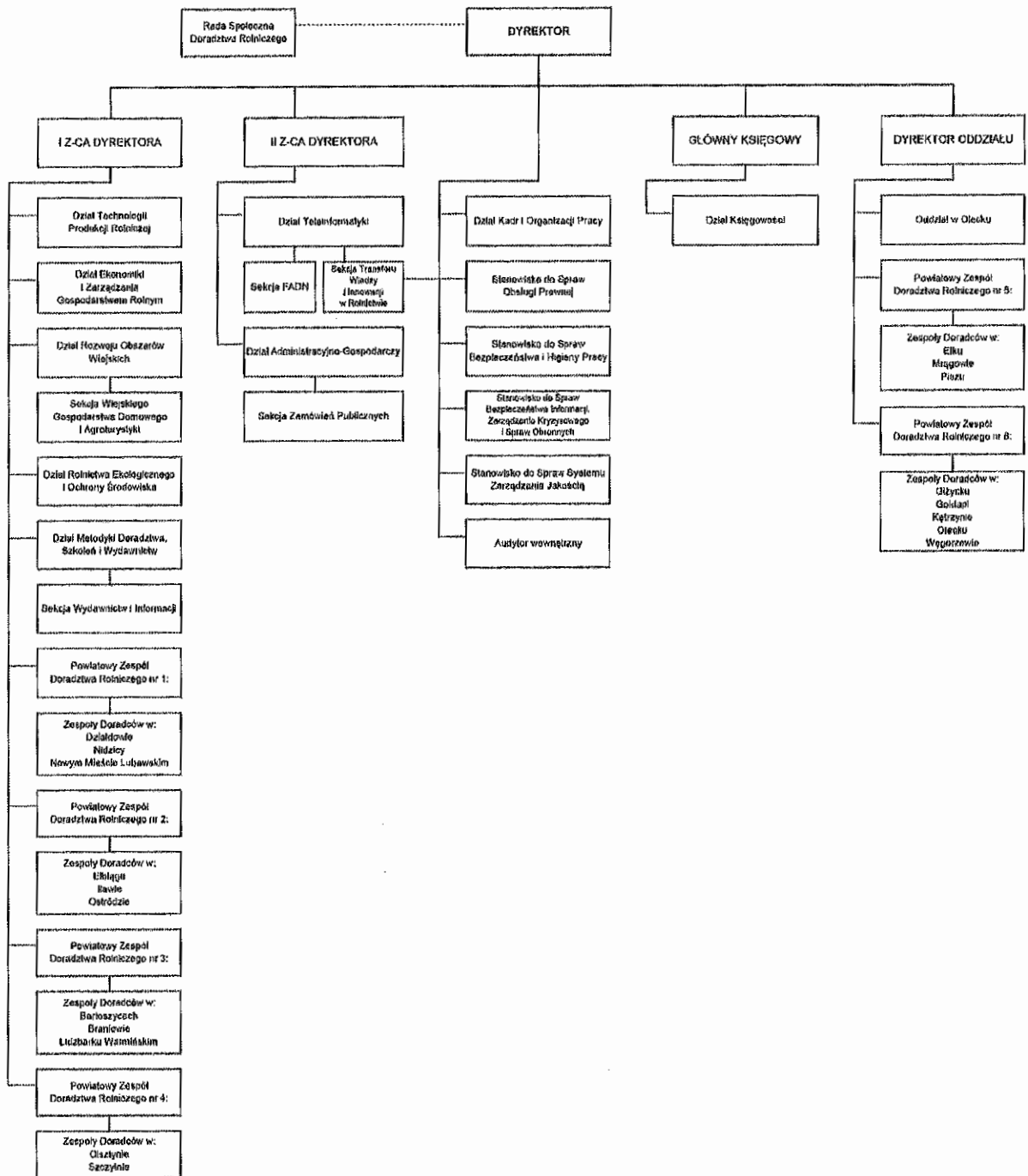
Na mocy statutu nadanego zarządzeniem Nr 41 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. poz. 33, WMODR tworzy:

- a) centrala z następującymi komórkami organizacyjnymi:
 - a) Dział Technologii Produkcji Rolniczej,
 - b) Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym,
 - c) Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich,
 - d) Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska,
 - e) Dział Teleinformatyki,
 - f) Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw,
 - g) Dział Administracyjno-Gospodarczy,
 - h) Dział Księgowości,
 - i) Dział Kadr i Organizacji Pracy,
 - j) Stanowisko do Spraw Obsługi Prawnej,
 - k) Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy,
 - l) Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa Informacji, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych,
 - m) Stanowisko do Spraw Systemu Zarządzania Jakością,
 - n) Audytor wewnętrzny,
- b) Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego.

Schemat organizacyjny

Schemat organizacyjny obowiązujący od dnia 1 stycznia 2021 r.

2. Dane teleadresowe łącznie z Powiatowymi Zespołami Doradztwa Rolniczego

Tab. A. Dane teleadresowe

L.p.	Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	adres	telefon	fax	e-mail
1.	Centrala w Olsztynie	ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	(89) 526 44 39	(89) 526 44 39 wew. 47	sekretariat@w-modr.pl
Oddziały					
2.	Oddział w Olecku	Al. Zwycięstwa 10 19-400 Olecko	665 892 066	-	olecko.sekretariat@w-modr.pl
Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego					
3.	PZDR Bartoszyce	ul. Kętrzyńska 45 11-200 Bartoszyce	(89) 762 22 05	(89) 762 22 05	pzdr.bartoszyce@w-modr.pl
4.	PZDR Braniewo	ul. Kościuszki 118 14-500 Braniewo	(55) 243 28 46	(55) 243 28 46	pzdr.braniewo@w-modr.pl
5.	PZDR Działdowo	ul. Jeleńska 6 lok. 13/2 13-230 Lidzbark	(23) 696 19 75	(23) 696 19 75	pzdr.dzialdowo@w-modr.pl
6.	PZDR Elbląg	ul. Nowodworska 10 B 82-300 Elbląg	(55) 235 32 36	(55) 235 32 36	pzdr.elblag@w-modr.pl
7.	PZDR Ełk	ul. Zamkowa 8 19-300 Ełk	(87) 621 69 67	(87) 621 69 67	pzdr.elk@w-modr.pl
8.	PZDR Giżycko	ul. Przemysłowa 2 11-500 Giżycko	(87) 428 51 99	(87) 428 51 99	pzdr.gizycko@w-modr.pl
9.	PZDR Gołdap	ul. Wolności 20 19-500 Gołdap	(87) 615 19 57	(87) 615 19 57	pzdr.goldap@w-modr.pl
10.	PZDR Iława	ul. Lubawska 3 14-200 Iława	(89) 649 37 73	(89) 649 37 73	pzdr.ilawa@w-modr.pl
11.	PZDR Kętrzyn	ul. Powstańców Warszawy 1, 11-400 Kętrzyn	(89) 751 30 93	(89) 751 30 93	pzdr.ketrzyn@w-modr.pl
12.	PZDR Lidzbark Warmiński	ul. Krasickiego 1/48 11-100 Lidzbark Warmiński	(89) 767 23 10	(89) 767 23 10	pzdr.lidzbark@w-modr.pl
13.	PZDR Mrągowo	ul. Bohaterów Warszawy 7A/2 11-700 Mrągowo	(89) 741 24 51	(89) 741 24 51	pzdr.mragowo@w-modr.pl
14.	PZDR Nidzica	ul. Słowackiego 17 13-100 Nidzica	(89) 625 26 50	(89) 625 26 50	pzdr.nidzica@w-modr.pl
15.	PZDR Nowe Miasto Lubawskie	ul. Jagiellońska 24D 13-300 Nowe Miasto Lubawskie	(56) 474 21 88	(56) 474 21 88	pzdr.nowe.miasto@w-modr.pl
16.	PZDR Olecko	Al. Zwycięstwa 10 19-400 Olecko	665 892 066	-	pzdr.olecko@w-modr.pl
17.	PZDR Olsztyn	ul. Niepodległości 4A 11-300 Biskupiec	(89) 715 22 59	(89) 715 22 59	pzdr.olsztyn@w-modr.pl
18.	PZDR Ostróda	Grabin 17 14-106 Grabin	(89) 646 24 24	(89) 646 24 24	pzdr.ostroda@w-modr.pl
19.	PZDR Pisz	ul. Wojska Polskiego 33 12-200 Pisz	(87) 423 20 33	(87) 423 20 33	pzdr.pisz@w-modr.pl
20.	PZDR Szczytno	ul. Kościuszki 1/6 12-100 Szczytno	(89) 624 30 59	(89) 624 30 59	pzdr.szczytno@w-modr.pl
21.	PZDR Węgorzewo	ul. Kraszewskiego 40 11-600 Węgorzewo	(87) 427 12 21	(87) 427 12 21	pzdr.wegorzewo@w-modr.pl

3. Zasoby ludzkie (stan na dzień 31.10.2020 r.)

Tab. B. Zatrudnienie w Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie

L.p.	Komórki organizacyjne	Liczba zatrudnionych osób
1.	Dyrektor	1
2.	Zastępca Dyrektora	2
3.	Dyrektor Oddziału	1
4.	Dział Technologii Produkcji Rolniczej	9
5.	Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym	3
6.	Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich	12
7.	Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska	5
8.	Dział Teleinformatyki	10
9.	Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw	8
10.	Dział Administracyjno-Gospodarczy	10
11.	Dział Księgowości	6
12.	Dział Kadr i Organizacji Pracy	3
13.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	119
14.	Pozostali pracownicy	3
Razem		192

Tab. C. Zatrudnienie w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin*	Liczba pracowników
1.	Bartoszyce	4	6
2.	Braniewo	6	6
3.	Działdowo	5	6
4.	Elbląg	9	10
5.	Elk	4	6
6.	Giżycko	5	5
7.	Gołdap	3	3
8.	İława	5	8
9.	Kętrzyn	5	7
10.	Lidzbark Warmiński	4	5
11.	Mrągowo	4	4
12.	Nidzica	4	4
13.	Nowe Miasto Lubawskie	4	6
14.	Olecko	4	6
15.	Olsztyn	12	12
16.	Ostróda	8	6
17.	Pisz	4	7
18.	Szczytno	7	8
19.	Węgorzewo	3	4
Razem		100	119

/*gminy wiejskie i miejsko-wiejskie

Tab. D. Zatrudnienie wg specjalizacji

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba osób
1.	Specjaliści zakładowi, w tym z uprawnieniami:	29
a)	<i>doradcy rolniczego</i>	26
b)	<i>doradcy rolnośrodowiskowego</i>	9
c)	<i>eksperta przyrodniczego</i>	0
d)	<i>do doradzania w zakresie integrowanej ochrony roślin</i>	6
2.	Doradcy terenowi, w tym z uprawnieniami:	119
a)	<i>doradcy rolniczego</i>	90
b)	<i>doradcy rolnośrodowiskowego</i>	68
c)	<i>eksperta przyrodniczego</i>	0
d)	<i>do doradzania w zakresie integrowanej ochrony roślin</i>	59

4. Zasoby materialne

a. Sale wykładowe:

- sala konferencyjna 110 miejsc.
- sala konferencyjna 20 miejsc.

b. Sale komputerowe – nie dotyczy.

c. Laboratorium – nie dotyczy.

d. Pole doświadczalne (gospodarstwa demonstracyjne) – nie dotyczy.

e. Tereny wystawowe:

- teren należący do WMODR o powierzchni 9 664 m².
- teren dzierżawiony od Gminy Olsztyn z przeznaczeniem na organizację targów i wystaw rolniczych: obręb nr 10, cz. dz. nr 105 i 109 o łącznej powierzchni 3 825 m².

f. Hotel – nie dotyczy.

g. Stołówka/ restauracja/ bar – nie dotyczy.

h. Ścieżka dydaktyczna – nie dotyczy.

i. Stacja meteo – nie dotyczy.

j. Pasieka – nie dotyczy.

k. Budynki i budowle niezbędne do realizacji usług:

- Działka nr 5 w obrębie nr 6 miasta Olsztyna (księga wieczysta OL10/0052599/7) będąca w użytkowaniu wieczystym do 1 stycznia 2104 r. o powierzchni 0,9664 ha zabudowana budynkami i urządzeniami stanowiącymi własność WMODR:
 - Budynek biurowy (przedwojenny) o powierzchni 738,97 m².
 - Budynek gospodarczo-biurowy o powierzchni 177,28 m².
 - Wiata wystawowa o powierzchni 217,08 m².
 - Wiata wystawowa – altana o powierzchni 65 m².
 - Wiata samochodowa o powierzchni 149,60 m².
 - Wiata dla zwierząt o powierzchni 260,10 m².
 - Oświetlenie terenu, linia wodociągowa, ogrodzenie, nawierzchnia.
 - Instalacja fotowoltaiczna przyłączona do sieci energetycznej składająca się z 86 modułów o łącznej powierzchni 104,3 m² i 2 sztuki turbin wiatrowych.
 - Monitoring terenu.
- Scena mobilna 6x8 m.
- 2 szt. namioty wystawiennicze 1 000 m² z wyposażeniem.
- 3 szt. trybuny (50 osobowe).

5. Certyfikaty i uprawnienia

- Zaświadczenie Nr 28/62/3945 z dnia 2 czerwca 2010 r. o wpisie do rejestru podmiotów prowadzących szkolenia określone ustawą o ochronie roślin, w zakresie: obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin, stosowania środków ochrony roślin, integrowanej produkcji.
- Zaświadczenie Nr 28/62/3945 z dnia 20 stycznia 2014 r. o wpisie do rejestru podmiotów niebędących przedsiębiorcami prowadzących działalność, w zakresie potwierdzenia sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin i prowadzenia badań sprawności technicznej opryskiwaczy ciągnikowych oraz samobieżnych polowych.
- Certyfikat systemu zarządzania jakością ISO 9001:2015 z dnia 28 lutego 2008 r.
- Wpis WMODR do Rejestru Instytucji Szkoleniowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie pod numerem ewidencyjnym 2.28/00071/2013 z dnia 30 sierpnia 2013 r.

6. Wdrożone systemy zarządzania

System zarządzania jakością zgodny z wymaganiami normy ISO 9001:2015

Zakres certyfikacji: usługi doradcze, szkoleniowe i informacyjne świadczone na rzecz rolnictwa i przedsiębiorczości w województwie warmińsko-mazurskim. Udzielony od dnia 28 lutego 2008 r. ważny do dnia 25 lutego 2023 r.

7. Elektroniczny system wspomaganie pracy doradczej

Dokumentowanie pracy doradczej osób zatrudnionych w WMODR odbywa się przy pomocy elektronicznego Systemu Planowania i Sprawozdawczości (SPiS), którego utworzenie zostało dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013. Celem działania SPiS jest udoskonalenie czynności związanych z codzienną pracą doradców oraz specjalistów Centrali i Oddziału w postaci zautomatyzowanych zapisów na etapie planowania i sprawozdawczości. Każdy użytkownik posiada własne konto, na którym elektronicznie planuje zadania roczne, a następnie po ich realizacji, systematycznie dokonuje zapisów sprawozdawczych z pracy doradczej. Ponadto w zakresie funkcjonowania systemu istnieje dostęp do określonych zasobów, adekwatnych do funkcji, jaką pełni dany użytkownik. SPiS jest systemem czytelny, o jasno rozpisanych zadaniach dla każdego użytkownika z zakresu programu działalności na dany rok.

SPiS składa się z następujących modułów:

- użytkownicy i uprawnienia,
- szablon planu rocznego (umożliwia tworzenie szablonu programu rocznego działalności WMODR),
- planowanie (umożliwia planowanie zadań w ujęciu rocznym, miesięcznym, dziennym przez użytkowników oraz ich podgląd przez bezpośrednich przełożonych),
- rejestr gospodarstw (baza gospodarstw rolnych z ich charakterystyką, na rzecz których świadczone były i są usługi przez pracowników WMODR),
- codzienna realizacja zadań (szczegółowa sprawozdawczość dotycząca wykonania zadań),
- szczegółowa sprawozdawczość dotycząca wybranych zadań WMODR (działania rolno-środowiskowo-klimatyczne, inne działania PROW),
- archiwalne (umożliwia dostęp do danych archiwalnych działań realizowanych przez WMODR),

- słowniki (definiuje dane dla zadań, które następnie wykorzystywane są w aplikacji SPiS),
- raporty (umożliwia w prosty i szybki sposób generowanie raportów rocznych, kwartalnych, miesięcznych, tygodniowych i dziennych planów, sprawozdań, odbiorców usług świadczonych przez WMODR),
- dokumenty do pobrania (daje możliwość zamieszczania dokumentacji służącej usprawnieniu pracy doradczej).

B. Zakres i metodyka procesu programowania

1. Źródła informacji o potrzebach doradczych:

a. Polityka rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich: dokumenty UE, krajowe, regionalne/wojewódzkie.

Elementem polityki gospodarczej państwa odpowiedzialnej za rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich jest polityka rolna oraz polityka rozwoju obszarów wiejskich. Ingerencja państwa w rozwój obszarów wiejskich jest zjawiskiem pożądanym, gdyż dzięki temu tereny wiejskie zyskują nowe perspektywy. W celu realizowania zadań doradczych naprzeciw wychodzą działania PROW zaplanowane na lata 2014-2020, których kontynuacja będzie obowiązywać w 2021 roku. Zmieniające się potrzeby rolników wymuszają podejmowanie zmian w obecnie funkcjonujących programach wspierających rolników, które pojawią się w nowym programie rozwoju na lata 2021-2027.

Europa potrzebuje stabilnego, zrównoważonego i konkurencyjnego sektora rolnictwa, aby zapewnić swoim obywatelom produkcję wysokiej jakości, bezpiecznej i przystępnej cenowo żywności oraz solidną strukturę społeczno-gospodarczą na obszarach wiejskich. W związku z tym Komisja proponuje reformę i modernizację Wspólnej Polityki Rolnej, które zapewnią dostęp do żywności wysokiej jakości przy jednoczesnym utrzymaniu w pełni zintegrowanego jednolitego rynku produktów rolnych w UE. Reforma ta pozwoli w większym stopniu uwzględnić w polityce ochronę środowiska i klimat oraz przyczyni się do lepszego zrównoważenia sektora rolnictwa i dynamicznego rozwoju obszarów wiejskich. Usprawnione i lepiej ukierunkowane zostaną poziomy płatności bezpośrednich na hektar w poszczególnych państwach członkowskich.

W nowych przepisach państwa członkowskie będą bardziej odpowiedzialne za optymalne wykorzystanie budżetu rolnego. Będą one miały większą niż dziś elastyczność i będą mogły przesuwać środki między płatnościami bezpośrednimi, a rozwojem obszarów wiejskich, zgodnie z krajowymi potrzebami i celami. Aby umożliwić reagowanie na kryzysy spowodowane niemożliwymi do przewidzenia sytuacjami na rynkach międzynarodowych lub szczególnymi wstrząsami, na jakie narażony jest sektor rolny w wyniku działań państw spoza UE, stworzona zostanie nowa rezerwa na wypadek kryzysów.

WMODR realizując zadania w 2021 roku położy nacisk na rozwiązywanie problemów związanych z celami polityki krajowej i wojewódzkiej polegającej na wprowadzaniu innowacji w rolnictwie, w szczególności mających na celu poszanowanie środowiska naturalnego, wspieranie inicjatyw współpracy rolników i mieszkańców wsi, wspieranie przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, a także na tworzenie pozarolniczych miejsc pracy.

Dokumenty kluczowe dla rozwoju rolnictwa:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005;
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008;
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009;

4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007;
5. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)640) (Europejski Zielony Ład) oraz wynikające z niego strategie: strategia „od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego COM(2020)381 oraz unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracanie do naszego życia COM(2020)380.
6. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
7. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
8. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
9. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U. z 2020 r. poz. 217, t.j. ze zm.);
10. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego;
11. Pakt dla obszarów wiejskich;
12. Plan dla wsi.

b. Własne źródła informacji: badania i analiza potrzeb doradczych klientów

Skuteczność podejmowanych działań doradczych zależy od ich doboru, który uwzględnia, m.in. specyfikę obszaru, na którym działania są podejmowane oraz oczekiwania i wymagania jego mieszkańców. W tym celu podczas szkoleń przeprowadzane są ankiety ewaluacyjne, w których rolnicy określają obszary zainteresowań oraz zakres wsparcia jakiego oczekują ze strony WMODR. W 2020 roku przeprowadzono badanie ankietowe podczas 42 form szkoleniowych. Ankiety wypełniło 868 osób. W związku z zaistniałą sytuacją pandemiczną w kraju, WMODR przeprowadził również 3 722 rozmowy z rolnikami na podstawie przygotowanej ankiety pn. „Badanie dotyczące problemów i ograniczeń w gospodarstwie związanych z epidemią koronawirusa”. Badania pokazały, że ponad połowa rolników jest zainteresowana pomocą w zakresie sporządzania wniosków PROW. Najczęściej wskazywane ograniczenia w funkcjonowaniu gospodarstwa po ustaniu zagrożenia epidemicznego to: spadek cen wytwarzanych produktów, wzrost cen środków ochrony roślin oraz środków produkcji, a także problem z brakiem siły roboczej. Odpowiedzi rolników posłużyły do konstruowania zakresu i form działań doradczych na 2021 rok.

Planowanie działań doradczych w WMODR odbywa się oddolnie – od poziomu gminnego, przez powiatowy, do wojewódzkiego. Aby działania doradcze odpowiadały lokalnym potrzebom, na poszczególnych etapach planowania przeprowadzane są konsultacje z wójtami, burmistrzami, przewodniczącymi Rad Gmin, starostami, przewodniczącymi Rad Powiatowych Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej. Na poziomie województwa organem opiniującym Program Działalności jest Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego.

W 2020 roku przeprowadzone zostały konsultacje z Departamentem Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, na podstawie których zostały określone działania doradcze ujęte w Programie Działalności. W ramach współpracy WMODR i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2021 roku będą realizowane następujące zagadnienia:

- program upowszechnienia znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników województwa warmińsko-mazurskiego,
- udział w przedsięwzięciach, szkoleniach i konkursach dotyczących przetwórstwa rolno-spożywczego, obszarów wiejskich i rolnictwa, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa ekologicznego,

- udział w konkursie na „Najładniejsze stoisko dożynkowe Kół Gospodyń Wiejskich w ramach Warmińsko-Mazurskich Dożynek Wojewódzkich”,
- udział w identyfikacji produktów tradycyjnych z terenu województwa o wpis na listę produktów tradycyjnych prowadzoną przez MRiRW,
- współorganizację spotkań/konferencji dotyczących certyfikacji produktów w systemach jakości krajowych i unijnych oraz listy produktów tradycyjnych,
- tworzenie i budowanie partnerstw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa,
- działania zmierzające do ograniczenia chorób zwierząt, poprawy rodzimych hodowli zwierząt, odbudowy żyzności gleb oraz adaptacji rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu.

2. Priorytetowe działania w 2021:

Oferta doradcza dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich na rok 2021 ma na celu wspomaganie procesu rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. Jest ona skupiona wokół siedmiu priorytetów, tj.:

PRIORYTET 1 Upowszechnianie informacji nt. Afrykańskiego Pomoru Świń (*African Swine Fever – ASF*) i grypy ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie lub drób oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie,

PRIORYTET 2 Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód i powietrza (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC), w tym:

- a) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym poprzez zwiększenie retencji wodnej i działalności lokalnych partnerstw wodnych),
- b) dobre praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, program azotanowy oraz wymagania ramowej dyrektywy wodnej,
- c) dobre praktyki rolnicze dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza,
- d) ograniczenie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin,

PRIORYTET 3 Produkcja żywności wysokiej jakości, w tym w zakresie:

- a) higieny produkcji żywności pochodzenia roślinnego w gospodarstwie,
- b) rolnictwa ekologicznego,
- c) bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt, w szczególności w zakresie przepisów obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,
- d) możliwości i sposobów wykorzystania pasz niemodyfikowanych genetycznie w żywieniu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych źródeł białka,
- e) przeciwdziałania antybiotykooporności u ludzi i zwierząt,
- f) ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka,

PRIORYTET 4 Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzenie jej na rynek na małą skalę, w tym w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa,

PRIORYTET 5 Współpraca i różne formy wspólnego działania (formalne i nieformalne), w szczególności grupy i organizacje producentów, grupy operacyjne EPI,

PRIORYTET 6 Prowadzenie i wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów rolników,

PRIORYTET 7 Wdrażanie Wspólnej Polityki Rolnej, w tym upowszechnianie wiedzy na temat wypełniania wniosku o płatności obszarowe drogą elektroniczną.

Ponadto priorytetem przekrojowym jest **poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą.** Działania WMODR będą odpowiadać na potrzeby rolników i uwzględniać upowszechnianie rozwiązań nowych lub innowacyjnych. Jedną ze szczególnych metod pracy doradczej będzie doradztwo grupowe.

3. Etapy przygotowania programu działalności.

KROK 1 analiza ankiet ewaluacyjnych szkoleń przeprowadzonych w roku poprzednim, w których rolnicy określają obszary zainteresowań oraz zakres wsparcia jakiego oczekują ze strony WMODR, wykorzystanie bezpośrednich kontaktów doradca – rolnik, pozyskanie informacji o potrzebach rolników i innych odbiorców usług ośrodka w bezpośrednim kontakcie z wójtami, burmistrzami, przewodniczącymi Rad Gmin, starostami, przewodniczącymi Rad Powiatowych Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej;

KROK 2 opracowanie koncepcji planowania, w tym: omówienie priorytetów, określenie przez specjalistów katalogu szczegółowej tematyki działań doradczych na podstawie oddolnych oczekiwań rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, określenie założeń metodycznych;

KROK 3 zatwierdzenie koncepcji w formie zarządzenia Dyrektora;

KROK 4 opracowanie szablonu Programu Działalności w elektronicznym Systemie Planowania i Sprawozdawczości;

KROK 5 narada warsztatowa z kierownikami WMODR;

KROK 6 opracowanie planów gminnych i powiatowych przez pracowników PZDR, z udziałem specjalistów z WMODR;

KROK 7 konsultacje z udziałem samorządu terytorialnego i rolniczego;

KROK 8 opracowanie planów specjalistów, działów/sekcji;

KROK 9 opracowanie Programu Działalności;

KROK 10 zaopiniowanie Programu Działalności przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego;

KROK 11 złożenie Programu Działalności do zatwierdzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

C. Działalność merytoryczna

W 2021 roku WMODR będzie kontynuował prace doradcze skupione wokół programów wsparcia finansowego określonych we Wspólnej Polityce Rolnej na lata 2014-2020, jak również przygotowywał się będzie do realizacji założeń w nowym programie na lata 2021-2027. Podstawową grupą, do której WMODR kieruje usługi, są rolnicy. W ofercie jest również doradztwo dla właścicieli małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność na obszarach wiejskich oraz mieszkańców tych obszarów. Potrzeby i oczekiwania tych grup klientów wobec publicznego doradztwa rolniczego są zróżnicowane. Podstawowym zadaniem WMODR jest doradztwo technologiczne, które promuje wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w technologiach uprawowych, w żywieniu i chowie zwierząt, technice rolniczej, przetwórstwie i sprzedaży detalicznej w gospodarstwie. Ponadto WMODR propaguje zasady prawidłowej gospodarki nawozowej oraz upowszechnia informacje na temat odnawialnych źródeł energii. Podejmuje również działania na rzecz ekologii i ochrony środowiska. Kulturuje tradycje narodowe oraz dba o zachowanie dziedzictwa architektonicznego i kulturowego wsi.

Głównym celem prowadzenia doradztwa rolniczego jest poprawa poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Cel ten realizowany będzie poprzez:

- **zadania nieodpłatne**, określone w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721 t.j.), skupiające się na upowszechnianiu wiedzy rolniczej – organizacji szkoleń, konferencji, szkoleń wyjazdowych, doradztwie indywidualnym, doradztwie grupowym, działalności informacyjnej, udziale w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalaniu wysokości odszkodowania za te szkody oraz ocenie i akceptacji planów restrukturyzacji;
- **zadania odpłatne**, określone w art. 4 ust. 4 cytowanej ustawy, polegające na sporządzaniu opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych, a także wypełnianiu dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych;
- **projekty i zadania zlecone**;
- **operacje realizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)** służące budowaniu partnerskiej współpracy pomiędzy różnymi instytucjami i podmiotami sfery badawczej, doradczej i produkcyjnej, obejmującej producentów surowców i rolników oraz sferę przetwórstwa, a także operatorów rynku w celu wdrażania innowacyjnych rozwiązań dla rolnictwa. W ramach tych działań łączy się praktykę z nauką poprzez wspieranie tworzenia i prac grup operacyjnych na rzecz innowacji w rolnictwie.

C.1. Zadania nieodpłatne

Działania doradcze w roku 2021 będą skupione wokół siedmiu priorytetów i realizowane poprzez następujące działania doradcze:

PRIORYTET 1 Upowszechnianie informacji nt. ASF i grypy ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie lub drób oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie.

Celem priorytetu będzie propagowanie wśród rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich informacji o aktualnych zagrożeniach związanych z wirusem ASF i grypy ptaków oraz o obowiązkach wynikających ze zmian prawnych, a także o przestrzeganiu podstawowych zasad bioasekuracji w obrębie gospodarstw.

Metody pracy: szkolenia, konferencja, informacje, broszura/ulotka, informacje na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR, porady indywidualne i doradztwa grupowe.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym trzody chlewnej, ze szczególnym uwzględnieniem ASF – 8 szkoleń dla 200 osób*
- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu – 6 szkoleń dla 154 osób*

konferencje:

- *Współczesne wyzwania w chowie i hodowli trzody chlewnej – 1 konferencja dla 60 osób*

łączna liczba uczestników zaplanowanych form – 414

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Przeciwdziałanie występowaniu i rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych trzody chlewnej, ze szczególnym uwzględnieniem ASF – 121*
- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu (grypa ptaków) – 42*
- *Ustawa o ochronie zwierząt – 41*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 204

broszura/ulotka:

- *Nowoczesne technologie w produkcji trzody chlewnej*
- *Współczesne wyzwania w chowie i hodowli trzody chlewnej*

informacje na stronie www:

- *Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym – 22*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym – 3*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Przeciwdziałanie występowaniu i rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych trzody chlewnej, ze szczególnym uwzględnieniem ASF – 623*
- *Ustawa o ochronie zwierząt – 122*

doradztwo grupowe:

- *Grupa producentów trzody chlewnej – 2 grupy, 16 odbiorców*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych form – 761

PRIORYTET 2 Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód i powietrza (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC), w tym:

- a) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym poprzez zwiększenie retencji wodnej i działalności lokalnych partnerstw wodnych),
- b) dobre praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, program azotanowy oraz wymagania ramowej dyrektywy wodnej,
- c) dobre praktyki rolnicze dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza,
- d) ograniczenie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin.

Celem priorytetu będzie informowanie producentów rolnych o zagrożeniach wynikających z nieprawidłowej gospodarki wodnej i niewłaściwych zabiegów agrotechnicznych. W ramach realizacji tego priorytetu będą upowszechniane działania mające na celu poprawę struktury gleby, warunków gospodarowania wodą na gruntach rolnych oraz metody zarządzania ryzykiem produkcyjnym i rynkowym w gospodarstwie. Dodatkowo będą przekazywane informacje dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza.

- a) W zakresie upowszechniania racjonalnego gospodarowania wodą w rolnictwie (m. in. poprzez działalność Lokalnych Partnerstw na rzecz Wody – LPW) przekazywana będzie wiedza dotycząca odzyskiwania wody w sposób bezpieczny dla nawadniania w rolnictwie. Ponadto propagowana będzie wiedza na temat gospodarki w obiegu zamkniętym oraz sposobów przeciwdziałania problemom niedoboru wody.

Podjęta inicjatywa LPW ma na celu zacieśnienie współpracy wszystkich podmiotów działających na szczeblu regionalnym i lokalnym, w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą, w tym koordynację działań i doradztwo w zakresie rozwiązywania głównych problemów związanych z zabezpieczeniem wody w rolnictwie i gospodarstwie rolnym na potrzeby ludzi, zwierząt i roślin oraz ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego. W 2021 roku WMODR przeprowadzi cykl spotkań i warsztatów z rolnikami, mieszkańcami i podmiotami odpowiedzialnymi za gospodarkę wodną w wybranych powiatach. Podczas spotkań przeprowadzone zostaną dyskusje związane m.in. z najważniejszymi problemami odnoszącymi się do wykorzystywania wody w rolnictwie. Celem spotkań będzie:

- poznanie głównych problemów związanych z gospodarką wodną regionu oraz wypracowanie wspólnych rozwiązań na rzecz poprawy szeroko pojętej gospodarki wodnej w rolnictwie i na obszarach wiejskich;
- rozpowszechnianie informacji na temat oszczędnego i efektywnego gospodarowania wodą na terenach wiejskich.

Do głównych obszarów działania LPW należą m.in.: inwestycje związane z pozyskaniem i wykorzystaniem wody w produkcji rolniczej, woda w gospodarstwach domowych, ochrona wód przed zanieczyszczeniami rolniczymi.

Metody pracy: pokazy, szkolenia, informacje, ulotka, informacje na stronie www, artykuły w miesięczniku ODR, porady indywidualne.

Działalność upowszechnieniowa:

- *Systemy stosowane w nawadnianiu upraw – 2 pokazy*

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Zatrzymać każdą kroplę wody - zwiększanie retencji, powtórne wykorzystanie wody w gospodarstwie – 2 szkolenia dla 50 osób*

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Zwiększenie retencji, powtórne wykorzystanie wody w gospodarstwie – 13*

ulotka:

- Aktualne problemy gospodarowania wodą w rolnictwie

informacje na stronie www:

- Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie odpadami – 5

artykuły w miesięczniku ODR:

- Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie odpadami – 4

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Rola wapnowania a żyzność gleb. Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie – 250*
- *Zwiększenie retencji, powtórne wykorzystanie wody w gospodarstwie – 57*

łącna liczba uczestników zaplanowanych form – 307

- b) W zakresie dobrych praktyk rolniczych, mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, program azotanowy oraz wymagania ramowej dyrektywy wodnej upowszechniana będzie wiedza na temat zaleceń zawartych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust 1 ustawy Prawo wodne, a także wiedza odnośnie zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywy azotanowej i ramowej dyrektywy wodnej.

Metody pracy: szkolenia, informacje, ulotki, informacje na stronie www, artykuły w miesięczniku ODR, porady indywidualne.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna – 17 szkoleń dla 425 osób*
- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust 1 ustawy Prawo wodne – 21 szkoleń dla 525 osób*

łącna liczba uczestników zaplanowanych form – 950

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna – 324*
- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust 1 ustawy Prawo wodne – 170*

łącna liczba uczestników zaplanowanych form – 494

ulotki:

- *Wpływ technologii produkcji na zanieczyszczenie wód biogenami pochodzenia rolniczego*
- *Systemy hydrofitowe przyjazne środowisku*

informacje na stronie www:

- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust 1 ustawy Prawo wodne – 1*

- Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna – 2

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust 1 ustawy Prawo wodne – 1*
- *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna – 1*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust 1 ustawy Prawo wodne – 665*
- *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna – 988*

łącna liczba uczestników zaplanowanych form – 1 653

Zadania odpłatne:

- *Wniosek o wsparcie wapnowania regeneracyjnego gleb – 142*

- c) W zakresie dobrych praktyk rolniczych dotyczących ograniczenia emisji amoniaku do powietrza przekazywana będzie wiedza dotycząca wymogów ochrony środowiska w celu ograniczenia tej emisji.

Metody pracy: szkolenia, informacje, informacje na stronę www, porady indywidualne.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu – 6 szkoleń dla 150 osób*

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu – 37*

informacje na stronę www:

- *Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu – 2*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu – 456*

- d) W zakresie ograniczania ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin będzie realizowane prowadzenie doradztwa w ochronie roślin, zmierzające do ograniczania tego ryzyka poprzez:

- upowszechnianie wiedzy z zakresu integrowanej ochrony roślin, ze zwróceniem szczególnej uwagi na stosowanie niechemicznych metod ochrony, w tym metod biologicznych, mechanicznych i fizycznych;

- upowszechnianie wiedzy w zakresie możliwych działań na rzecz ochrony wód, związanych min. z dyscyplinowaniem nawożenia i chemicznej ochrony upraw;
 - popularyzację wiedzy nt. konieczności ochrony pszczół miodnych i dzikich zapylaczy;
 - działania na rzecz eliminowania zagrożeń wynikających ze stosowania niedopuszczonych do obrotu oraz sfalszowanych środków ochrony roślin;
 - ograniczania zagrożeń podczas wykonywania zabiegów chemicznej ochrony roślin, przeciwdziałanie znoszeniu i spływom powierzchniowym, prowadzenie upraw ekologicznych, zachowanie naturalnych stanowisk roślinnych i siedlisk dzikich zwierząt;
 - działania na rzecz usprawnienia przepływu informacji między rolnikami planującymi wykonywanie zabiegów chemicznej ochrony upraw, a okolicznymi pszczelarzami i gospodarstwami ekologicznymi;
 - upowszechnianie wiedzy w zakresie wymagań prawnych w zakresie okresowego potwierdzania sprawności technicznej sprzętu używanego do stosowania środków ochrony roślin oraz obowiązku uczestnictwa w szkoleniach dla profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin (prowadzenie szkoleń w zakresie doradztwa i stosowania dotyczącego środków ochrony roślin i integrowanej produkcji roślin); prowadzenie pokazów kalibracji opryskiwaczy polowych; wykonywanie badań potwierdzających sprawność techniczną sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin.
- Metody pracy: szkolenie, informacje, artykuł w miesięczniku ODR, porady indywidualne.

Działalność szkoleniowa:

szkolenie:

- *Zasady integrowanej ochrony roślin uprawnych – 1 szkolenie dla 25 osób*

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Zasady integrowanej ochrony roślin – 77*

artykuł w miesięczniku ODR:

- *Zasady integrowanej ochrony roślin – 1*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Zasady integrowanej ochrony roślin – 417*

Zadania odpłatne:

- *Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie – 1690*
- *Szkolenie uzupełniające w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin – 75*
- *Badanie sprawności technicznej opryskiwaczy – 757*

PRIORYTET 3 Produkcja żywności wysokiej jakości, w tym w zakresie:

- a) higieny produkcji żywności pochodzenia roślinnego w gospodarstwie,
- b) rolnictwa ekologicznego,
- c) bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt, w szczególności w zakresie przepisów obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,

- d) możliwości i sposobów wykorzystania pasz niemodyfikowanych genetycznie w żywieniu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych źródeł białka,
- e) przeciwdziałania antybiotykooporności u ludzi i zwierząt,
- f) ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka.

Bezpieczeństwo żywności oznacza potrzebę zagwarantowania, by żywność była zdrowa, by nie zawierała zanieczyszczeń i substancji szkodliwych dla człowieka. Produkcja takiej żywności stanowi jedno z najważniejszych zadań producentów żywności. Celem priorytetu będzie propagowanie wiedzy w zakresie praktyk higienicznych i produkcyjnych przy produkcji żywności w gospodarstwie rolnym. Ponadto dodatkowym celem będzie kształtowanie postaw i podnoszenie świadomości w zakresie prawidłowego stosowania antybiotyków u ludzi i zwierząt z uwagi na występujące zjawisko antybiotykooporności.

- a) W zakresie higieny produkcji żywności pochodzenia roślinnego w gospodarstwie, przekazywana będzie wiedza dotycząca praktyk higienicznych i produkcyjnych, niezbędnych do wytworzenia bezpiecznej żywności w warunkach domowych, przeznaczonej do obrotu rynkowego.
Metody pracy: informacje, informacje na stronę www, porady indywidualne.

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie – 53*

informacje na stronę www:

- *Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie – 6*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie – 3*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie – 288*

- b) W zakresie rolnictwa ekologicznego przekazywana będzie wiedza związana z tym systemem gospodarowania. Dodatkowo poruszane będą zagadnienia dotyczące nowych rozwiązań prawnych w zakresie uboju zwierząt gospodarskich, co może przyczynić się do zwiększenia liczby gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą w systemie ekologicznym i wpłynąć na wzrost asortymentu produktów ekologicznych na rynku.

Metody pracy: szkolenia, konferencja, informacje, ulotki, informacje na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR, porady indywidualne.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Prowadzenia gospodarstwa w systemie ekologicznym z uwzględnieniem zmian w przepisach prawnych – 10 szkoleń dla 250 osób*
- *Zasady przedstawiania gospodarstwa na produkcję ekologiczną z uwzględnieniem analizy opłacalności – 10 szkoleń dla 242 osób*

konferencja:

- *Uprawy intensywne w rolnictwie ekologicznym – 1 konferencja dla 60 osób*

łączna liczba uczestników zaplanowanych form – 552

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Produkcja metodami ekologicznymi – 217*

ulotki:

- *Nawożenie roślin sadowniczych w rolnictwie ekologicznym*
- *Środki ochrony roślin do upraw ekologicznych*

informacje na stronę www:

- *Produkcja metodami ekologicznymi – 6*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Produkcja metodami ekologicznymi – 7*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Produkcja metodami ekologicznymi – 773*

- c) W zakresie bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt, w szczególności obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią, prezentowane będą zagadnienia dotyczące hodowli, chowu i użytkowania zwierząt gospodarskich, w tym podczas uboju.

Metody pracy: szkolenia, seminarium, informacje, ulotki, informacje na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR, porady indywidualne.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Ochrona zwierząt gospodarskich, w tym zasady uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią – 17 szkoleń dla 425 osób*

seminarium:

- *Choroby cywilizacyjne – czym są i jak im zapobiegać? – 1 seminarium dla 20 osób*

łączna liczba uczestników zaplanowanych form – 445

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP – 31*

ulotki:

- *Zasady uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią*
- *Czym jest bezpieczeństwo żywności?*

informacje na stronę www:

- *Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP – 2*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP – 2*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP – 76*

- d) W zakresie możliwości i sposobów wykorzystywania pasz niemodyfikowanych genetycznie w żywieniu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem rodzimych źródeł białka paszowego,

upowszechniana będzie wiedza na temat produkcji i technologii uprawy roślin bobowatych. Metody pracy: demonstracja, szkolenia, informacje, ulotka, porady indywidualne oraz doradztwo grupowe.

Działalność upowszechnieniowa:

demonstracja:

- *Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie roślin bobowatych*
- 2 demonstracje

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Produkcja roślin bobowatych, w tym soi, ekonomiczne aspekty uprawy* – 5 szkoleń dla 125 osób
- *Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie roślin bobowatych*
- 2 szkolenia dla 20 osób

łącna liczba uczestników zaplanowanych form – 145

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej – bobowate* – 109
- *Technologia produkcji roślinnej – bobowate* – 71

ulotka:

- *Bobik – roślina bobowata wiążąca azot dla rolnictwa*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej – bobowate* – 378
- *Technologia produkcji roślinnej – bobowate* – 493

doradztwo grupowe:

- *Grupa producentów roślin bobowatych* – 1 grupa, 10 odbiorców

e) W zakresie przeciwdziałania antybiotykooporności u ludzi i zwierząt omawiane zagadnienia związane z zagrożeniem zdrowia publicznego.

Metody pracy: szkolenia, ulotka.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Nowoczesne systemy utrzymania i użytkowania bydła mlecznego – żywienie (z uwzględnieniem rodzimych źródeł białka), organizacja rozrodu, antybiotykooporność u zwierząt* - 11 szkoleń dla 269 osób
- *Nowoczesne systemy utrzymania i użytkowania bydła mięsnego – żywienie (z uwzględnieniem rodzimych źródeł białka), organizacja rozrodu, antybiotykooporność u zwierząt* - 5 szkoleń dla 125 osób
- *Wiejskie gospodarstwo w edukacji prozdrowotnej i konsumenckiej. Przeciwdziałanie antybiotykooporności u ludzi.* – 9 szkoleń dla 225 osób

łącna liczba uczestników zaplanowanych form – 619

Działalność informacyjna:

ulotka:

- *Antybiotykooporność – czy jest się czego bać?*

f) W zakresie ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka przekazywana będzie wiedza na temat bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* i sposobów jej zwalczania. Dodatkowo promowane będą metody prawidłowej technologii produkcji ziemniaka jadalnego.

Metody pracy: szkolenia, konferencja.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Produkcja ziemniaka z uwzględnieniem metod ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka – 6 szkoleń dla 153 osób*

konferencja:

- *Produkcja ziemniaka z uwzględnieniem metod ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka – 1 konferencja dla 47 osób*

łącznie liczba uczestników zaplanowanych form – 200

PRIORYTET 4 Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzenie jej na rynek na małą skalę, w tym w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa.

W gospodarstwach rolnych można prowadzić produkcję żywności, ale na małą skalę, a sprzedaż produktów może się odbywać w ramach takich form, jak: rolniczy handel detaliczny; działalność marginalna, lokalna i ograniczona oraz sprzedaż bezpośrednia.

Celem priorytetu będzie propagowanie wiedzy na temat produkcji żywności na niewielką skalę i wprowadzania jej na rynek w krótkich łańcuchach dystrybucji.

WMO DR udostępnił dodatkowe narzędzie do obrotu żywności w postaci Warmińsko-Mazurskiego eBazarku, który daje możliwość tworzenia krótkich łańcuchów dostaw pomiędzy producentami a konsumentami. Jest przy tym doskonałą i bezpłatną promocją warmińsko-mazurskich rolników i producentów regionalnej oraz ekologicznej żywności. Dzięki platformie konsumenci mają łatwy dostęp do prezentacji unikalnych produktów w skali województwa. Ponadto w ramach priorytetu 4 będzie upowszechniana wiedza na temat możliwości prowadzenia rzeźni o małej zdolności produkcyjnej położonej na terenie gospodarstwa rolnego, ułatwiającej rolnikowi prowadzenie różnych form sprzedaży żywności z gospodarstwa.

Metody pracy: pokazy, szkolenia, seminaria, informacje, broszura/ulotka, informacja na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR, porady indywidualne i doradztwo grupowe.

Działalność upowszechnieniowa:

- *Potrawy tradycyjne i regionalne – 11 pokazów*

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Produkty lokalne i regionalne w krótkich łańcuchach dostaw żywności, w tym rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa – 7 szkoleń dla 175 osób*

seminaria:

- *Innowacje marketingowe w kreowaniu marki lokalnej – 1 seminarium dla 25 osób*
- *Inkubator przetwórstwa lokalnego elementem rozwoju krótkich łańcuchów dostaw – 1 seminarium dla 20 osób*

łączna liczba uczestników zaplanowanych form - 220

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych – 77*
- *Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna, ograniczona – 63*
- *Rolniczy handel detaliczny – 42*
- *Tradycje kulinarne – 32*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 214

broszura/ulotka:

- *Formy sprzedaży produktów rolnych z gospodarstwa*
- *Dobre praktyki w rolniczym handlu detalicznym*

informacje na stronie www:

- *Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna, ograniczona – 2*
- *Promocja produktów lokalnych i regionalnych – 18*
- *Rolniczy handel detaliczny – 1*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Promocja produktów lokalnych i regionalnych – 4*
- *Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna, ograniczona – 1*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna, ograniczona – 162*
- *Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych – 496*
- *Rolniczy handel detaliczny – 244*

doradztwo grupowe:

- *Grupa - żywność ekologiczna – 3 grupy, 18 odbiorców*
- *Grupa - RHD – 1 grupa, 5 odbiorców*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych form – 925

Działalność promocyjna:

- *Konkurs na regionalną potrawę wigilijną*
- *Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych*

PRIORYTET 5 Współpraca i różne formy wspólnego działania (formalne i nieformalne),
w szczególności grupy i organizacje producentów, grupy operacyjne EPI.

Celem priorytetu będzie upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań, wymiana informacji pomiędzy środowiskiem nauki a środowiskiem praktyki w rolnictwie, w zakresie rzeczywistych i bieżących potrzeb oraz możliwości. Doradcy wskazywać będą korzyści ekonomiczne i społeczne grupowych

form aktywności na rynku. Osobom zainteresowanym przekazane zostaną możliwości rozpoczęcia takiej działalności, pomoc w uruchomieniu odpowiedniej formy prawnej, wskazane zostaną źródła dofinansowania takiej działalności oraz przedyskutowane zostaną sposoby zbytu (wejścia na rynek) wytworzonych wspólnie produktów. Prowadzone będą działania doradcze mające na celu wyłonienie spośród partnerów Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) grup operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) na rzecz rolnictwa. Osobom, jednostkom, podmiotom zainteresowanym wspólnym działaniem w celu wdrożenia nowych rozwiązań produkcyjnych, nowych praktyk i procesów udzielona zostanie pomoc doradcza przez brokerów innowacji WMODR. Skuteczną pomoc finansową dla realizacji planów innowacyjnych niesie ze sobą działanie PROW „Współpraca”. Koordynatorzy SIR i brokerzy innowacji WMODR będą wspierać doradczo podmioty zainteresowane. Do grup nieformalnych na obszarach wiejskich zalicza się również Koła Gospodyń Wiejskich. Kultuwują one tradycje i rozwijają różne formy przedsiębiorczości wśród kobiet. Celem priorytetu będzie pokazanie różnorodnej działalności Kół Gospodyń Wiejskich, będącej przykładem formy wspólnego działania na rzecz rozwoju lokalnej społeczności.

Metody pracy: szkolenia, szkolenia wyjazdowe, konferencja/seminaria, informacje, broszura/ulotka, informacje na stronie www, artykuły w miesięczniku ODR, porady indywidualne i doradztwo grupowe.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Koło Gospodyń Wiejskich przykładem wspólnego działania na rzecz kultywowania dziedzictwa kulinarnego wsi stanowiącego produkt turystyczny regionu – 1 szkolenie dla 25 osób*

szkolenia wyjazdowe:

- *Mazurskie Agro Show Ostróda 2021, Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych, Ostróda 13-14.02.2021 r. – 29 wyjazdów dla 246 osób*
- *Wyjazdy na Dni Pola (np. Wróćkowo, Ruska Wieś, Rychliki) – 30 wyjazdów dla 246 osób*

konferencja/seminaria:

- *Co nowego w sadach i jagodnikach – 1 seminarium dla 60 osób*
- *Zdrowe, wydajne, dobrze zarządzane stado bydła mlecznego – 1 seminarium dla 40 osób*
- *IV Warmińsko-Mazurskie Forum Innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich – 1 konferencja dla 100 osób*

łącna liczba uczestników zaplanowanych form – 717

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji – 7*
- *Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego – 10*
- *Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej – 24*
- *Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi – 79*
- *Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich – 84*

łącna liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 204

broszura/ulotka:

- *Kobiety wsi liderkami społeczności lokalnej*
- *Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych*

informacje na stronę www:

- *Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej – 1*
- *Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi – 2*
- *Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich – 53*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej – 2*
- *Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich – 2*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji – 83*
- *Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego – 66*
- *Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej – 48*
- *Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi – 146*
- *Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich – 162*

łącznie liczba odbiorców zaplanowanych porad – 505

Doradztwo grupowe:

- *19 grup tematycznych – 133 odbiorców*

PRIORYTET 6 Prowadzenie i wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów rolników.

Celem priorytetu będzie promowanie wiedzy na temat konieczności ewidencjonowania zaistniałych zdarzeń gospodarczych podczas prowadzenia przez rolników różnych form działalności w gospodarstwie rolnym. Prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów dostarcza rolnikowi podstawowych danych finansowych obrazujących kondycję i możliwości rozwoju jego gospodarstwa. Rolnicy mają ponadto możliwość poszerzenia swojej działalności rolniczej o nowe kierunki rozwoju poprzez wykorzystanie potencjału turystycznego czy edukacyjnego gospodarstwa. Model wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich jest ściśle powiązany z rozwojem funkcji pozarolniczych kreujących nowe miejsca pracy oraz alternatywne źródła dochodu dla ludności rolniczej. Dodatkowo będzie upowszechniana wiedza na temat wykorzystania różnorodnych potencjałów występujących na obszarach wiejskich z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych prowadzonej działalności.

Metody pracy: szkolenia, seminarium, informacje, broszura, informacje na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR i porady indywidualne.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Wykorzystanie potencjału turystycznego, edukacyjnego i opiekuńczego obszarów wiejskich z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych prowadzonej działalności – 3 szkolenia dla 75 osób*
- *Uproszczona rachunkowość - wymóg dla beneficjentów działań inwestycyjnych PROW 2014-2020. Rachunkowość FADN jako alternatywa dla uproszczonej rachunkowości – 1 szkolenie dla 25 osób*
- *Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej - wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów, symulacja przejścia rolnika ryczałtowego na zasady ogólne – 19 szkoleń dla 475 osób*

seminarium:

- *Jedno gospodarstwo, a tak wiele możliwości wykorzystania jego zasobów. Paleta barw turystyki wiejskiej – 1 seminarium dla 25 osób*

łączna liczba uczestników zaplanowanych form – 600

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Prowadzenie działalności pozarolniczej – 96*
- *Rachunkowość rolna, przykładowe kalkulacje opłacalności produkcji – 97*
- *Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej – 50*
- *Wsparcie korzystania z usług doradczych, tzw. KUD I – 67*
- *Wsparcie korzystania z usług doradczych, tzw. KUD II – 83*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 393

broszura:

- *Prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów jako narzędzie do wyliczania kosztów opłacalności produkcji*

informacje na stronę www:

- *Rachunkowość rolna – 2*
- *Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej – 7*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Rachunkowość rolna, przykładowe kalkulacje opłacalności produkcji – 1*
- *Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej – 2*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Prowadzenie działalności pozarolniczej – 443*
- *Rachunkowość rolna – 328*
- *Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej – 108*
- *Wsparcie korzystania z usług doradczych, tzw. KUD I – 4 123*
- *Wsparcie korzystania z usług doradczych, tzw. KUD II – 4 151*

łączna liczba odbiorców zaplanowanych porad – 9 153

W 2021 r. WMODR prowadzić będzie rachunkowość Polski FADN w 565 gospodarstwach rolnych. Usługą „Wsparcie korzystania z usług doradczych” w ramach działania Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw objętego PROW na lata 2014-2020, obejmuje 842 gospodarstwa rolne, dla których doradca przez okres 3 lat (2019-2022) prowadzi rachunkowość.

PRIORYTET 7 Wdrażanie Wspólnej Polityki Rolnej, w tym upowszechnianie wiedzy na temat wypełniania wniosku o płatności obszarowe drogą elektroniczną.

Celem priorytetu będzie przekazywanie informacji rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich wiedzy na temat Wspólnej Polityki Rolnej oraz jej skutkach dla gospodarstw rolnych i obszarów wiejskich. Dodatkowo będzie upowszechniana wiedza na temat wymogów, niezbędnych do spełnienia w celu poprawy rentowności i funkcjonalności gospodarstw rolnych. Przekazywane będą także zagadnienia dotyczące wymogów przyznawania płatności obszarowych drogą elektroniczną.

Metody pracy: szkolenia, seminarium, informacje, broszura/ulotka, informacje na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR i porady indywidualne.

Działalność szkoleniowa:

szkolenia:

- *Zasady i wymogi przyznawania płatności bezpośrednich i ONW w 2021 roku oraz wypełnianie wniosków o przyznanie płatności z pomocą aplikacji eWnioskiPlus – 76 szkoleń dla 1 908 osób*
- *Bieżące informacje o wybranych działaniach PROW 2014-2020, zasad konkurencyjności oraz perspektywy WPR po 2020 r. – 38 szkoleń dla 952 osób*

seminarium:

- *Aspekty dochodowe rolników w świetle wyzwań środowiskowo-klimatycznych nowej WPR – 1 seminarium dla 40 osób*

łącznie liczba uczestników zaplanowanych form – 2 900

Działalność informacyjna:

informacje:

- *Płatności bezpośrednie – 1 383*
- *Program Rozwoju Obszarów Wiejskich – 1 120*
- *Inne programy (WPR) – 79*
- *Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing – 32*

łącznie liczba odbiorców zaplanowanych informacji – 2 614

broszura/ulotka:

- *Wspólna Polityka Rolna 2021-2027 – ważne wydarzenia*
- *Dobre praktyki wspólnego działania na obszarach wiejskich*

informacje na stronie www:

- *Płatności bezpośrednie – 14*
- *PROW – 25*
- *Programy Regionalne – 2*
- *Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing – 1*
- *Inne programy (WPR) – 2*

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Płatności bezpośrednie – 2*
- *PROW – 8*
- *Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing – 1*
- *Inne programy (WPR) – 3*

Działalność doradcza:

porady indywidualne:

- *Płatności bezpośrednie – 5 882*
- *Program Rozwoju Obszarów Wiejskich – 11 164*
- *Inne programy (WPR) – 202*
- *Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing – 90*

łącznie liczba odbiorców zaplanowanych porad – 17 338

Zadania odpłatne:

- *Płatności bezpośrednie i ONW – wniosek o pomoc – 9 962*
- *Działania PROW na lata 2014-2020 – wnioski o pomoc, wnioski o płatność – 1 144*

PRIORYTETY PRZEKROJOWE

- A) Poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą.
- B) Doradztwo grupowe.

WMODR w swoich priorytetach na 2021 rok będzie nadal wspierał projekty innowacyjne realizowane na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. W Planie Operacyjnym SIR województwa warmińsko-mazurskiego znajdują się projekty mające wpływ na regionalny rozwój gospodarczy obszarów wiejskich oraz mające pomóc w rozwiązywaniu problemów środowiskowych oraz zapobiegające zmianom klimatu. W projektach tych bardzo istotną kwestią jest wymiana wiedzy i współpracy z jak najszerszym gronem partnerów. WMODR wykorzystuje przy tym istniejące mechanizmy rozwoju obszarów wiejskich, takie jak: transfer wiedzy, usługi doradcze oraz pomoc finansową na inwestycje w gospodarstwach rolnych, które wpływają na zwiększenie potencjału wspierania innowacji, w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą. Grupy operacyjne utworzone z udziałem WMODR mogą korzystać ze środków finansowych działania „Współpraca” oraz wsparcia merytorycznego ze strony brokera innowacji.

Celem działania „Współpraca” jest tworzenie i funkcjonowanie grup operacyjnych na rzecz innowacji, wymiany wiedzy między jednostkami naukowymi, producentami rolnymi i pozostałymi partnerami. Dzięki czemu dąży się do ułatwiania, tworzenia oraz funkcjonowania sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego oraz pozostałymi podmiotami zainteresowanymi wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz ułatwianie wymiany wiedzy fachowej i dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Kluczową rolą WMODR jest poszukiwanie partnerów do współpracy w ramach tego działania.

W 2021 roku kontynuowane będą działania podjęte w 2020 roku dotyczące utworzenia bazy kluczowych klientów WMODR. Dzięki czemu zostanie poszerzona współpraca pomiędzy rolnikami, a doradcami WMODR w zakresie wiedzy i innowacji w rolnictwie. Działanie to przyczyni się do większej sprawności specjalistów i doradców w przygotowaniu oferty doradczej. W sposób kompleksowy rozpoznane będą potrzeby doradcze klientów.

Prowadzone będą działania mające na celu tworzenie grup operacyjnych na rzecz innowacji oraz krótkich łańcuchów żywności (opis też w priorytecie 5). Innowacje odgrywają coraz większą rolę w rolnictwie. Przynoszą korzyści wszystkim uczestnikom procesu produkcyjnego i rynku rolnego. Dzięki innowacjom projektowanie, opracowywanie, produkcja i wykorzystanie nowych produktów, procesów przemysłowych i usług jest szybsze i wydajniejsze. Mają one kluczowe znaczenie dla tworzenia nowych miejsc pracy, poprawy jakości życia na wsi, a także dla utrzymania konkurencyjności.

Działania w formie doradztwa grupowego będą realizowane poprzez spotkania grup tematycznych. Celem spotkań będzie omawianie aktualnych problemów oraz rozwiązywanie ich podczas dyskusji. Spotkania to szansa do poznania innych osób zajmujących się tą samą branżą oraz z podobnymi problemami i celami do osiągnięcia. Grupy poza spotkaniami będą uczestniczyły również w wystawach, targach, pokazach czy warsztatach związanych z tematyką grupy.

Ponadto WMODR rozpowszechniać będzie informacje na temat sposobu współpracy w projektach naukowo-badawczych, w tym wyników prac badawczo – wdrożeniowych, współpracy z krajowymi oraz zagranicznymi jednostkami naukowo-badawczymi, instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz innowacji, upowszechniania wiedzy na temat innowacyjnych rozwiązań w sektorze rolno-spożywczym i na obszarach wiejskich oraz dobrych praktyk w tym zakresie. Działania WMODR wpłyną na zwiększenie innowacyjności na obszarach wiejskich.

Zadanie 1.

Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

W 2021 r. WMODR planuje przeprowadzić 494 szkolenia, 103 wyjazdy szkoleniowe i 26 konferencji. Mając na uwadze rok ubiegły i związane z pandemią koronawirusa ograniczenia, WMODR przygotowany jest aby część zaplanowanych działań szkoleniowych przeprowadzić w formie zdalnej, przy pomocy dostępnych narzędzi takich jak platforma Zoom, Moodle, czy własny kanał Youtube. Korzystając z doświadczeń ubiegłego roku, tj. konieczności zmiany form szkoleniowych na webinaria, szkolenia online oraz formy e-learningowe, kadra pracownicza nabyła umiejętności technologiczne i niezbędny warsztat do przeprowadzania działalności szkoleniowej w formie zdalnej. Spotkało się to z pozytywnym odbiorem wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w okresie podwyższonego ryzyka związanego z pandemią.

A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze

A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej

Szkolenia pn. Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin, w tym zasady nawożenia w oparciu o badania zasobności gleb

Celem szkoleń będzie promowanie wśród producentów rolnych potrzeby wprowadzania innowacyjnych metod produkcji, które w dużym stopniu usprawniają prace polowe. Uczestnicy szkoleń dowiedzą się, jakie działania należy wykonywać, aby w pełni realizować rolnictwo precyzyjne. Dodatkowo szkolenia będą miały na celu przekazanie wiedzy dotyczącej wykonywania prawidłowej procedury przy analizie gleby tak, aby jej wyniki prezentowały rzeczywistą sytuację na polu.

Szkolenia pn. Prawidłowa agrotechnika i wykorzystanie użytków zielonych

Celem szkoleń będzie promowanie wiedzy w odniesieniu do istotnych zabiegów, które mają wpływ na ilość oraz jakość pozyskiwanej dla przeżuwaczy paszy w całym sezonie wegetacyjnym. Dodatkowo uczestnicy szkoleń będą informowani o sposobach prawidłowego doboru mieszanek siewnych, które powinny być przygotowywane w zależności od sposobu użytkowania łąk i pastwisk. Opanowanie sztuki trafnego wyboru mieszanek ma priorytetowe znaczenie w uzyskiwaniu przez rolników satysfakcjonujących plonów.

Szkolenia praktyczne na bazie demonstracji:

- *Technologia uprawy zbóż*
- *Technologia uprawy kukurydzy*
- *Technologia uprawy rzepaku*
- *Technologia uprawy ziemniaka*
- *Technologia uprawy roślin bobowatych*
- *Ogrodnictwo*
- *Trwale użytki zielone*

Szkolenia wyjazdowe:

- *Targi Sadownictwa i Warzywnictwa, Nadarzyn, 13.01.2021 r.*
- *Międzynarodowe Dni Rzepaku w Minikowie, 20.05.2021 r.*
- *Wyjazdy na Dni Pola (np. Wróćkowo, Ruska Wieś, Rychliki)*
- *Krajowe dni Pola w Minikowie, 19-20.06.2021 r.*

- *Dzień kukurydzy i soi w Minikowie, 07.09.2021 r.*

Konferencje pn.:

- *Co nowego w sadach i jagodnikach? – luty 2021*
- *Produkcja ziemniaka z uwzględnieniem metod ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka – kwiecień 2021*
- *Rozwiązania technologiczne z zakresu zbioru roślin i przechowywania plonów – listopad 2021*
- *Aktualne problemy w uprawie zbóż – listopad 2021*

A.2. Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej

Szkolenia pn. *Nowoczesne systemy utrzymania i użytkowania bydła mlecznego – żywienie (z uwzględnieniem rodzimych źródeł białka) organizacja rozrodu, antybiotykooporność u zwierząt*
Celem szkoleń będzie upowszechnianie wiedzy o leczeniu i profilaktyce bydła mlecznego bez udziału antybiotyków, których wieloletnie stosowanie przyczyniło się do powstania opornych patogenów zasiedlających większość obór. Dodatkowo będzie przekazywana wiedza na temat systemów racjonalnego żywienia zwierząt, czyli takich, które dostarczają składników pokarmowych w ilościach właściwych do wydajności mlecznej, wieku i stanu fizjologicznego zwierzęcia. Przebieg prawidłowego rozrodu od zacielenia do porodu, nie istnieje bez prawidłowego żywienia, stosowanego w kolejnych etapach ciąży i po wycieleniu. Podobna zależność jest pomiędzy prawidłowym żywieniem a wydajnością stada, jej długowiecznością i odpornością, m.in. na choroby metaboliczne.

Szkolenia pn. *Nowoczesne systemy utrzymania i użytkowania bydła mięsnego – żywienie (z uwzględnieniem rodzimych źródeł białka) organizacja rozrodu, antybiotykooporność u zwierząt*
Celem szkoleń będzie upowszechnianie wiedzy na temat prawidłowego mieszania preparatów i pasz leczniczych tak, aby rolnicy w jak największym stopniu eliminowali błędy produkcyjne. Dodatkowo uczestnicy szkoleń poszerzą wiedzę na temat prawidłowych warunków utrzymania bydła ras mięsnych oraz wpływu różnych czynników na wielkość ponoszonych nakładów inwestycyjnych związanych z ich hodowlą. Ponadto na szkoleniach zostaną poruszone zagadnienia na temat wpływu stosowania antybiotyków na rozwój zwierząt.

Szkolenia pn. *Nowoczesne systemy utrzymania trzody chlewnej - żywienie (z uwzględnieniem rodzimych źródeł białka), rozród, prawidłowy odchów prosiąt antybiotykooporność u zwierząt*
Celem szkoleń będzie promowanie wiedzy na temat racjonalnego żywienia świń, z uwzględnieniem krajowych źródeł białka, takich jak bobik, łubin, czy poekstrakcyjne śruty rzepakowe, które stanowią alternatywny komponent białkowy dla śrut sojowych, będących często paszami GMO. Dodatkowo uczestnicy szkoleń uzyskają wiedzę na temat efektywnego rozrodu i odchowu prosiąt, szczególnie w optymalizacji parametrów użyteczności rozrodczej. Ponadto na szkoleniach będzie poruszana tematyka dotycząca zapewnienia prawidłowego dobrostanu i statusu zdrowotnego świń w stadzie, z uwzględnieniem zagadnień zmierzających do ograniczenia występowania zjawiska antybiotykooporności u zwierząt.

Szkolenie pn. *Gospodarka pasieczna, dobre praktyki pszczelarskie; wzbogacenie bazy pożytkowej, biotechniczne metody zwalczania warrozy pszczoł*
Celem szkolenia będzie propagowanie wiedzy na temat prawidłowego stosowania środków ochrony roślin w sposób możliwie bezpieczny dla środowiska i pszczoł, tak aby eliminować zagrożenia równowagi środowiska naturalnego. Dodatkowo omawiane będą zagadnienia dotyczące zatruc pszczoł oraz sposoby likwidacji strat w pasiekach spowodowanych ich zatruciami. Promowana

będzie również wiedza na temat zasad nowoczesnej gospodarki pasiecznej, w odniesieniu do stosowania odpowiednich metod zwalczania warrozy pszczoł, jako zasadniczy czynnik ograniczający skażenie pszczoł i produktów pszczelich substancjami szkodliwymi dla samych pszczoł, środowiska i ludzi – konsumentów produktów pszczelich.

Szkolenia praktyczne na bazie demonstracji:

– *Produkcja miodu*

Konferencje pn.:

- *Wyzwania w chowie i hodowli bydła mięsnego – marzec 2021*
- *IV Warmińsko-Mazurskie Forum Innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich – październik 2021*

B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

B.1. Technologia produkcji roślinnej

Szkolenia pn. *Produkcja zbóż, ekonomiczne aspekty uprawy*

Celem szkoleń będzie promowanie wiedzy dotyczącej integrowanej ochrony roślin, w szczególności eliminacji zagrożeń podczas wykonywania zabiegów ochrony roślin oraz zredukowania ilości tych zabiegów. Dodatkowo uczestnicy szkoleń dowiedzą się o sposobach właściwego wybierania oraz przygotowywania gleby wykorzystując odpowiedni dobór odmian zbóż uprawianych w gospodarstwie. W trakcie szkoleń zostanie przekazana uczestnikom informacja z zakresu regulacji zachwaszczenia, ograniczenia strat spowodowanych przez szkodniki. Celem szkoleń będzie także przedstawienie kalkulacji opłacalności produkcji zbóż.

Szkolenie pn. *Produkcja rzepaku, ekonomiczne aspekty uprawy*

Celem szkolenia będzie przekazanie założeń dotyczących integrowanej ochrony roślin, w szczególności ochrony zapylaczy podczas planowania zabiegów oraz prawidłowego ich stosowania. Ponadto zaprezentowana zostanie uczestnikom wiedza z zakresu technologii uprawy rzepaku i prawidłowego doboru odmian dostosowanych do warunków glebowych i atmosferycznych. Celem szkolenia będzie także przedstawienie kalkulacji opłacalności produkcji rzepaku.

Szkolenia pn. *Produkcja roślin bobowatych, w tym soi, ekonomiczne aspekty uprawy*

Celem szkoleń będzie promowanie najważniejszych aspektów dotyczących integrowanej ochrony roślin, w szczególności wykorzystania roślin bobowatych w płodozmianie oraz ochrona zapylaczy podczas planowania zabiegów ochrony roślin. Oprócz tego zostaną przekazane informacje dotyczące rozwoju produkcji roślin bobowatych, ze względu na pozytywne aspekty oddziaływania tych roślin na środowisko poprzez zdolność wiązania azotu atmosferycznego oraz możliwość wykorzystania tych roślin jako dodatkowego źródła białka w produkcji pasz. Ponadto zostaną poruszone zagadnienia produkcji soi, jako jednej z najbardziej wartościowych roślin uprawnych ze względu na wysoką zawartość białka i tłuszczu w nasionach. Celem szkoleń będzie także przedstawienie kalkulacji opłacalności produkcji roślin bobowatych, oraz możliwości i sposobu wykorzystania pasz niemodyfikowanych genetycznie w żywieniu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych źródeł białka. Zapotrzebowanie na surowce wysokobiałkowe w Polsce charakteryzuje się systematycznym wzrostem. Spowodowane jest to głównie utrzymującą się wysoką dynamiką produkcji drobiarskiej. Zwiększa się także popyt na pasze w chowie trzody chlewnej, nie bez znaczenia jest również wzrost intensywności produkcji mleka krów mlecznych.

Szkolenia pn. Produkcja ziemniaka z uwzględnieniem metod ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka

Celem szkoleń będzie promowanie wiedzy dotyczącej bakteriozy pierścieniowej ziemniaka i sposobów jej zwalczania. Dodatkowo przybliżone zostaną przepisy dotyczące ochrony roślin przed agrofagami oraz zasad postępowania przy zwalczaniu i zapobieganiu rozprzestrzenianiu się bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*. Wystąpienie tego szkodnika może być przyczyną poważnych strat gospodarczych. Szkolenia mają na celu przedstawienie prawidłowej technologii produkcji ziemniaka jadalnego, która pozwoli na ograniczenie lub wykluczenie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej oraz innych agrofagów kwarantannowych.

Szkolenia pn. Technologie produkcji i gospodarowanie wodą w gospodarstwach ogrodniczych

Celem szkolenia będzie zapoznanie uczestników z nowoczesną i opłacalną produkcją ogrodniczą, która możliwa jest dzięki stosowaniu nawadniania upraw w gospodarstwie. Ogrodnictwo jest działem produkcji rolnej, w którym zabieg ten staje się niezbędny do uzyskania ekonomicznie zadawalającego plonu. Prawidłowe gospodarowanie wodą w ogrodnictwie, wybór odpowiednich systemów nawadniających, dostosowanych do rodzaju uprawy oraz warunków glebowych i klimatycznych, a także podejmowanie prób gromadzenia i zagospodarowania wody deszczowej to zagadnienia, które będą podejmowane podczas szkolenia.

Konferencja pn.:

- *Uprawa roślin bobowatych a możliwość zwiększenia produkcji białka paszowego – listopad 2021*

B.2. Technologia produkcji zwierzęcej

Szkolenia pn. Ochrona zwierząt gospodarskich, w tym zasady uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią

Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy na temat optymalizacji technologii produkcji pod kątem wysokiej jakości uzyskiwanych produktów. Uczestnicy szkoleń dowiedzą się w jaki sposób prowadzić produkcję metodami tradycyjnymi tak, aby wpłynąć na poprawę ogólnego bilansu ekonomicznego gospodarstw poprzez udział w towarowej produkcji żywności wysokiej jakości. Dodatkowo zostaną zaprezentowane tematy dotyczące sytuacji, w których dokonywany jest ubój z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią oraz możliwości uratowania wartości rzeźnej zwierzęcia we współpracy z lekarzem weterynarii. Pozytywny wynik poubojowego badania mięsa pozyskanego ze zwierzęcia poddanego ubojowi z konieczności, przeprowadzony w rzeźni przez urzędowego lekarza weterynarii pozwala wprowadzić takie mięso na rynek.

Szkolenia pn. Pozafermowy chów drobiu, komplementarna działalność produkcyjna w gospodarstwie (kury, gęsi, kaczki, perlice)

Celem szkoleń będzie promowanie wiedzy na temat zasad przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu oraz sposobów jego prawidłowego zabezpieczania przed kontaktem z dzikimi ptakami. Dodatkowo będą poruszane tematy dotyczące konieczności prowadzenia przez rolników działań prorynkowych związanych ze sprzedażą detaliczną żywności, która pozwoli im uzyskać wartość dodaną z przetwarzania własnego surowca, a konsumentowi da lepszy dostęp do naturalnie produkowanej i przetwarzanej żywności.

Szkolenia wyjazdowe:

- *Mazurskie Agro Show Ostróda 2021*
- *Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych, Ostróda, 13-14.02.2021 r.*

Konferencje pn.:

- *Zdrowe, wydajne, dobrze zarządzane stado bydła mlecznego – październik 2021*
- *Współczesne wyzwania w chowie i hodowli trzody chlewnej – październik 2021*
- *Pierwsze efekty w hodowli koni zimnokrwistych w typie ardeńskim w województwie warmińsko-mazurskim – listopad 2021*

B.3. Normy i wymogi wzajemnej zgodności

Szkolenia pn. Normy i wymogi wzajemnej zgodności

Celem szkoleń będzie upowszechnianie wśród rolników wiedzy na temat szeregu koniecznych do spełnienia wymogów w zakresie utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej, w zakresie zarządzania oraz sankcji jakie grożą w wyniku ich niedopełnienia. Tematyka szkoleń będzie obejmowała takie zagadnienia jak: ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego, ochrona siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt i roślin, bezpieczeństwo pasz i żywności, identyfikacja i rejestracja zwierząt gospodarskich, zapobieganie i zwalczanie chorób zwierząt gospodarskich oraz przestrzeganie zasad właściwego stosowania i przechowywania środków ochrony roślin, dobrostan zwierząt.

B.4. Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych

Szkolenie pn. Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych

Celem szkolenia będzie promowanie wiedzy na temat nowych kierunków produkcji, które będą służyły ochronie środowiska oraz zapobieganiu zmianom klimatu. Dodatkowo uczestnicy szkolenia uzyskają wiedzę na temat nowych, bardziej wydajnych maszyn zagregowanych, które przy jednoczesnym doprawianiu gleby i siewie dają wymierne efekty w postaci oszczędności czasu i paliwa, a także pełniejsze wykorzystanie mocy uciągu ciągnika. Ponadto upowszechniana będzie wiedza na temat konieczności zachowywania standardów jakościowych i ilościowych, przez co niejednokrotnie uzyskuje się efektywne zmniejszanie kosztów wytwarzania, poprawę warunków pracy i jej bezpieczeństwa.

B.5. BHP

Szkolenia pn. BHP

Celem szkoleń będzie przybliżenie rolnikom tematyki dotyczącej bezpiecznej pracy na wsi, rodzajów zagrożeń przy wykonywaniu codziennych czynności w gospodarstwie rolnym oraz sposobów ich eliminowania. Dodatkowo szkolenia będą miały na celu przekonanie rolników do bieżącego monitorowania zagrożeń wypadkowych oraz wskazanie metod ich naprawienia tak, aby gospodarstwo rolne było bezpiecznym i zdrowym miejscem pracy.

B.6. Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym

Szkolenia pn. Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym trzody chlewnej, ze szczególnym uwzględnieniem Afrykańskiego Pomoru Świń

Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu

Celem szkoleń będzie upowszechnianie wiedzy na temat biologicznych form ochrony fermy, obejmujących wszelkie działania, w tym program zdrowotny stada, zmierzający do ochrony populacji trzody chlewnej przed transmisją czynników zakaźnych, ze szczególnym uwzględnieniem metod służących zapobieganiu rozprzestrzenieniu się wirusa ASF i grypy ptaków. Celem szkoleń

będzie również przekazanie wiedzy na temat zasadności stosowania bioasekuracji, przyczyniającej się do ograniczenia ryzyka rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej trzody chlewnej i drobiu.

C. Rachunkowość w gospodarstwach rolnych

C.1. Rachunkowość rolna

Szkolenie pn. *Uproszczona rachunkowość – wymóg dla beneficjentów działań inwestycyjnych PROW 2014-2020. Rachunkowość FADN jako alternatywa dla uproszczonej rachunkowości*

Celem szkolenia będzie informowanie uczestników o zasadach prowadzenia uproszczonej rachunkowości i korzyściach, które wynikają z jej prowadzenia. Dodatkowo uczestnicy zostaną zapoznani z praktycznymi sposobami prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie, a także z zasadami prowadzenia rachunkowości FADN, która może być alternatywą dla uproszczonej rachunkowości w gospodarstwie rolnym.

Konferencja pn.:

– *Podsumowanie rachunkowości rolnej Polski FADN za 2021 rok – październik 2021*

C.2. Rachunkowość podatkowa

Szkolenia pn. *Rachunkowość podatkowa*

Celem szkolenia będzie zapoznanie się z formami opodatkowania działalności rolniczej i pozarolniczej w gospodarstwach rolnych. Dodatkowo przybliżone zostaną zagadnienia związane z nowymi zasadami rozliczania podatku VAT.

C.3. Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe

Szkolenia pn. *Zarządzanie ryzykiem w gospodarstwie rolnym*

Celem szkoleń będzie zapoznanie rolników z rodzajami obowiązkowych oraz dobrowolnych ubezpieczeń, a także zapoznanie z korzyściami jakie niesie za sobą ubezpieczenie oraz zarządzanie ryzykiem w gospodarstwie rolnym.

D. Rolnictwo ekologiczne

D.1. Produkcja metodami ekologicznymi

Szkolenia pn. *Zasady przestawiania gospodarstwa na produkcję ekologiczną z uwzględnieniem analizy opłacalności*

Celem szkoleń będzie promocja rolnictwa ekologicznego, jako systemu gospodarowania przyjaznego środowisku, zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju. Uczestnicy szkoleń uzyskają wiedzę na temat stosowania dobrych praktyk rolniczych, zgodnie z normami sprzyjającymi samooczyszczaniu się środowiska naturalnego oraz zachowaniu biologicznej równowagi, korzystnej dla człowieka i przyrody. Rolnictwo ekologiczne, jako system gospodarowania przyjazny przyrodzie i dostarczający konsumentom żywność o najwyższej jakości, jest wspierany finansowo poprzez działanie Rolnictwo ekologiczne (w ramach PROW 2014-2020). Uczestnicy zostaną zapoznani również z zasadami dofinansowania produkcji ekologicznej, co pozwoli im na podejmowanie racjonalnych decyzji dotyczących uzyskiwania dodatnich wyników finansowych.

Konferencja pn.:

– *Uprawy intensywne w rolnictwie ekologicznym – październik 2021*

D.2. Sprzedaż produktów ekologicznych

Szkolenie pn. *Sprzedaż produktów ekologicznych*

Celem szkolenia będzie poprawa skuteczności sprzedaży produktów ekologicznych, w celu lepszego dotarcia do potencjalnych klientów. Dostęp do produktów ekologicznych jest łatwiejszy, coraz więcej sklepów oferuje żywność ekologiczną. Rolnik może z własnych surowców wytworzyć, np. szynkę, kielbasę, masło, ser, dżem i sprzedać je odbiorcy końcowemu (turyście, sąsiadowi). Szkolenie będzie miało na celu przekazanie rolnikom informacji na temat koniecznych do spełnienia warunków w celu założenia takiej działalności.

D.3. Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW

Szkolenia pn. *Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW*

Celem szkoleń będzie podnoszenie wiedzy rolników w zakresie możliwości dofinansowania i wymogów, jakie obowiązują przy ubieganiu się o wsparcie finansowe z tytułu prowadzenia produkcji metodami ekologicznymi oraz w zakresie prawidłowej realizacji tych wymogów.

E. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

E.1. Prowadzenie działalności pozarolniczej

Szkolenia pn. *Zakładanie i prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej przez rolników i ich domowników*

Celem szkoleń będzie przedstawienie uczestnikom form prowadzenia działalności gospodarczej, zasad ich rejestracji, informacji dotyczących małej przedsiębiorczości, dobrych przykładów z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.

Konferencja pn.:

- *Dobre praktyki wspólnego działania na obszarach wiejskich - spółdzielnie socjalne, działalności pozarolnicze – maj 2021*
-

E.2. Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej

Szkolenia pn. *Dobre praktyki z działalności podmiotów ekonomii społecznej (w tym spółdzielnie socjalne) we współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi*

Celem szkoleń będzie przybliżenie mieszkańcom obszarów wiejskich pracy i zasad działania lokalnych organizacji społecznych. Dodatkowo będzie przekazywana wiedza na temat możliwości realizacji projektów opierających się na zasobach ludzkich, kulturowych, naturalnych oraz historycznych.

Konferencje pn.:

- *Innowacyjne działalności pozarolnicze, w tym produkcja i przetwórstwo surowców zielarskich - alternatywa dla małych gospodarstw rolnych – maj 2021*
- *Innowacyjne działalności pozarolnicze w produkcji i przetwórstwie ziół – alternatywa dla małych gospodarstw rolnych/ finansowanie SIR – czerwiec 2021*
- *Dobre praktyki zachowania tradycyjnej architektury, z wykorzystaniem do działalności rolniczej i pozarolniczej/Szlakiem ginących zawodów i tradycji na Warmii i Mazurach/ finansowanie KSOW – czerwiec/lipiec 2021*

E.4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich

Szkolenia wyjazdowe:

- *XII Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”, Olsztyn 24-25.04.2021 r.*
- *XXVII Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa”, Olsztyn 04-05.09.2021 r.*

F. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego

F.1. Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie

Szkolenia pn. Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie

Celem szkoleń będzie podniesienie świadomości w zakresie profilaktyki prozdrowotnej i racjonalnego odżywiania oraz prawidłowych postaw konsumenckich. W ramach szkoleń zostaną również przedstawione zagadnienia związane ze stosowaniem antybiotyków u ludzi oraz oporności organizmu na ich działanie.

Szkolenia wyjazdowe:

- *Międzynarodowe Targi Żywności i Produktów Ekologicznych BIOEXPO Warsaw, Nadarzyn, 30.09-02.10.2021 r.*

Konferencje pn.:

- *Choroby cywilizacyjne – czym są i jak im zapobiegać? – kwiecień 2021*
- *BioTech – czerwiec 2021*

G. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.

G.1. Płatności bezpośrednie

Szkolenia pn. Zasady i wymogi przyznawania płatności bezpośrednich i ONW w 2021 roku oraz wypełnianie wniosków o przyznawanie płatności z pomocą aplikacji eWniosekPlus

Celem szkoleń będzie zapoznanie rolników z zasadami przyznawania płatności bezpośrednich i ONW, ze zmianami jakie będą obowiązywać od 2021 roku oraz z zasadami wypełniania wniosku o przyznanie płatności w formie elektronicznej. Będą także informowani o wymogach, które muszą spełnić, aby takie płatności otrzymać.

Konferencja pn.:

- *Zasady i wymogi przyznawania płatności bezpośrednich i ONW w 2021 roku oraz wypełnianie wniosków o przyznanie płatności za pomocą aplikacji eWniosekPlus – marzec 2021*

G.2. PROW

Szkolenia pn. Bieżące informacje o wybranych działaniach PROW na lata 2014-2020, zasad konkurencyjności oraz perspektywy WPR po 2020 roku

Celem szkoleń będzie przedstawienie rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich aktualnych zapisów prawnych, procedur i zasad ubiegania się o wsparcie finansowe w ramach PROW. Dodatkowo przedstawione będą dokumenty aplikacyjne oraz wyjaśnione zostaną szczegółowo kwestie w zakresie wypełniania wniosków, według naborów ogłaszanych przez

ARiMR, zgodnie z harmonogramem naborów do działań PROW. W związku z planowaną zmianą rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Dobrostan zwierząt” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zostaną poruszone kwestie związane z:

- rozszerzeniem zakresu wsparcia o nowy gatunek tj. owce – zgodnie z Pakietem 3. Wariant 3.1. Dobrostan owiec – zwiększona powierzchnia w budynkach,
- zapisami dotyczącymi zmian w Wariantcie 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach, w którym pojawiła się możliwość czasowego utrzymania loch w systemie jarzmowym – do 8 dni w okresie okołoporodowym
- zmianami w odniesieniu do wariantów dotyczących dobrostanu krów mlecznych, w których zaproponowano wprowadzenie degresywności płatności dobrostanowej, co oznacza, że stawka maleje wraz z ze wzrostem ilości posiadanych krów mlecznych.

Konferencja pn.:

- *Aspekty dochodowe rolników w świetle wyzwań środowiskowo-klimatycznych nowej WPR – wrzesień 2021*

I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym

I.1. Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym

Szkolenia pn. *Wykorzystanie programów komputerowych służących do zarządzania gospodarstwem rolnym (aplikacja do szacowania suszy)*

Celem szkoleń będzie przybliżenie rolnikom programów komputerowych i ich wykorzystanie w zarządzaniu i planowaniu pracy w gospodarstwie. Prezentowane programy będą zróżnicowane, tak aby mogły znaleźć zastosowanie w gospodarstwach o różnym profilu produkcji. Nowością dla rolników starających się o pomoc finansową, jest aplikacja służąca do zgłoszenia przez rolnika zaistniałej szkody, wygenerowania i przesłania do ARiMR protokołu suszowego. Prezentacja aplikacji umożliwi zapoznanie się rolników z nową formą zgłaszania szkody.

Konferencja pn.:

- *Wykorzystanie programów komputerowych służących do zarządzania gospodarstwem rolnym (aplikacja do szacowania suszy) – marzec 2021*

I.2. Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej

Szkolenia pn. *Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej - wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów, symulacja przejścia rolnika ryczałtowego na zasady ogólne*

Celem szkoleń będzie przybliżenie rolnikom tematyki związanej z dochodowością gospodarstw. Na szkoleniu będzie również możliwość przeprowadzenia analizy kosztów i przychodów w gospodarstwie. Dodatkowo szkolenia mają na celu uświadomienie rolnikom przydatność prowadzenia ewidencji zdarzeń gospodarczych, w prawidłowym i efektywnym zarządzaniu gospodarstwem rolnym.

J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych

J.2. Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona

Szkolenia pn. *Produkty lokalne i regionalne w krótkich łańcuchach dostaw żywności, w tym rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa*

Celem szkoleń będzie promowanie wiedzy na temat produkcji żywności na niewielką skalę i wprowadzania jej na rynek w krótkich łańcuchach dostaw żywności zgodnie z obowiązującym stanem prawnym. Dodatkowo szkolenia będą miały na celu uświadamianie uczestników o pozytywnym wpływie skracania odległości między producentem a konsumentem, co znacznie wpływa na jakość produktu.

Konferencje pn.:

- *Innowacje marketingowe w kreowaniu wizerunku marki lokalnej – czerwiec 2021*
- *Inkubator przetwórstwa lokalnego elementem rozwoju krótkich łańcuchów dostaw – październik 2021*

K. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne

K.1. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne

Szkolenia pn. *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o których mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne*

Celem szkoleń będzie promowanie wiedzy na temat dobrych praktyk rolniczych wpływających na zmniejszenie zanieczyszczenia wód biogenami, pochodzącymi ze źródeł rolniczych, do których zalicza się azot i fosfor. Szkolenia będą obejmowały przekazanie wiedzy z zakresu: składu różnych rodzajów nawozów naturalnych i mineralnych, jak również zasad bezpiecznego przechowywania nawozów naturalnych, w tym konstrukcji urządzeń do przechowywania stałych i płynnych nawozów naturalnych oraz kiszzonek. Ponadto przekazane zostaną informacje odnośnie przygotowywania pełnych planów nawożenia.

L. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

L.1. Zasady integrowanej produkcji

Szkolenia pn. *Zasady integrowanej produkcji*

Celem szkoleń będzie promowanie wiedzy na temat dobrowolnego, nowoczesnego i rozwijającego się systemu jakości żywności, który uwzględnia oczekiwania odbiorców w stosunku nie tylko do atrakcyjnie wyglądających owoców, warzyw i innych płodów rolnych, ale również produktów o wysokich walorach jakościowych. System integrowanej produkcji umożliwia uzyskanie płodów rolnych o najwyższych wartościach biologicznych i odżywczych oraz bezpiecznych dla zdrowia ludzi. Każdy producent rolny zainteresowany otrzymaniem certyfikatu Integrowana Produkcja jest zobowiązany ukończyć szkolenie w zakresie integrowanej produkcji roślin na poziomie podstawowym lub uzupełniającym (odrębnie w odniesieniu do roślin sadowniczych, warzywniczych i rolniczych) oraz posiadać aktualne zaświadczenie o ukończeniu tego szkolenia.

L.2. Zasady integrowanej ochrony roślin

Szkolenie pn. *Zasady integrowanej ochrony roślin uprawnych*

Celem szkolenia będzie popularyzacja wiedzy na temat sposobu ochrony roślin uprawnych przed organizmami szkodliwymi, innymi czynnikami chorobotwórczymi, bądź chwastami, polegającej na

wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod profilaktyki i ochrony roślin, w szczególności metod niechemicznych, w celu zminimalizowania potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska. Ponadto szkolenia będą obejmowały zagadnienia dotyczące korzyści ekonomicznych dla gospodarstw rolnych wynikających z racjonalnego stosowania i przechowywania nawozów.

Szkolenia wyjazdowe:

– *Wyjazdy na demonstracje*

L.3. Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa

Szkolenia pn. Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa
Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy niezbędnej do prawidłowego podejmowania decyzji w doborze zabiegów uprawowych uwzględniających rodzaj gleby, stan pola po zbiorze rośliny przedplonowej i wymagania rośliny następczej, okres od zbioru przedplonu do wysiewu rośliny następczej. Dodatkowo zostaną przekazane informacje, jak odpowiednio wyposażyć gospodarstwo w sprzęt do uprawy roli i siewu. Szkolenia będą miały także na celu uwidocznienie wpływu zmieniających się warunków klimatu, a w następstwie promowanie wydajnego gospodarowania zasobami i wspierania w sektorze rolnym przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu. Ważnymi zagadnieniami poruszonymi na szkoleniach będą problemy z krajobrazem w obliczu degradacji ziemi przez suszę i inne zachodzące zjawiska atmosferyczne.

Szkolenia pn. Zatrzymać każdą kroplę wody – zwiększenie retencji, powtórne wykorzystanie wody w gospodarstwie

Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy z zakresu optymalnego korzystania z wód w produkcji rolniczej, przeciwdziałania niedoborom wody w rolnictwie oraz wymagań wodnoprawnych dla rolnictwa. Poruszone zostaną kwestie zarządzania zasobami wodnymi, polegające na zwiększaniu potencjalnych zdolności retencyjnych zlewni rzecznych z wykorzystaniem metod nietechnicznych i przyjaznych dla środowiska przyrodniczego. Dodatkowo przedstawione zostaną zagadnienia Prawa wodnego związanego z inwestycjami, na które wymagane jest pozwolenie wodnoprawne.

Konferencja pn.:

– *Aktualne problemy gospodarowania wodą w rolnictwie – marzec 2021*

L.5. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym

Szkolenia pn. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym

Celem szkoleń będzie promowanie wiedzy na temat energetyki obywatelskiej, produkcji energii elektrycznej z mikroinstalacji fotowoltaicznych na terenach rolniczych. Podczas szkolenia przedstawione zostaną informacje na temat instalacji związanych z OZE. Realizacja zamierzonych celów w rozwoju gospodarki niskoemisyjnej pozwoli na zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie użytkowania i ograniczenia zużycia energii. Produkcja energii z OZE jest nierozzerwalnie związana z rozwojem nowych technologii i stanowi obecnie synonim postępu. Stosowanie odnawialnych źródeł energii jest ściśle związane z koncepcją zrównoważonego rozwoju, ma też kluczowe znaczenie na drodze do realizacji przemian w dziedzinie energetyki.

L.6. Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami

Szkolenia pn. Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami

Celem szkoleń będzie zapoznanie uczestników z tematyką dotyczącą niebezpiecznych odpadów powstających na terenie gospodarstwa. Dodatkowo będą poruszane zagadnienia dotyczące sposobów

ponownego odzyskiwania wody, tak aby była bezpieczna do nawadniania w rolnictwie, a tym samym zapewniała wysoki poziom ochrony środowiska oraz zdrowia ludzi i zwierząt. Ponadto będzie promowana wiedza dotycząca gospodarki w obiegu zamkniętym, sposobów dostosowywania się do zmian klimatu oraz przeciwdziałania problemom niedoboru wody.

Konferencja pn.:

– *Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa na obszarach wiejskich – wrzesień 2021*

L.8. Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa

Szkolenia pn. Rola wapnowania a żyzność gleb. Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie

Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy na temat korzyści płynących z wapnowania, które wpływa zarówno na poprawę struktury gleby, jak i jakość próchnicy. Podczas szkoleń przekazana zostanie wiedza, z zakresu wpływu odczynu gleby na plonowanie upraw rolniczych. Ponadto zostaną poruszone zagadnienia na temat pozytywnej roli wapnowania w procesie produkcji rolnej, związane z programem pn. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”, który stworzony został w związku z obecnym problemem zakwaszenia gleb.

M. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego

M.1. Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi

Szkolenia pn. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego

Celem szkoleń będzie pobudzanie tożsamości oraz przynależności rolników do regionów przez nich zamieszkiwanych poprzez promowanie tradycyjnej zabudowy na terenach Warmii i Mazur w kontekście nieprzemijającego trendu architektonicznego. Szkolenia będą przybliżać tematykę związaną z minioną historią ziem, bogactw wzorów i mądrości przodków, zwłaszcza jeśli chodzi o architekturę, której wyjątkowość polegała na zachowaniu proporcji, wzornictwie oraz doskonałej spójności z naturą. Celem szkoleniem będzie również zwiększenie świadomości tradycyjnej architektury Warmii i Mazur, tak aby nie zamknęła się tylko w obrębie muzeów etnograficznych. Na szkoleniach uczestnicy dowiedzą się, że zachowując historyczne dziedzictwo regionu, mogą uchronić od zniszczenia dawne budownictwo oraz przyczynić się do powstania nowych interpretacji tradycyjnego budynku mieszkalnego na terenach wiejskich.

M.2. Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło

Szkolenia pn. Twórczość ludowa, ginące zawody i rękodzieło

Celem szkoleń będzie promocja dziedzictwa kulturowego wsi poprzez wskazanie podmiotów propagujących dawne zawody rzemieślnicze występujące na Warmii i Mazurach, a także promocja sztuki i rzemiosła ludowego regionu. Do postępującego procesu zanikania sztuki i wytwórczości ludowej przyczynia się unifikacja kultury, powszechna globalizacja oraz komercjalizacja i w rezultacie brak zapotrzebowania na tego typu wyroby. Szkolenia będą miały na celu przywrócenie do codziennego użytku wyrobów ręcznie wykonanych przez twórców oraz artystów ludowych. Dawniej takie wyroby służyły na co dzień i były w powszechnym użytku.

M.3. Tradycje kulinarne

Szkolenie pn. *Koło Gospodyń Wiejskich przykładem działania na rzecz kultywowania dziedzictwa kulinarnego wsi stanowiącego produkt turystyczny regionu*

Celem szkolenia będzie upowszechnianie wiedzy w zakresie tradycji kulinarnych oraz wykorzystanie tego potencjału w kształtowaniu turystycznej oferty indywidualnej oraz regionalnej. Dodatkowo będą przekazywane informacje na temat tradycyjnych surowców, produktów spożywczych, zwyczajów żywieniowych, rodzajów pożywienia, a także sposoby jego przygotowywania.

N. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

N.1. Promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy

Szkolenia pn. *Wykorzystanie potencjału turystycznego, edukacyjnego i opiekuńczego obszarów wiejskich z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych prowadzonej działalności*

Celem szkoleń będzie zapoznanie uczestników z prowadzeniem działalności pozarolniczej, która potrafi wykorzystać walory życia wiejskiego tak, aby skutecznie przyciągać turystów do spędzania wolnego czasu na łonie natury. Rozwój funkcji pozarolniczych pozwala na utworzenie nowych miejsc pracy oraz alternatywnych źródeł dochodu dla ludności rolniczej.

Konferencja pn.:

- *Jedno gospodarstwo, a tak wiele możliwości wykorzystania jego zasobów. Paleta barw turystyki wiejskiej – wrzesień/październik 2021*

N.2. Zagrody edukacyjne

Szkolenia pn. *Zagrody edukacyjne jednym z kierunków rozwoju turystyki na obszarach wiejskich*

Celem szkoleń będzie popularyzacja rolniczego charakteru wsi w celu ukazania wszystkich zjawisk, zachodzących w gospodarstwie wiejskim, które przejawiają elementy innowacyjności. Ponadto będą udzielane informacje dotyczące niezbędnych dokumentów w celu dołączenia do sieci zagród edukacyjnych. Dodatkowo będą przedstawiane zalety płynące z prowadzenia zagród edukacyjnych, takie jak dodatkowe źródło dochodu dla gospodarstwa. Ciekawie stworzone zagrody edukacyjne mogą stanowić niemałą atrakcję turystyczną przyciągającą rodziny z dziećmi, uczniów w ramach programów szkolnych oraz samodzielnie podróżujące osoby dorosłe.

O. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

O.1. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna

Szkolenia pn. *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna*

Celem szkoleń będzie upowszechnianie wiedzy w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu wód biogenami pochodzenia rolniczego (w tym azotu i fosforu), oraz przeciwdziałania ich dalszemu zanieczyszczeniu. Podczas szkoleń uczestnicy zapoznają się z obowiązującymi zapisami Dyrektywy azotanowej, zawartej w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Szkolenia będą ukierunkowane na merytoryczne wsparcie i pomoc rolnikom we wdrażaniu Programu azotanowego,

m.in. w zakresie zasad przechowywania nawozów naturalnych (obliczenie powierzchni/pojemności miejsc do przechowywania), reguł czasowego przechowywania obornika na gruntach rolnych oraz informacji związanych ze składem nawozów naturalnych stosowanych na polach. Ponadto przekazane zostaną informacje na temat planu nawożenia azotem oraz nakładanych sankcji, które wynikają z nieprzestrzegania zasad Programu azotanowego.

O.2. Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne

Szkolenia pn. *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne - pakiety, wymogi, warunki przystąpienia, płatności, kontrole*

Celem szkoleń będzie pomoc rolnikom w realizacji i wdrażaniu Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW. Uczestnicy szkoleń zostaną zapoznani z głównym celem działania, którym jest ochrona środowiska i przyrody w gospodarstwie rolnym przy zastosowaniu metod, które wykraczają poza zwykłą dobrą praktykę rolniczą.

O.3. Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000

Szkolenia pn. *Pakiety: Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach NATURA 2000 i Cenne siedliska poza obszarami NATURA 2000 w ramach działania rolno-środowiskowo-klimatycznego - warunki przystąpienia, wymogi, płatności*

Celem szkoleń będzie upowszechnienie informacji na temat wymogów związanych z obowiązkiem realizacji zadań ochronnych przewidzianych na obszarach NATURA 2000. Szkolenia zwiększą wiedzę rolników w zakresie wpływu bioróżnorodności na stabilność ekosystemów oraz o możliwościach podejmowania odpowiednich działań w gospodarstwie rolnym, mających na celu pomoc w zachowaniu siedlisk i gatunków.

P. Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu

P.1. Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu

Szkolenia pn. *Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu*

Celem szkoleń będzie zapoznanie rolników zajmujących się produkcją zwierzęcą ze sposobami żywienia oraz chowu zwierząt gospodarskich, technikami rozprowadzania nawozów ograniczającymi emisję amoniaku, a także sposobami przechowywania nawozów. Dodatkowo będą przekazywane informacje dotyczące możliwości ograniczania emisji amoniaku pochodzącego ze stosowania nawozów mineralnych. Szkolenia umożliwią rolnikom zdobycie wiedzy odnośnie stosowania odpowiednich praktyk na każdym etapie produkcji zwierzęcej.

Tab. 1. Działalność szkoleniowa wg form

L.p.	Forma	Liczba form	Liczba uczestników
1	2	3	4
1.	Szkolenie	494	13 048
2.	Szkolenie wyjazdowe	103	
3.	Konferencja	26	

Tab. 2. Działalność szkoleniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7
Z.1.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	136	61	6	203	2 780
Z.1.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	114	61	4	179	2 091
Z.1.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	22		2	24	689
Z.1.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	62	29	4	95	2 066
Z.1.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	17		1	18	488
Z.1.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	19	29	3	51	924
Z.1.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	4			4	100
Z.1.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	1			1	25
Z.1.B.5.	BHP	7			7	175
Z.1.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	14			14	354
Z.1.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	4		1	5	200
Z.1.C.1.	Rachunkowość rolna	1		1	2	125
Z.1.C.2.	Rachunkowość podatkowa	1			1	25
Z.1.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	2			2	50
Z.1.D.	Rolnictwo ekologiczne	32		1	33	852
Z.1.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	20		1	21	552
Z.1.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	1			1	25
Z.1.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW	11			11	275
Z.1.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	8	10	4	22	407
Z.1.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	3		1	4	115
Z.1.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	5		3	8	210
Z.1.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich		10		10	82
Z.1.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	9	1	2	12	335
Z.1.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	9	1	2	12	335
Z.1.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	114		2	116	2950
Z.1.G.1.	Płatności bezpośrednie	76		1	77	1958
Z.1.G.2.	PROW	38		1	39	992
Z.1.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	21		1	22	555
Z.1.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	2		1	3	80
Z.1.I.2.	Wylizanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	19			19	475
Z.1.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	7		2	9	220
Z.1.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	7		2	9	220
Z.1.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	21			21	525
Z.1.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	21			21	525
Z.1.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	23	2	2	27	708

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7
Z.1.L.1.	Zasady integrowanej produkcji	3			3	75
Z.1.L.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	1	2		3	48
Z.1.L.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	4		1	4	100
Z.1.L.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	3			3	75
Z.1.L.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	2		1	3	100
Z.1.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	10			11	310
Z.1.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego	9			9	225
Z.1.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	6			6	150
Z.1.M.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	2			2	50
Z.1.M.3.	Tradycje kulinarne	1			1	25
Z.1.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	6		1	7	175
Z.1.N.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka, turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	3		1	4	100
Z.1.N.2.	Zagrody edukacyjne	3			3	75
Z.1.O.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	36			36	900
Z.1.O.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	17			17	425
Z.1.O.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	17			17	425
Z.1.O.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	2			2	50
Z.1.P.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu	6			6	150
Z.1.P.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu	6			6	150
RAZEM		494	103	26	623	13 048

Zadanie 2.

Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Celem działalności informacyjnej WMODR jest generowanie, gromadzenie, przechowywanie, przekazywanie, udostępnianie oraz wykorzystywanie informacji dotyczących poprawy poziomu dochodów rolniczych, wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz podnoszenia konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych.

W 2021 roku planuje się udzielenie informacji w liczbie 9 777, które obejmą swym zakresem:

- stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze – 1 879

- rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych – 1 883
- rachunkowość w gospodarstwach rolnych – 266
- rolnictwo ekologiczne – 504
- rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – 283
- unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego – 136
- ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych – 2 756
- modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku – 68
- zarządzanie gospodarstwem rolnym – 311
- promocja produktów lokalnych i regionalnych – 182
- zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej – 170
- upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska – 502
- działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnika gospodarstwa rolnego – 119
- upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – 94
- realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych – 587
- zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu – 37

Zaplanowano opracowanie oraz publikacje 17 tytułów broszur i 31 tytułów ulotek (*informacja dot. planu wydawniczego znajduje w tab. 33*) o tematyce obejmującej:

- Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych – 1 broszura
- Lista odmian zalecanych do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim na 2021 rok – 1 broszura
- Współczesne wyzwania w chowie i hodowli trzody chlewnej – 1 broszura
- Zagrody edukacyjne Warmii, Mazur i Powiśla – 1 broszura
- Rolnictwo jutra – 1 broszura
- Kwalifikacje rolnicze w obrocie nieruchomościami rolnymi – 1 broszura
- Szlakiem ginących zawodów i tradycji na Warmii i Mazurach – 1 broszura
- Sublimacja kwasu szczawiowego – skuteczny i bezpieczny sposób na warrozę pszczoł – 1 broszura
- Innowacyjne działalności pozarolnicze w produkcji i przetwórstwie ziół – alternatywa dla małych gospodarstw rolnych – 1 broszura
- Wspólna Polityka Rolna 2021-2027 – ważne wydarzenia – 1 broszura
- Innowacyjne działalności pozarolnicze – alternatywa dla małych gospodarstw rolnych – 1 broszura
- Alternatywne gatunki owoców i warzyw do uprawy w gospodarstwach ogrodniczych – 1 broszura
- Małe rzeźnie rolnicze – 1 broszura
- Prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów jako narzędzie do wyliczania kosztów opłacalności produkcji – 1 broszura
- Dobre praktyki upraw ekologicznych w aspekcie ekonomicznym i środowiskowym – 1 broszura

- Szkody łowieckie – 1 broszura
- Wykorzystanie programów komputerowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym – aplikacja do szacowania suszy – 1 broszura
- Dlaczego warto dbać o racice u krów? – 1 ulotka
- Żyto hybrydowe i populacyjne, różnice w uprawie – 1 ulotka
- Nowe technologie w uprawie zbóż – 1 ulotka
- Bobik-roślina bobowata wiążąca azot dla rolnictwa – 1 ulotka
- Wpływ odmiany na plonowanie kukurydzy – 1 ulotka
- Pasze objętościowe w gospodarstwie – prawidłowe przechowywanie – 1 ulotka
- Nowoczesne technologie w produkcji trzody chlewnej – 1 ulotka
- Środki ochrony roślin do upraw ekologicznych – 1 ulotka
- Regulacja zachwaszczenia w rolnictwie ekologicznym – 1 ulotka
- Przykłady kreatywnej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – 1 ulotka
- Młodzi rolnicy w Unii Europejskiej – 1 ulotka
- Sposoby magazynowania wody na obszarach wiejskich – 1 ulotka
- Systemy hydrofitowe przyjazne środowisku – 1 ulotka
- Nawożenie roślin sadowniczych w rolnictwie ekologicznym – 1 ulotka
- Produkcja mleka wysokiej jakości – 1 ulotka
- Aplikacja do szacowania suszy – 1 ulotka
- Dobre praktyki rolnicze zmierzające do ograniczenia emisji amoniaku do atmosfery – 1 ulotka
- Metody ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka – 1 ulotka
- Antybiotykooporność – czy jest się czego bać? – 1 ulotka
- Żywnie w profilaktyce chorób cywilizacyjnych – 1 ulotka
- Dobre praktyki w rolniczym handlu detalicznym – 1 ulotka
- Kobiety wsi – liderkami społeczności lokalnej – 1 ulotka
- Istota i znaczenie funkcjonowania spółdzielni socjalnych – 1 ulotka
- Dobre praktyki wspólnego działania na obszarach wiejskich – 1 ulotka
- Czym jest bezpieczeństwo żywności – 1 ulotka
- Formy sprzedaży produktów rolnych z gospodarstwa – 1 ulotka
- Melioracje szczegółowe – wspólne działania – 1 ulotka
- Wpływ technologii produkcji na zanieczyszczenie wód biogenami pochodzenia rolniczego – 1 ulotka
- Dobre praktyki zachowania tradycyjnej architektury, z wykorzystaniem do działalności rolniczej i pozarolniczej – wizytówki obiektów konkursowych – 1 ulotka
- Od rekreacji po edukację, czyli paleta możliwości gospodarstw agroturystycznych – 1 ulotka
- Zasady uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią – 1 ulotka

WMODR wyda 11 numerów miesięcznika pn. „*Bieżące Informacje*”, w których zostanie zamieszczonych 257 artykułów autorstwa specjalistów i doradców. Artykuły zamieszczane będą również w wydawnictwach zewnętrznych w ilości 5 sztuk. Dodatkowo WMODR planuje zamieszczać informacje w postaci krótkich i zwięzłych wiadomości na stronie internetowej. Łącznie planuje się umieszczenie na stronie internetowej 318 materiałów informacyjnych. W 2021 roku zorganizowanych będzie 100 stoisk informacyjno-promocyjnych, w których możliwe będzie zapoznanie się z ofertą WMODR.

a) dożynki gminne, powiatowe, wojewódzkie:

- podczas dożynek gminnych – 67 stoisk

- podczas dożynek powiatowych – 8 stoisk

b) regionalne i lokalne pikniki, festiwale, święta, itp.:

- podczas Targów Pszczelarskich – 1 stoisko
- podczas Święta Pieczonego Ziemniaka – 2 stoiska
- podczas Święta Mleka – 1 stoisko
- podczas Dni Pól – 4 stoiska
- Inne: podczas pikników, festiwali, świąt – 14 stoisk

c) wystawy o charakterze wojewódzkim – 3 stoiska informacyjne:

- podczas Targów „Mazurskie Agro Show”, Ostróda, 13-14.02.2021 r.
- podczas wydarzenia Bio Tech, Olsztynek, wrzesień 2021 r.
- podczas Warmińsko-Mazurskich Dożynek Wojewódzkich, Olsztynek, 19.09.2021 r.

Ponadto WMODR planuje przygotować 88 audycje telewizyjnych oraz wziąć udział w 13 audycjach radiowych.

Mając na uwadze sytuację pandemiczną, która wystąpiła w roku 2020, WMODR jest przygotowany, aby część działań zaplanowanych w działalności informacyjnej, przeprowadzić w formie zdalnej. Jeżeli w roku 2021 powtórzy się sytuacja pandemiczna, która uniemożliwi zorganizowanie zaplanowanych stoisk informacyjno-promocyjnych w formie stacjonarnej, zostaną one zastąpione przekazywaniem informacji z wykorzystaniem środków masowego przekazu, jak telewizja, radio, własny kanał youtube.

Tab. 3. Działalność informacyjna wg form

L.p.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Informacja		9 777
2.	Wydawnictwa	Liczba form	Nakład
2.1.	Broszura	17	3 500
2.2.	Ulotka	31	4 400
2.3.	Materiały informacyjne na stronę www. ośrodka	318	
2.4.	Art. w miesięczniku odr	257	
3.	Pozostałe	Liczba form	
3.1.	Audycje radiowa (w tym wywiady radiowy)	13	
3.2.	Audycje tv (w tym wywiady tv)	88	
3.3.	Artykuły w innych wydawnictwach (w tym wywiady prasowe)	5	
3.4.	Stoisko informacyjno-promocyjne	100	

Tab. 4. Działalność informacyjna wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Brozura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	1 879	4	8	43	94			
Z.2.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	1 121	2	4	30	51			
Z.2.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	739	2	4	13	43			
Z.2.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	19							
Z.2.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	1 883	2	2	52	67			1
Z.2.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	951		1	14	37			
Z.2.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	515	2	1	6	17			1
Z.2.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	129			1	1			
Z.2.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	45			2	5			
Z.2.B.5.	BHP	80			7	4			
Z.2.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	163			22	3			
Z.2.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	266			5	2			
Z.2.C.1.	Rachunkowość rolna	97			2	2			
Z.2.C.2.	Rachunkowość podatkowa	100							
Z.2.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	69			3				
Z.2.D.	Rolnictwo ekologiczne	504	2	3	12	8			1
Z.2.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	217	2	3	6	7			1
Z.2.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	65			2				
Z.2.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW	222			4	1			
Z.2.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	283		3	62	7		100	101
Z.2.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	96		1	6	3			
Z.2.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	24			1	2			
Z.2.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	79		1	2				
Z.2.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	84		1	53	2		100	101
Z.2.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	136		2	9	4			

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
Z.2.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	53		2	6	3			
Z.2.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	83			3	1			
Z.2.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	2 756	3	2	44	14		3	
Z.2.G.1.	Płatności bezpośrednie	1 383			14	2		1	
Z.2.G.2.	PROW	1 262	2	2	25	8		2	
Z.2.G.3.	Programy Regionalne				2				
Z.2.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing	32			1	1			
Z.2.G.5.	Inne programy	79	1		2	3			
Z.2.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolnospożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	68	1	1	2	5			
Z.2.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	7	1			2			
Z.2.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	10				1			
Z.2.H.3.	Systemy jakości żywności	20							
Z.2.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	31		1	2	2			
Z.2.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	311	3		22	16			
Z.2.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	92	2		15	3			
Z.2.I.2.	Wyliczenie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	50	1		7	2			
Z.2.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie	20							
Z.2.I.4.	Informacja rynkowa	149				11			
Z.2.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	182		2	18	4			
Z.2.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	77			15	2			

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
Z.2.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	63		1	2	1			
Z.2.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	42		1	1	1			
Z.2.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	170			1	1			
Z.2.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	170			1	1			
Z.2.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska /7/	502		4	20	10			
Z.2.L.1.	Zasady integrowanej produkcji	73							
Z.2.L.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	117			2	2			
Z.2.L.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	56			7	2			
Z.2.L.4.	Energetyka prosumencka	34			1				
Z.2.L.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	75			1	1			
Z.2.L.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	26		3	5	4			
Z.2.L.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	41				1			
Z.2.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	80		1	4				
Z.2.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnia gospodarstwa rolnego /8/	119	1	1	12	19			
Z.2.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	48		1	4	12			
Z.2.M.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	39	1		5	4			
Z.2.M.3.	Tradycje kulinarne	32			3	3			
Z.2.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku /9/	94	1	1	7	4			
Z.2.N.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	31		1	5	3			

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Brożura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
Z.2.N.2.	Zagrody edukacyjne	26	1		2	1			
Z.2.N.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	37							
Z.2.O.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz program działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych /10/	587		1	7	2			
Z.2.O.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	324		1	2	1			
Z.2.O.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	238			4	1			
Z.2.O.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	25			1				
Z.2.P.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art.22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu	37		1	2				
Z.2.P.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art.22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu	37		1	2				
Razem		9 777	17	31	318	257	100	106	

Zadanie 3.

Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

W tematyce dotyczącej kwalifikacji rolniczych oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie kwalifikacji rolniczych posiadanych przez osoby wykonujące działalność rolniczą (Dz.U. z 2012 r., poz. 109, z późn. zm.). WMODR w 2021 roku planuje udzielić 68 informacji oraz 161 porad indywidualnych.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego funkcjonują dwie szkoły rolnicze, które nadzorowane są przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Dobrocinie;
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Karolewie.

Współpraca z WMODR jest cykliczna, podczas różnego rodzaju przedsięwzięć. Szkoły te prezentują swoją ofertę szkoleniową podczas Wiosennych Targów Ogrodniczych „Pamiętajcie o ogrodach” oraz Jesiennych Targów Rolniczych „Wszystko dla rolnictwa”, zachęcając potencjalnych kandydatów do wstąpienia w szeregi szkoły. Współpraca przebiega również przy organizacji konkursów wiedzy rolniczej, umiejętności rolniczych, olimpiad.

Tab. 5. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi według form

L.p.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Informacja	68
2.	Porada indywidualna	161

Tab. 6. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi - wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Informacja	Porada indywidualna	Pozostałe formy podnoszenia kwalifikacji	Łączna liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
Z.3.1.	Reorientacja zawodowa	2	161		38
Z.3.1.1.	Reorientacja zawodowa	2			38
Z.3.2.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	56			149
Z.3.2.1.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	56			149
Z.3.3.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	10			42
Z.3.3.1.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	10			42
Razem		68	161		229

Zadanie 4.

Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

W 2021 roku WMODR planuje udzielić 17 489 porad indywidualnych w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych. Rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich będą mogli uzyskać niezbędne porady dotyczące ubiegania się o uzyskanie pomocy finansowanej w ramach działań PROW na lata 2014-2020, według obowiązującego harmonogramu ogłoszonego przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W 2021 roku największą grupę porad indywidualnych stanowią będą porady dotyczące składania wniosków do działań PROW, (łącznie 11 315 porad). WMODR udzieli również 5 882

porad dotyczących płatności bezpośrednich, 90 porad nt. kredytów preferencyjnych, komercyjnych i leasingów oraz 202 porady odnośnie innych programów, w tym WPR.

Krajowy Plan Strategiczny dla WPR w pełnym zakresie będzie obowiązywać od 2023 roku. W latach 2021-2022 realizowany będzie PROW i płatności bezpośrednie według dotychczasowych obowiązujących przepisów prawa z udziałem środków finansowych z nowego okresu budżetowego dla WPR.

Należy także zaznaczyć, że w związku z planowaną zmianą rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Dobrostan zwierząt” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, będzie grupa rolników – hodowcy owiec, którzy w ramach tego działania będą zainteresowani wsparciem w ramach wprowadzonego nowego Pakietu 3. Wariant 3.1. Dobrostan owiec – zwiększona powierzchnia w budynkach. Pomoc rolnikom będzie obejmowała analizę możliwości gospodarstw w zakresie przystąpienia do tego działania oraz sporządzenie Planu Poprawy Dobrostanu dla owiec.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zadaniu 1 w pozycji Z.1.G. formy informacyjne w zadaniu 2 w pozycji Z.2.G.

Tab. 7. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		17 489

Tab. 8. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba uczestników	
1	2	3	4	5	6
Z.4.I.	Działalność doradcza	17 489			17 489
Z.4.I.1.	Płatności bezpośrednie	5 882			5 882
Z.4.I.2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich /*	11 315			11 315
Z.4.I.3.	Programy regionalne	0			0
Z.4.I.4.	Kredyty preferencyjne, kredyty komercyjne, leasing	90			90
Z.4.I.5.	Pozostała działalność doradcza	202			202
	Razem	17 489			17 489

/* w tym porady indywidualne z tematyki obejmującej zadanie „Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich”, WMODR planuje udzielić porad indywidualnych w ilości 151

Zadanie 5.

Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

WMODR kontynuacyjnie prowadzić będzie analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji w celu gromadzenia i upowszechniania danych, poprzez monitorowanie oraz analizowanie informacji rynkowych w danym zakresie. Jednym z zadań doradców terenowych WMODR jest pozyskiwanie informacji dotyczących cen płodów rolnych na lokalnych targowiskach. W tym celu prowadzić będą monitoringi tygodniowe i miesięczne. Na podstawie tygodniowych zestawień cen targowiskowych produktów rolnych sporządzane będą raporty, które przekazane zostaną do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także TVP. Natomiast dla Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, sporządzane będą zestawienia cen nawozów mineralnych w następujących miesiącach: marzec, kwiecień, maj, czerwiec, wrzesień i grudzień oraz raz na kwartał środków ochrony roślin. Przeprowadzając monitoringi, doradcy terenowi będą pozyskiwać dane dotyczące cen: nawozów mineralnych, środków produkcji, płodów rolnych, pasz oraz usług rolniczych. Na podstawie tych danych, zostanie opracowanych 11 wkładek pn. „Agrorynek” do miesięcznika WMODR „Bieżące Informacje”.

Na rok 2021 zaplanowano 474 monitoringów miesięcznych, z czego 143 to monitoringi nawozów mineralnych, 132 – monitoringi cen środków produkcji, 89 – monitoringi cen płodów rolnych, oraz inne monitoringi: 66 – monitoringi pasz, 44 monitoringi cen usług rolniczych. Monitoringi tygodniowe zostały zaplanowane w ilości 919, z czego zaplanowanych jest 198 meldunków żniwnych, 508 monitoringów przebiegu prac w rolnictwie (agrofagi) oraz 213 monitoringów cen płodów rolnych. W 2021 roku WMODR udzieli 421 porad indywidualnych dotyczących monitoringu przebiegu prac w rolnictwie (agrofagi).

Tab. 9. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form

L.p.	Forma	Liczba form
1	2	3
1.	Monitoring	1 393
2.	Analiza	8
3.	Porada indywidualna	421

Tab. 10. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form i tematów

Symbol	Formy i zakres tematyczny	Liczba form
1	2	3
Z.5.I.	Monitoring	1 393
Z.5.I.1.	Monitoring cen nawozów mineralnych	143
Z.5.I.2.	Monitoring cen środków produkcji	132
Z.5.I.3.	Monitoring cen płodów rolnych	302
Z.5.I.4.	Monitoring przebiegu prac w rolnictwie	706

Symbol	Formy i zakres tematyczny	Liczba form
1	2	3
Z.5.I.	Monitoring	1 393
Z.5.I.5.	Inne monitoringi	110
Z.5.II.	Analiza	8
Z.5.II.1.	Analiza cen nawozów mineralnych	4
Z.5.II.2.	Analiza cen środków produkcji	4
Z.5.III.	Porada	421
Z.5.III.1.	Porada indywidualna	421
Razem		1 822

Zadanie 6.

Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

WMODR nie prowadzi porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.

Tab. 11. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego – ogółem

Forma	Ogólna liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
1	2	3
Doświadczenie w ramach PDO	–	–

Tab. 12. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego – wg rodzajów

Symbol	Wyszczególnienie*)	Liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
1	2	3	4
Z.6.	Doświadczenia wg metod określonych regulaminem COBORU	–	–

Zadanie 7.

Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

Działalność WMODR w tym zakresie prowadzona będzie w formie porad indywidualnych, doradztwa grupowego, pokazów, demonstracji, konkursów oraz olimpiad. W roku 2021 praca doradcza skupiona będzie w głównej mierze na udzielaniu porad indywidualnych, które będą dotyczyły:

- rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych (planuje się zrealizować 9 392 porady),
- stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego (planuje się zrealizować 8 700 porad),
- upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska (planuje się zrealizować 2 017 porad),
- rolnictwa ekologicznego (planuje się zrealizować 1 733 porady),
- modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku (planuje się zrealizować 297 porad).

Doradztwo grupowe:

WMODR w roku 2021 będzie kontynuować doradztwo grupowe. W ramach upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska zawiązano następujące grupy:

- Grupa producentów roślin bobowatych – 1
- Grupa producentów bydła mięsnego – 1
- Grupa hodowców bydła mlecznego – 4
- Grupa pszczelarzy amatorów – 1
- Grupa producentów zbóż konsumpcyjnych – 1
- Grupa producentów trzody chlewnej – 2
- Grupa producentów żywności ekologicznej – 3
- Grupa rolników stosujących środki zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej – 2
- Grupa rolników stosujących odnawialne źródła energii – 1

Czynnikami do kontynuowania po 2020 roku doradztwa grupowego są między innymi: brak możliwości zbywania produktów wytworzonych metodami ekologicznymi oraz okoliczności związane z brakiem opadów, występowanie deszczy nawalnych jak też zbyt szybkie odparowywanie ich z gruntów, brak wiedzy w zakresie technologii produkcji roślin bobowatych, przekwalifikowanie gospodarstw mlecznych na hodowlę bydła mięsnego, duże zainteresowanie tematyką pszczelarską. Celem grup, w zależności od kwalifikacji tematycznej, jest pozyskiwanie środków na modernizację, poprawa efektywności uprawy roślin bobowatych, propagowanie dobrych praktyk przy hodowli bydła mięsnego i mlecznego, upowszechnianie wiedzy na temat rynku zbytu dla produktów ekologicznych oraz pomoc w dostosowywaniu terminów siewów do warunków atmosferycznych związanych z wilgotnością gleby. Tematyka łączy 16 grup ze 120 uczestnikami.

Pokazy:

- *Cięcie i formowanie drzew owocowych – 3*
O tym jak istotne plonotwórczo jest prawidłowe wykonanie cięcia i formowania drzew owocowych dowiadują się niezmiennie od lat uczestnicy przeprowadzanych pokazów cięcia roślin sadowniczych. Ta forma upowszechniania wiedzy, od lat cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem nie tylko ze strony sadowników, ale również mieszkańców obszarów wiejskich – właścicieli przydomowych sadów. Zakres tematyczny pokazu dobierany jest pod kątem zainteresowań uczestników pokazu. W przypadku sadowników, pokaz obejmuje zaznajomienie z nowinkami w sposobach cięcia drzew, metodach prowadzenia sadu, a także zastosowania cięcia mechanicznego w sadach towarowych. Podczas pokazów, gdzie grupą odbiorczą są mali sadownicy, działkowicze, mieszkańcy obszarów wiejskich, tematyka pokazu obejmuje m.in. cięcie odmładzające i fitosanitarne drzew oraz cięcie drzew tradycyjnych odmian roślin sadowniczych.

- *Nowe rozwiązania i innowacje technologiczne w funkcjonowaniu obór dla bydła – 2*
Celem pokazu jest wskazanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych zastosowanych przy wyposażeniu nowej wolnostanowiskowej obory. Są to rozwiązania na miarę czasów, uwzględniające nie tylko funkcjonalność budynku, jego wyposażenia, ale również odnoszące się do wymogów zawartych w dobrych praktykach rolniczych, w tym niskoemisyjne systemy utrzymania zwierząt. Szczególną uwagę zwraca się na dobrostan krów i pozostałych grup technologicznych bydła, mając na względzie obowiązujące przepisy, jak również komfort utrzymania i bytowania zwierząt, co przekładać się będzie na ich zdrowotność i wydajność. Udział w takim pokazie da możliwość rolnikom praktycznie spojrzeć na nurtujące ich pytania i problemy, z którymi spotykają się na co dzień w swoich gospodarstwach. Większa świadomość rolników przełoży się na ich pracę, warunki utrzymywanego stada, będzie inspiracją do zmian, co w efekcie końcowym przełoży się na znacznie wyższy wynik finansowy gospodarstwa.
- *Zasady DDD w produkcji zwierzęcej (dezynfekcja, dezynsekcja, deratyzacja) – 5*
Współczesny chów i hodowla zwierząt opiera się na wielu różnych czynnikach, z których zapewnienie odpowiedniego statusu zdrowotnego utrzymywanych zwierząt jest jednym z najważniejszych elementów, gdyż nie tylko spełnia wymogi dobrostanu, ale gwarantuje produkcję żywności wysokiej jakości. Obecnie stopień zagrożenia chorobami zakaźnymi jest na tyle duży, że coraz częściej hodowcy i producenci poszukują rozwiązań gwarantujących bezpieczeństwo ich stada. Ze względu na intensyfikację produkcji, zwalczanie skutków chorób zakaźnych bywa trudne i często związane jest z poniesieniem wysokich kosztów. W zapobieganiu powstawania, szerzenia się chorób, a także w ich zwalczaniu duże znaczenie odgrywają dezynfekcja, dezynsekcja i deratyzacja obiektów inwentarskich (zasady DDD). Celem pokazu będzie przedstawienie rolnikom podstawowych zasad i sposobów DDD oraz uświadomienie, jak ważne jest ich przestrzeganie, aby nie dopuścić do rozprzestrzeniania się drobnoustrojów chorobotwórczych w gospodarstwie.
- *Aktualne technologie i metody konserwacji pasz objętościowych – 14*
Optymalne i ekonomiczne żywienie bydła nie może się odbyć bez prawidłowo przygotowanych pasz objętościowych, które stanowią podstawę żywienia przeżuwaczy. Najlepszą metodą ich przechowywania i utrzymywania optymalnej wartości pokarmowej jest ich konserwacja. Nie wystarczy prawidłowa technika zbioru i faza koszenia. Trzeba jeszcze zadbać o właściwą stabilność konserwowanego materiału i dążyć do jak najmniejszej ilości odpadów podczas przechowywania. Celem pokazu będzie omówienie najprostszych sposobów konserwacji pasz objętościowych takich jak: kiszenie i suszenie. Należy pamiętać, że podczas konserwacji pasz dochodzi do strat składników pokarmowych. Aby je ograniczyć, trzeba zachować prawidłowe warunki konserwacji, przechowywania i wybierania pasz do skarmiania. Tak przygotowana pasza o wysokich walorach smakowych i zapachowych jest chętnie pobierana przez zwierzęta, co bezpośrednio przekłada się na osiągnięte wyniki produkcyjne. W praktyce podstawą nowoczesnego żywienia jest kiszonka z kukurydzy oraz sianokiszonka z traw z domieszką roślin motylkowych. Kiszonki i sianokiszonki charakteryzują się stabilną wartością pokarmową przez cały okres przechowywania. Mogą być podstawową paszą w żywieniu przeżuwaczy przez cały rok. Przygotowując tego typu pasze zarówno na przyzmach, w silosach przejazdowych, jak i w belach należy pamiętać o zapewnieniu odpowiednich warunków dla przebiegu fermentacji mlekowej, czy skutecznej konserwacji zakiszzonego materiału. Bez względu na przyjęty w gospodarstwie sposób kiszenia należy pamiętać o dokładnym ubiciu, ugnieceniu zakiszzonej masy w celu ograniczenia m.in. procesów gnilnych, przy jednoczesnej stymulacji produkcji kwasu mlekowego (*Lactobacillus*) oraz bakteriami z rodzaju *Pediococcus* i *Enterococcus* do zakiszzonego materiału w preparatach biologicznie czynnych.

- *Zasady pobierania próbek gleby do badań agrochemicznych – 23*
 Agrochemiczne badania gleb są podstawą racjonalnej gospodarki nawozowej. Na podstawie wyników tych badań i ich oceny podejmowane są decyzje dotyczące nawożenia w gospodarstwie. Błędy popełnione na etapie pobierania próbek gleby, będą rzutowały na cały proces analityczny próbki w laboratorium i w konsekwencji mogą być przyczyną błędnych decyzji w nawożeniu. Celem pokazu będzie zaprezentowanie zasad prawidłowego pobierania próbek gleby do badań zasobności i odczynu gleb na potrzeby doradztwa nawozowego oraz podnoszenie świadomości rolników w zakresie racjonalnej gospodarki nawozowej i fundamentalnego znaczenia w tym kontekście systematycznego badania gleb.

- *Kalibracja opryskiwacza polowego jako element dobrej praktyki ochrony roślin – 21*
 Jednym z podstawowych elementów integrowanej ochrony roślin jest sezonowa kalibracja opryskiwacza, którą reguluje ustawa z dnia 8 marca 2013 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1900 t.j. ze zm.). Ważnym czynnikiem decydującym o prawidłowym wykonaniu zabiegów ochrony roślin jest odpowiednia regulacja. Polega ona na umiejętnym doborze rozpylaczy, ciśnienia roboczego cieczy oraz prędkości jazdy. Prawidłowe przeprowadzenie okresowej kalibracji powinno być wykonywane przez uprawnionego diagnostę (co 3 lata) specjalistycznym sprzętem diagnostycznym. Sezonowa kalibracja powinna być przeprowadzana przez rolnika. Zabieg ten należy wykonać przed każdym sezonem wegetacyjnym po: trwającym dłużej niż 4 miesiące postoju opryskiwacza, każdej zmianie rozpylaczy, zmianie ciśnienia, zmianie rodzaju ciągnika. Prawidłowo przeprowadzana kalibracja pozwala na uzyskanie wymaganej wielkości kropeł oraz odpowiedniej dawki cieczy na 1 ha. Pokazy mają na celu wskazanie właściwego sposobu przeprowadzania kalibracji opryskiwacza polowego.

- *Pokaz maszyn przeznaczonych do upraw ekologicznych – 2*
 Ekologiczna uprawa niesie za sobą konieczność wyeliminowania z produkcji chemicznych środków ochrony roślin oraz wprowadzenie w to miejsce uprawy mechanicznej. Takie działanie ma na celu zmniejszenie ingerencji w środowisko naturalne oraz zastosowanie specyficznych technik i stosownych narzędzi. W rolnictwie ekologicznym rolnicy mają za zadanie doprowadzić strukturę gleby do takiego stanu, by siew nasion pozwolił na zachowanie (w miarę możliwości) w stanie nienaruszonym naturalnej warstwy gleby oraz żyjących w niej organizmów żywych. I właśnie ze względu na te wymagania wszelkie zabiegi powinny być przeprowadzone możliwie płytko i z zachowaniem optymalnego poziomu wilgotności gleby. Pokaz będzie miał na celu zaprezentowanie dobrych praktyk w zakresie prowadzenia prawidłowej agrotechniki w uprawach ekologicznych przy użyciu maszyn i urządzeń przeznaczonych dla systemu rolnictwa ekologicznego.

- *Higieniczne pozyskiwanie miodów odmianowych – 1*
 Pszczelarz jako właściciel pasieki, z punktu widzenia obowiązujących przepisów weterynaryjnych jest także producentem żywności. Po wprowadzeniu do rejestru i nadaniu weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego, pasieka zostaje objęta nadzorem weterynaryjnym. Jeżeli planuje wprowadzać pozyskane w pasiece produkty do obrotu, musi posiadać wpis do rejestru podmiotów prowadzących produkcję i sprzedaż bezpośrednią, rolniczy handel detaliczny (RHD), działalność marginalną, ograniczoną i lokalną (MOL) produktów pochodzenia zwierzęcego. Dlatego ważnym jest zachowanie odpowiednich zasad higieny podczas pozyskiwania miodu. Szczególną uwagę należy zwrócić na zachowanie dobrych praktyk higienicznych przy „obsłudze” pszczół. Zagwarantuje to ich zdrowie oraz wysoką jakość uzyskanych produktów (miodu, pszczelego pyłku kwiatowego oraz propolisu). Istotą pokazu będzie wskazanie poprawnego sposobu wydobywania miodu, z uwzględnieniem bezpieczeństwa pszczół i pszczelarza oraz omówienie zasad higieny sprzętu pasiecznego i pracowni.

- *Systemy stosowane w nawadnianiu upraw – 2*
 Efektywność korzystania z wody w rolnictwie może być zwiększana poprzez kontrolowanie zasobów wodnych gleb (melioracje) oraz działania ukierunkowane na zwiększenie wilgotności gleby. Jednym z elementów racjonalnego zarządzania zasobami wodnymi w rolnictwie są systemy stosowane do nawadniania upraw. Do istotnych czynników wpływających na wybór instalacji nawadniającej, należy rodzaj uprawy oraz sposób nawadniania. Celem pokazu będzie zaprezentowanie zasad prawidłowego zastosowania systemów nawadniających stosowanych w gospodarstwach rolnych. Ponadto podnoszenie świadomości rolników w zakresie przepisów prawnych wynikających z Prawa wodnego, a także dobrych praktyk rolniczych związanych z racjonalnym zarządzaniem zasobami wodnymi.

Demonstracje:

Demonstracje polowe:

- **Technologia uprawy zbóż:**
Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie pszenicy ozimej – 15
Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie pszenżyta ozimego – 14
Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie żyta ozimego – 10
Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie pszenicy jarej – 9
Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie jęczmienia jarego – 8
- **Technologia uprawy kukurydzy:**
Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie kukurydzy – 15
- **Technologia uprawy rzepaku:**
Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie rzepaku ozimego – 6
- **Technologia uprawy ziemniaka:**
Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie ziemniaka jadalnego – 8
- **Technologia uprawy roślin bobowatych:**
Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie roślin bobowatych – 2

Celem demonstracji polowych będzie pokazanie w jaki sposób odmiana, zastosowana agrotechnika, zabiegi środkami ochrony roślin wpływają na plonowanie roślin uprawnych w zróżnicowanych warunkach siedliskowo-klimatycznych województwa warmińsko-mazurskiego. W wyniku prowadzonej działalności upowszechnieniowej podwyższy się poziom świadomości rolników związany z zastosowaniem kwalifikowanego materiału siewnego. Uprawa odmian odpornych jest jednym z najlepszych sposobów ochrony środowiska naturalnego oraz zminimalizowania kosztów produkcji w danej uprawie, z uwagi na zmniejszoną potrzebę stosowania środków ochrony roślin. Popularyzacja elementów ograniczających stosowanie środków ochrony roślin poprzez upowszechnianie wyników hodowli i innych elementów uprawy wśród producentów rolnych będzie jednym z kierunków dotarcia i uświadomienia o konieczności stosowania odmian rekomendowanych do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim. Celem prowadzonych demonstracji z produkcji roślinnej będzie upowszechnienie zasad prawidłowej agrotechniki i doboru środków ochrony roślin i ich wpływu na plonowanie roślin. Prócz doboru odmian w realizowanych demonstracjach, prowadzony będzie monitoring występowania agrofagów. Dzięki temu będzie możliwość ustalania konieczności wykonania zabiegu środkami ochrony roślin. Dane z monitoringu będą upowszechniane na stronie internetowej Platforma Sygnalizacji Agrofagów oraz w codziennej pracy doradczej.

- *Demonstracja: Zastosowanie niechemicznych metod ochrony roślin w ogrodnictwie – 6*
 Niechemiczna ochrona roślin jest działem integrowanej ochrony roślin, w którym następuje ciągły rozwój i poszukiwanie nowych metod i środków do ochrony plantacji. Produkcja ogrodnicza jest takim działem produkcji rolniczej, w którym niechemiczna ochrona może stanowić podstawę do walki z agrofagami. Demonstracje mają na celu zapoznanie producentów ogrodniczych z dostępnymi metodami niechemicznego zwalczania agrofagów, a przeprowadzone na jej bazie szkolenia będą miejscem przekazania praktycznych sposobów walki z chorobami i szkodnikami roślin ogrodniczych. Przykładem niechemicznej metody ochrony roślin sadowniczych są pułapki feromonowe – monitorujące, służące do odławiania owadów, wykorzystujące efekt selektywnego wylawiania wybranego gatunku owada. Zamieszczone w pułapce feromony są przenoszone wraz z ruchami powietrza i działają na duże odległości od kilkuset metrów do kilku kilometrów. Samce są przywabiane do pułapki przez zapach feromonu płciowego samic tego samego gatunku. Celem demonstracji będzie identyfikacja obecności szkodników w uprawie sadów, szacowanie liczebności szkodników na danym obszarze, określenie wystąpienia maksimum lotu i progę ekonomicznej szkodliwości wyznaczającego moment, kiedy stosowanie chemicznej ochrony staje się opłacalne.
- *Demonstracja: Renowacja trwałych użytków zielonych ze szczególnym uwzględnieniem doboru mieszanek traw i roślin bobowatych – 9*
 Jednym z nurtujących problemów łąkarskich w regionie północno-wschodnim jest poprawa wydajności i jakości pozyskiwanej paszy na trwałych użytkach zielonych, zlokalizowanych w zróżnicowanych warunkach siedliskowych. Obecnie większość trwałych łąk i pastwisk znacznie odbiega swoim wyglądem od oczekiwań, nie spełniając kryteriów użytków gwarantujących wysoki i dobrej jakości plon zielonki. Tereny te na skutek zaniedbań, braku zabiegów pielęgnacyjnych czy niewłaściwego użytkowania podlegają procesowi degradacji, który wiąże się z wypieraniem z runi szlachetnych gatunków traw uprawnych i zastępowaniu ich przez gatunki roślin niepożądanych czyli chwastów. Podstawowym warunkiem zapewniającym utrzymanie korzystnego składu gatunkowego zbiorowisk trawiastych jest systematyczne nawożenie, racjonalne użytkowanie czy zastosowanie podsiewu, bądź metody pełnej uprawy. Ograniczenie lub całkowite zaniechanie tych zabiegów, a także niewłaściwe warunki powietrzno-wodne powodują niekorzystne zmiany florystyczne. Przy doborze poszczególnych traw i bobowatych do mieszanek na łąki i pastwiska należy brać pod uwagę ich trwałość i stabilność, plonowanie oraz warunki siedliskowe, w których będą rosły. Pierwszą podstawową czynnością na TUZ przeznaczonych do odnawiania powinno być zidentyfikowanie oraz wyeliminowanie czynników powodujących degradację danego zbiorowiska. Bez takiego rozeznania nawet najstaranniej przeprowadzona renowacja nie przyniesie oczekiwanego rezultatu. Po ustaleniu i wyeliminowaniu niekorzystnych czynników należy wybrać najwłaściwszą metodę odnawiania.
 Celem demonstracji będzie upowszechnianie nowych metod renowacji trwałych użytków zielonych (w zależności od stopnia ich degradacji oraz położenia, zastosowanie jednego z trzech podstawowych sposobów odnawiania: metoda nawożenia i racjonalnego użytkowania, metoda podsiewu – tradycyjna lub za pomocą siewników specjalistycznych oraz metoda pełnej uprawy) tak, aby uzyskać jak najwyższy plon zielonej masy.
- *Demonstracja: Biotechniczne metody zwalczania warrozy pszczoł. Dobre praktyki pszczelarskie – 2*
 W województwie warmińsko-mazurskim utrzymywanych jest ok. 100 tysięcy pni pszczelich. W efekcie stosowania środków ochrony roślin nowych generacji oraz nasilania się wieloaspektowo rozumianej antropopresji w środowisku (przemysł, ścieki bytowe, intensywne rolnictwo), wzrasta zagrożenie żywotności pszczoł oraz zagrożenie równowagi środowiska

naturalnego. W celu ograniczenia przynajmniej części tych zagrożeń, przewiduje się kontynuację doradztwa w zakresie stosowania środków ochrony roślin w sposób możliwie bezpieczny dla środowiska i pszczół, w tym analizę złożonego zagadnienia zatruc pszczół i likwidacji strat w pasiekach spowodowanych zatruciami przez niewłaściwe oraz nadmierne stosowanie pestycydów. Celem demonstracji będzie również promocja wśród pszczelarzy i rolników najlepszych praktyk rolniczych, ograniczających zanieczyszczenie gleb i wód.

Konkursy:

WMODR organizuje samodzielnie konkursy, bądź przygotowuje zgłoszenia uczestników do konkursów o charakterze ogólnokrajowym. Celem organizowanych konkursów jest promowanie osiągnięć ich uczestników, w tym: produkcyjnych, hodowlanych lub w zakresie zarządzania gospodarstwem. W 2021 roku planuje się zorganizować następujące konkursy:

- *„AgroLiga”* – to ogólnopolski konkurs organizowany przez Redakcję Rolną Programu 1 TVP S.A., Stowarzyszenie AgroBiznesKlub i – na szczeblu wojewódzkim – przez Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego. Honorowy Patronat nad Galą AgroLiga, odbywającą w Pałacu Prezydenckim, sprawuje Prezydent RP. Celem konkursu jest wyłonienie i nobilitacja najlepszych polskich rolników i agrofirm w dwóch kategoriach: Rolnik i Firma.
- *„Ochrona środowiska, zdrowia publicznego i bezpieczeństwo żywności”* – celem konkursu jest zwiększenie zainteresowania wdrażaniem inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, podniesienie poziomu wiedzy uczestników, tj. rolników-producentów, przetwórców, organizatorów turystyki i konsumentów oraz zwrócenie ich uwagi na wzajemne oddziaływanie rolnictwa i środowiska.
- *„Bezpieczne gospodarstwo rolne”* – zgłoszenie uczestników do konkursu organizowanego przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Celem konkursu jest zaprezentowanie własnego warsztatu pracy i osiągnięć zawodowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. W konkursie mogą wziąć udział właściciele gospodarstw rolnych.
- *„Farmer Roku”* – zgłoszenie uczestników do konkursu organizowanego przez Stowarzyszenie Polski Klub Rolnik. Celem konkursu jest promowanie nowoczesnego rolnictwa i tych producentów rolnych, którzy dzięki pomysłowości, inicjatywie i wykorzystywaniu narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, modernizują i rozwijają swoje gospodarstwa, a także kreują pozytywny wizerunek polskiej wsi i rolnictwa.
- *„Najlepsze gospodarstwo ekologiczne”* – zgłoszenie uczestników do konkursu organizowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie O/Radom. Celem konkursu jest identyfikacja i szerzenie dobrych praktyk w zakresie rolnictwa ekologicznego, wdrażanie rozwiązań w gospodarstwach rolnych oraz rozpowszechnianie wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego.

Olimpiada:

Głównym założeniem olimpiady jest upowszechnianie, w formie współzawodnictwa, wiedzy rolniczej oraz idei ustawicznego kształcenia młodych rolników. Uczestnictwo w olimpiadzie daje możliwości rozwoju twórczych zainteresowań młodych ludzi. Olimpiada rozbudza w nich chęć zdobywania specjalistycznej wiedzy związanej z tematyką polskiego oraz europejskiego rolnictwa, a także stwarza okazję do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk wśród młodzieży.

W 2021 roku WMODR planuje przeprowadzić 1 olimpiadę na szczeblu wojewódzkim, która będzie poprzedzona 19 olimpiadami powiatowymi.

- *Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie* – laureaci z 19 powiatów, w których będą przeprowadzane eliminacje powiatowe, wykażą się swoją wiedzą w ostatecznym finale wojewódzkim, który będzie organizowany w siedzibie WMODR.

Wystawy:

- *Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych* – wydarzenie to jest doskonałą okazją do zaczerpnięcia fachowej wiedzy podczas spotkań z najważniejszymi przedstawicielami branży. Celem wystawy jest pokazanie najnowszych technologii i postępu w hodowli zwierząt. Wyróżnienia zdobywane podczas wystawy mobilizują hodowców do poszerzania wiedzy, aktywności i dalszej pracy. Kontakty zawierane podczas wystaw owocują wieloma przedsięwzięciami, przyczyniając się do rozwoju i promocji warmińsko-mazurskiego rolnictwa. W czasie wystawy można podziwiać najbardziej wartościowe okazy hodowlane bydła mlecznego, bydła mięsnego, koni, owiec i kóz oraz drobnego inwentarza z województwa warmińsko-mazurskiego.

Powiatowe Dni Pola:

Nowością w pracy doradczej w 2021 roku będą organizowane w każdym powiecie województwa Powiatowe Dni Pola. We współpracy z właścicielami gospodarstw demonstracyjnych, naukowcami, przedstawicielami firm produkujących dla rolnictwa, przedstawicielami samorządu terytorialnego oraz innych instytucji i organizacji, których zakres działania obejmuje problematykę rolnictwa i wsi, w ramach powiatu, przeprowadzone zostaną praktyczne sesje na polatkach uprawowych. Pokazana i promowana będzie m.in. bioróżnorodność roślin uprawnych oraz odmiany o podwyższonej tolerancji na suszę i inne niekorzystne zjawiska atmosferyczne.

Celem Powiatowych Dni Pola będzie umożliwienie rolnikom porównania, w warunkach lokalnych, czyli zbliżonych do występujących w ich gospodarstwach, potencjału odmian roślin uprawnych, systemów ochrony roślin i nawożenia. Udział w Powiatowych Dniach Pola umożliwimy rolnikom podjęcie racjonalnych decyzji, aby wzmocnić efektywność produkcji, a poprzez to również konkurencyjność gospodarstwa. Wyniki z prowadzonej działalności upowszechnieniowej WMODR, zebrane w zwarte opracowanie, zostaną opublikowane i przekazane do ogólnego użycia. Będą wykorzystywane także przez doradców w ich codziennej pracy doradczo-informacyjno-szkoleniowej.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1.w punktach Z.1.A., Z.1.B., Z.1.D., Z.1.L., formy informacyjne w zad 2. w punktach Z.2.A., Z.2.B., Z.2.D., Z.2.H., Z.2.L.

Tab. 13. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		22 139
2.	Doradztwo grupowe	16	120
3.	Pokaz	73	

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
4.	Demonstracja	104	
5.	Konkurs	5	
6.	Olimpiada	1	
7.	Targi / wystawy	1	

Tab. 14. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	8 700	7	63	8 763
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej				
Z.7.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej				
Z.7.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)				
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	9 392	3	20	9 412
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej				
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej				
Z.7.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności				
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych				
Z.7.B.5.	BHP				
Z.7.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym				
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	1 733	3	18	1 751
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi				
Z.7.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych				
Z.7.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW				
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	297			297
Z.7.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji				
Z.7.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego				

Symbol tematu	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.7.H.3.	Systemy jakości żywności				
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP				
Z.7.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	2 017	3	19	2 036
Z.7.L.1.	Zasady integrowanej produkcji				
Z.7.L.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin				
Z.7.L.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa				
Z.7.L.4.	Energetyka prosumencka				
Z.7.L.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym				
Z.7.L.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami				
Z.7.L.7.	Ustawa o ochronie zwierząt				
Z.7.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa /*				
Razem		22 139	16	120	22 259

/* w tym temacie realizowane będą porady indywidualne z zakresu zaleceń zawartych w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu w ilości 456

Tab. 15. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	10	104			1	
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	3	102				
Z.7.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	7	2			1	
Z.7.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)						
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	58		3	1		

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	58					
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej						
Z.7.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności						
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych			2	1		
Z.7.B.5.	BHP			1			
Z.7.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym						
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	2		1			
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	2		1			
Z.7.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych						
Z.7.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW						
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	1		1			
Z.7.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji						
Z.7.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego						
Z.7.H.3.	Systemy jakości żywności						
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	1		1			
Z.7.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	2					
Z.7.L.1.	Zasady integrowanej produkcji						
Z.7.L.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin						
Z.7.L.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	2					
Z.7.L.4.	Energetyka prosumencka						
Z.7.L.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym						
Z.7.L.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami						
Z.7.L.7.	Ustawa o ochronie zwierząt						
Z.7.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa						
Razem		73	104	5	1	1	

Zadanie 8.

Podjęmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego

Wykorzystanie zasobów kulturowych danego obszaru stanowi jedną z podstawowych przesłanek rozwoju lokalnego opartego na czynnikach endogenicznych. Dobra kultury stanowią ważną część wpływającą na rozwój społeczno-ekonomiczny regionu.

Podziały administracyjne zachodzące na przestrzeni wieków na zajmowanym przez województwo obszarze były przeprowadzane wielokrotnie. Najważniejszym dla dziedzictwa kulturowego jest powstały w wyniku wielowiekowych procesów historycznych podział na trzy historyczne regiony: Warmię, Mazury i Powiśle. Dziedzictwo kulturowe, w tym kulinarne wsi, jest ważnym elementem funkcjonowania wiejskich gospodarstw domowych oraz lokalnych społeczności.

Podjęmowanie działań z zakresu edukacji prozdrowotnej, konsumenckiej i ekologicznej w odpowiedni sposób ukierunkowuje estetyczny wygląd gospodarstwa oraz jego otoczenia. Jednym z elementów działań jest również budowanie świadomości znaczenia produktów lokalnych i regionalnych poprzez kultywowanie tradycji ich wytwarzania, oraz wprowadzania do obrotu rynkowego w tzw. „krótkich łańcuchach dostaw”.

Produkcja ekologiczna jest to system wpływający pozytywnie na środowisko naturalne, który przyczynia się do osiągania szeroko rozumianych korzyści rolnośrodowiskowych. Produkcja prowadzona metodami ekologicznymi to sposób uzyskania produktu, w którym zastosowano w możliwie największym stopniu naturalne metody produkcji, nie naruszając równowagi przyrodniczej. Zasada ta dotyczy wszystkich etapów produkcji.

Produkcja w ekologicznym gospodarstwie rolnym jest prowadzona zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, uaktywnia biologiczne procesy poprzez stosowanie naturalnych środków produkcji oraz zapewnia trwałą żyzność gleby, zdrowotność roślin i zwierząt. Śmiało można stwierdzić, że rolnictwo ekologiczne jest odpowiedzią na zmieniającą się strukturę popytu na rynku. Konsumenci, mimo wyższej ceny, coraz chętniej sięgają po produkty ekologiczne, mając wiedzę w jaki sposób zostały wyprodukowane. Zmiana świadomości i podejścia do produktu, w którym najważniejszą kwestią jest jakość, przekłada się na jego zapotrzebowanie.

Działania podejmowane przez WMODR na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego skierowane są na rozwiązywanie problemów związanych z organizacją gospodarstwa ekologicznego, technologią produkcji roślinnej i zwierzęcej, prawidłowym gospodarowaniem glebą, certyfikacją produkcji, marketingiem. Szczególny nacisk będzie położony na wytwarzanie produktów ekologicznych jako surowca do produkcji żywności wysokiej jakości.

Praca doradcza w roku 2021 skupiona będzie w głównej mierze na udzielaniu porad indywidualnych m.in. z zakresu: promocji produktów lokalnych i regionalnych (zaplanowano do realizacji 902 porady), unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego (zaplanowano do realizacji 464 porady), działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego (zaplanowano do realizacji 526 porad). Łącznie zaplanowano 1 892 porady indywidualne.

Doradztwo grupowe:

W zadaniu *Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego* w tematyce promocja produktów lokalnych i regionalnych powstała:

- Grupa producentów żywności wytworzonej w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD) – 1

Grupę tworzy 5 rolników. Grupa skierowana jest do małych gospodarstw realizujących działalność w ramach RHD, jak również gospodarstw zainteresowanych taką formą sprzedaży, na terenie konkretnego powiatu. Celem grupy jest zapoznanie z przepisami, zasadami funkcjonowania, a także pomoc w rejestracji podmiotów w ramach RHD.

Pokazy:

➤ *Potrawy tradycyjne i regionalne – 11*

Pokazy mają na celu propagowanie tradycyjnego sposobu przyrządzania produktów i potraw na bazie lokalnych surowców oraz budowanie świadomości zachowania tradycyjnych przepisów przekazywanych z pokolenia na pokolenie, skierowane są do mieszkańców obszarów wiejskich, w tym kół gospodyń wiejskich, gospodarstw i stowarzyszeń agroturystycznych oraz lokalnych organizacji.

➤ *Rękodzieło tradycją regionu – 7*

Pokazy mają na celu upowszechnienie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego z wykorzystaniem różnych dyscyplin rękodzielniczych z zachowaniem elementów tradycji i nowoczesności, skierowane są do mieszkańców obszarów wiejskich, w tym kół gospodyń wiejskich, gospodarstw i stowarzyszeń agroturystycznych oraz lokalnych organizacji.

Konkursy:

Konkursy są organizowane samodzielnie przez WMODR, bądź przygotowywane są zgłoszenia uczestników do konkursów o charakterze ogólnokrajowym. Konkursy mają na celu promowanie osiągnięć ich uczestników, w tym: produkcyjnych, hodowlanych lub w zakresie zarządzania gospodarstwem. W 2021 roku planuje się zorganizować następujące konkursy:

➤ *Konkurs na najładniejszą pisanek wielkanocną*

Organizowany przez WMODR konkurs dla stowarzyszeń i gospodarstw agroturystycznych, a także dla mieszkańców obszarów wiejskich. Jego celem będzie przybliżenie wiedzy na temat bogactwa dziedzictwa kulturowego wsi oraz tradycji i zwyczajów Świąt Wielkanocnych.

➤ *Dobre praktyki zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego na wsi*

Celem konkursu będzie promocja dziedzictwa kulturowego wsi. Konkurs pozwoli na przedstawienie dobrych praktyk zachowania tradycyjnej architektury na Warmii i Mazurach i upowszechnienie dobrych praktyk urbanistycznych prowadzonych na wsi wykorzystywanych do prowadzenia działalności rolniczej i pozarolniczej. W ramach podsumowania konkursu zostanie wydana publikacja pt. „Dobre praktyki zachowania tradycyjnej architektury, z wykorzystaniem do działalności rolniczej i pozarolniczej”.

➤ *Konkurs wspomnień „Ocalić od zapomnienia....”*

Celem konkursu będzie ukazanie wspomnień zachowanych w pamięci, niesamowitych historii, zaprezentowanie w formie pisemnej refleksji, ukazujących zmiany jakie nastąpiły w otoczeniu ludzi zwykłych i niezwykłych, a także ich rodzin z obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego - ocalenie od zapomnienia codziennego uroku przeszłości. Konkurs przyczyni się do lepszego zrozumienia życia ludzkiego przez przyszłe pokolenia, które powinny umieć docenić społeczno-kulturowe dziedzictwo będące spuścizną starszych pokoleń.

- *Konkurs wiedzy o zwyczajach i tradycjach bożonarodzeniowych*
Celem konkursu będzie propagowanie i kultywowanie wiedzy na temat bogactwa dziedzictwa kulturowego wsi, a także tradycji i zwyczajów świąt Bożego Narodzenia. Odbiorcami konkursu będą stowarzyszenia i gospodarstwa agroturystyczne oraz mieszkańcy obszarów wiejskich subregionu elckiego.
- *Konkurs na regionalną potrawę wigilijną*
Konkurs organizowany przez WMODR, skierowany do kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń i innych podmiotów działających na obszarach wiejskich. Ma na celu promocję produktów lokalnych i regionalnych, propagowanie i ukazanie dorobku kulinarnego, a także pogłębianie więzi z regionem poprzez integrację lokalnych środowisk.
- *„Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów” – zgłoszenie uczestników do konkursu.*
Etap regionalny konkursu organizowany przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Polską Izbą Produktu Regionalnego i Lokalnego. Celem konkursu będzie zebranie unikatowych przepisów kulinarnych z obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, promowanie jedynych w swoim rodzaju produktów żywnościowych, specyficznych dla regionu oraz zachowanie niepowtarzalnych smaków produktów żywnościowych. Spośród nominowanych na etapie regionalnym produktów i potraw, najlepsze z nich są nagradzane prestiżową nagrodą „PERŁA” na szczeblu krajowym konkursu. Konkurs jest oceniany w dwóch kategoriach: najlepszy regionalny produkt żywnościowy, najlepsza potrawa regionalna.

Wystawy:

- *Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych*
Wydarzenie o charakterze promocyjno-wystawienniczym organizowane przez WMODR. Celem tego przedsięwzięcia będzie zaprezentowanie oferty produktów wytwarzanych przez lokalnych producentów, którzy są aktywnymi użytkownikami platformy internetowej www.polskiebazarek.pl. Polski e-bazarek to doskonała bezpłatna promocja rolników, producentów regionalnej i ekologicznej żywności, usługodawców, twórców rękodzieła i kół gospodyń wiejskich. Dzięki temu możliwe jest tworzenie krótkich łańcuchów dostaw pomiędzy producentami a konsumentami.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1. w pozycjach Z.1.F., Z.1.J., Z.1.M., formy informacyjne w zad 2. w pozycjach Z.2.F., Z.2.J., Z.2.M.

Tab. 16. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego wg form

L.p.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		1 892
2.	Doradztwo grupowe	1	5
3.	Pokaz	18	
4.	Konkurs	6	
5.	Targi / wystawy	1	

Tab. 17. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	464			464
Z.8.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie				
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody				
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	902	1	5	907
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych				
Z.8.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona				
Z.8.J.3.	Rolniczy handel detaliczny				
Z.8.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego /8/	526			526
Z.8.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi				
Z.8.M.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło				
Z.8.M.3.	Tradycje kulinarne				
Razem		1 892	1	5	1 897

Tab. 18. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego						
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych					1	
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych					1	
Z.8.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	18		6			
Z.8.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi			2			
Z.8.M.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	7		2			
Z.8.M.3.	Tradycje kulinarne	11		2			
	Razem	18		6		1	

Zadanie 9.

Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Walory środowiska naturalnego oraz zaplecze materialne i niematerialne gospodarstw rolnych stwarzają odpowiednie warunki do rozwoju różnych form przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Rozwój przedsiębiorczości oraz zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej jest sposobem na wzrost aktywności gospodarczej na wsi oraz tworzenie dodatkowych źródeł dochodów. Jednym z dodatkowych źródeł dochodów może być turystyka, w tym agroturystyka. Wieś to naturalne miejsce do rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu.

Agroturystykę należy rozumieć jako wypoczynek w gospodarstwie rolnym z możliwością aktywnego uczestnictwa w pracach polowych, obsłudze zwierząt gospodarskich i innych pracach wykonywanych w gospodarstwie. Działalność ta związana jest ściśle z gospodarstwem rolnym, jego działalnością produkcyjną, jak też z gospodarstwem domowym rolnika i jego najbliższej rodziny.

Różne kierunki rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich stwarzają doskonałą możliwość aktywizacji społeczności lokalnej, a to przekłada się na powstawanie inicjatyw na wsi oraz propagowanie zasad agroturystyki i zagród edukacyjnych. Jedną z nowych form działalności w gospodarstwach rolnych może być „gospodarstwo opiekuńcze”. Ta forma propaguje opiekę dzienną lub całodobową nad osobami starszymi lub niepełnosprawnymi. Zagrody edukacyjne jak i gospodarstwa opiekuńcze to działania skierowane przede wszystkim na budowanie świadomości

w zakresie funkcji społecznych wsi. Oba kierunki to szansa na zwiększenie i dywersyfikację dochodów gospodarstw rolnych.

W praktyce, te różne działania będą sprzyjały podniesieniu rangi rolnika w swoich społecznościach lokalnych oraz kształtowaniu pozytywnego wizerunku wsi.

Praca doradcza w roku 2021 skupiona będzie na udzielaniu porad indywidualnych. W głównej mierze będą to porady dotyczące rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – 799 porad, a także upowszechniania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – 517 porad.

W roku 2021 WMODR będzie wspierał osoby prowadzące działalność agroturystyczną na obszarach wiejskich, a także promował wieś jako atrakcyjne miejsce do rekreacji. Jednym z ważnych kierunków będzie pokazanie tematyki edukacji w gospodarstwach rolnych zrzeszonych pod szyldem Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych.

Doradztwo grupowe:

W zadaniu *Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku* w kwestii rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich funkcjonować będą dwie grupy tematyczne skupiające 18 odbiorców o nazwie:

➤ Grupa małych gospodarstw rolnych – 2

Celem prowadzenia przez WMODR grup jest zwiększenie rentowności małych gospodarstw, które jako małe rodzinne gospodarstwa produkujące zgodnie z dobrymi praktykami rolniczymi, pozytywnie wpływają na stan środowiska, a także podtrzymują różnorodność biologiczną i krajobrazową. Członkowie grupy chcą wykorzystać potencjalne możliwości rozwoju jako alternatywne źródła dochodu, celem dodatkowym jest utrzymanie tej grupy gospodarstw i zagwarantowanie, że będą produkować zgodnie z dobrą praktyką rolniczą, poprawą konkurencyjności i zwiększeniem rentowności małych gospodarstw.

Konkursy:

Konkursy są organizowane samodzielnie przez WMODR, bądź przygotowywane są zgłoszenia uczestników do konkursów o charakterze ogólnokrajowym. W 2021 roku planuje się zorganizować konkursy:

➤ „*Ogród przyjazny rodzinie i turystom*” – organizowany przez WMODR.

Celem konkursu jest promowanie pomysłów oraz nowatorskich rozwiązań w organizacji ogrodu wyłącznie w gospodarstwach rolnych, w tym gospodarstwach agroturystycznych, wymiana doświadczeń oraz dobrych praktyk w zakresie estetycznego urządzania zagród wiejskich, w szczególności aranżowania ogrodów, zachęcenie mieszkańców obszarów wiejskich do dbałości o piękno i estetykę swojego otoczenia.

➤ Konkurs fotograficzny „*Rolnictwo to moja pasja*” – organizowany przez WMODR.

Celem konkursu jest pokazanie uroków rolnictwa, warmińsko-mazurskiej wsi oraz dobrych praktyk w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym. Głównym założeniem konkursu jest uchwycenie na fotografii wyjątkowości ludzi, zwierząt, uroku zagrody wiejskiej oraz trudu pracy rolnika, co jest niewątpliwie sztuką.

➤ „*Sposób na sukces*” – zgłoszenie uczestników konkursu.

Celem konkursu jest wyłonienie pozarolniczych przedsięwzięć tworzących nowe miejsca pracy na obszarach wiejskich, a tym samym aktywizacja gospodarcza mieszkańców wsi. Konkurs

organizowany jest przez CDR w Brwinowie w 3 kategoriach: indywidualnej, rodzinnej oraz inicjatyw społecznych.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1. w pozycjach Z.1.E., Z.1.N., formy informacyjne w zad. 2 w pozycjach Z.2.E., Z.2.N.

Tab. 19. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku wg form

L.p.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		1 316
2.	Doradztwo grupowe	2	18
3.	Konkurs	3	

Tab. 20. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	799	2	18	817
Z.9.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej				
Z.9.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej				
Z.9.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi				
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich				
Z.9.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku /9/	517			517
Z.9.N.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy				
Z.9.N.2.	Zagrody edukacyjne				
Z.9.N.3.	Gospodarstwa opiekuńcze				
Razem		1 316	2	18	1 334

Tab. 21. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich			1			
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich			1			
Z.9.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku			2			
Z.9.N.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy			2			
Razem				3			

Zadanie 10.

Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

W 2021 roku WMODR planuje udzielić 2 765 porad indywidualnych w zakresie realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Największą grupę porad indywidualnych stanowią porady dotyczące zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywy azotanowej i ramowej dyrektywy wodnej – 1 653 porady; działania rolno-środowiskowo-klimatycznego – 1 003 porady; ochrony bioróżnorodności, w tym NATURA 2000 – 109 porad.

Powyższe zadania przyczynią się do zwiększenia wiedzy oraz podniesienia świadomości w zakresie wpływu działalności rolniczej na środowisko oraz ograniczenie jej negatywnych skutków.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zadaniu 1 w pozycji Z.1.O, formy informacyjne w zadaniu 2 w pozycji Z.2.O.

Tab. 22. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg form

L.p.	Forma realizacji	Liczba odbiorców
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1.	Porada indywidualna	2 765

Tab. 23. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczy – wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy w obszarze ograniczenia azotu	Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	8
Z.10.O.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	2 765				2 765
Z.10.O.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna /*	1 653				1 653
Z.10.O.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	1 003				1 003
Z.10.O.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	109				109
Razem		2 765				2 765

/* w tym temacie realizowane będą porady indywidualne z zakresu zaleceń zawartych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne w ilości 665

Zadanie 11.

Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

Na podstawie zbieranych przez doradców informacji dotyczących cen środków produkcji, zostaną opracowane kalkulacje dotyczące opłacalności produkcji rolnej, które zostaną opublikowane w miesięczniku WMODR „Bieżące Informacje”, a także na stronie internetowej wmodr.pl. Planuje się wykonanie 30 kalkulacji wybranych technologii produkcji rolniczej.

W roku 2021 w zakresie rachunkowości w gospodarstwach rolnych zaplanowanych jest 3 815 porad, które będą obejmować: rachunkowość rolna – 3 005, rachunkowość podatkowa – 594 oraz ubezpieczenia społeczne i majątkowe – 216.

W zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym planuje się udzielenie 730 porad indywidualnych, które będą obejmować: zarządzanie, organizację i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym – 446, wyliczanie dochodów kosztów, i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej – 252, badanie koniunktury w rolnictwie – 32.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zaplanowane w zad.1. w pozycjach Z.1.C., Z.1.I., formy informacyjne w zad 2. w pozycjach Z.2.C., Z.2.I..

Tab. 24. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form

L.p.	Forma realizacji	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Porada indywidualna	4 545
2.	Pozostałe formy w obszarze analizy	30

Tab. 25. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form i tematów

Symbol tematu	Tematyka	Analiza gospodarstwa	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy w obszarze analiz
				Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6	7
Z.11.C	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych		3 815			
Z.11.C.1.	Rachunkowość rolna		3 005			
Z.11.C.2.	Rachunkowość podatkowa		594			
Z.11.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe		216			
Z.11.I	Zarządzanie gospodarstwem rolnym		730			
Z.11.I.1.	Badanie koniunktury w rolnictwie		32			
Z.11.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej		252			30
Z.11.I.3.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym		446			
Razem			4 545			30

Zadanie 12.

Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r.- Prawo łowieckie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1 683 t.j.) przedstawiciele WMODR będą uczestniczyć w zespołach szacujących szkody oraz ustalających wysokość odszkodowania za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny oraz przy wykonywaniu polowania.

W związku z brakiem możliwości określenia planowanej liczby zgłoszeń potrzeby szacowania szkód łowieckich, zakłada się liczbę odbiorców takiego szacowania w wielkości 240. Ponadto planuje się udzielenie 216 informacji z zakresu szacowania i ustalania wielkości odszkodowania za szkody łowieckie.

Tab. 26. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody wg form

L.p.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Szacowanie szkody łowieckiej (zakończone protokołem)	240
2.	Informacja	216

Zadanie 13.

Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne

W 2021 roku WMODR planuje udzielić 3 informacje i 10 porad indywidualnych na temat oceny i akceptacji planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 33). o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne. Na obecnym etapie trudno oszacować liczbę sporządzanych planów.

Tab. 27. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji wg form

L.p.	Forma realizacji	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Informacja	3
2.	Porada	10

C.2. Zadania odpłatne

WMODR w ramach zadań z zakresu doradztwa rolniczego wykonuje odpłatne usługi określone w cenniku usług. Pozycję z najwyższą wartością będą stanowiły przychody z usługi wypełniania wniosków o płatności bezpośrednie, sporządzania planów i wniosków rolnośrodowiskowych oraz wniosków związanych z działaniami PROW. Ponadto organizowane będą szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin, które dodatkowo uwzględnić będą zagadnienia dotyczące ograniczania ryzyka wynikającego z ich stosowania. Na uwagę zasługuje udział WMODR w systemie „Rachunkowości rolnej Polski FADN” (565 książek rachunkowych) jak również organizacja targów ogrodniczych i targów rolniczych.

Tab.28.A. Płatne usługi na rzecz gospodarstw rolnych

L.p.	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba
a	b	c	d
1.	Prowadzenie rachunkowości, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	649
1.a.	Książki rachunkowości - Polski FADN	Liczba książek	565
1.b.	Księgowość uproszczona dla klientów	Liczba odbiorców	–
1.c.	Inne /jakie Rozliczenie podatku VAT	Liczba odbiorców	84
2.	Prowadzenie działalności promocyjnej gospodarstw rolniczych	Liczba form	–
3.	Ocena użyteczności maszyn rolniczych <i>Badanie sprawności technicznej opryskiwaczy</i>	Liczba atestacji/kalibracji	757
4.	Prowadzenie działalności laboratoryjnej	Liczba analiz	–
5.	Sporządzanie analiz i opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych	Liczba odbiorców	–
6.	Sporządzanie planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych	Liczba odbiorców	316
7.	Sporządzanie planów działalności rolnośrodowiskowej, planów działalności ekologicznej oraz dokumentacji przyrodniczych, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	192
7.a.	Plany działalności rolnośrodowiskowej	Liczba odbiorców	127
7.b.	Plany działalności ekologicznej	Liczba odbiorców	65
7.c.	Dokumentacja przyrodnicza	Liczba odbiorców	–

L.p.	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
8.	Sporządzanie planów przestawienia gospodarstwa rolnego na produkcję metodami ekologicznymi lub planów produkcji w gospodarstwach ekologicznych	Liczba odbiorców	3
9.	Sporządzanie dokumentacji niezbędnej do podjęcia i prowadzenia działalności pozarolniczej w tym działalności gospodarczej	Liczba odbiorców	–
10.	Sporządzanie dokumentów, planów, opracowań wymaganych przy organizacji i funkcjonowaniu grup producentów rolnych, grup producentów owoców i warzyw	Liczba opracowań	–
11.	Reprezentowanie na podstawie udzielonego pełnomocnictwa interesów gospodarczych rolnika	Liczba pełnomocnictw	–

Tab.28.B. Prowadzenie działalności wydawniczej

L.p.	Tytuły wydawnictw	Liczba numerów/	Łączny nakład
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	–	–	–

Tab.28.C. Działalność szkoleniowa nie związana z realizacją zadań nieodpłatnych

L.p.	Tytuły szkoleń/kursów	Liczba form	Liczba uczestników
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	Szkolenie uzupełniające w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	66	1 480
2.	Szkolenie podstawowe w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	10	210
3.	Szkolenie uzupełniające w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin	2	35
4.	Szkolenie podstawowe w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin	2	40
5.	Szkolenie dla beneficjentów PROW na lata 2014-2020	12	100

Tab. 28.D. Wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

L.p.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>
1.	Płatności bezpośrednie i ONW	10 202
2.	Premie dla młodych rolników	48
	<i>wniosek o pomoc</i>	35
	<i>wniosek o płatność</i>	13
3.	Restrukturyzacja małych gospodarstw	84
	<i>wniosek o pomoc</i>	54
	<i>wniosek o płatność</i>	28
	<i>zmiana do planu</i>	2

L.p.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>
4.	Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa	1
	<i>wniosek o płatność</i>	1
5.	Modernizacja gospodarstw rolnych a, b, c	6
	<i>wniosek o płatność</i>	6
6.	Modernizacja gospodarstw rolnych d	22
	<i>wniosek o płatność</i>	22
7.	Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych	9
	<i>wniosek o pomoc</i>	7
	<i>wniosek o płatność</i>	2
8.	Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej	5
	<i>wniosek o pomoc</i>	1
	<i>wniosek o płatność</i>	4
9.	Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	9
	<i>wniosek o płatność</i>	8
	<i>zmiana do planu</i>	1
10.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	472
	<i>wniosek kontynuacyjny RŚ-K + wniosek obszarowy</i>	463
	<i>zmiana planu RŚ-K</i>	7
	<i>rejestr RŚ-K</i>	2
11.	Rolnictwo ekologiczne	216
	<i>wniosek kontynuacyjny RE + wniosek obszarowy</i>	215
	<i>pozostała dokumentacja RE</i>	1
12.	Dobrostan zwierząt	72
	<i>plan poprawy dobrostanu świń</i>	10
	<i>plan poprawy dobrostanu krów</i>	62
13.	Biznesplan	2
14.	Pomoc w prowadzeniu korespondencji urzędowej	81
15.	Wniosek zgłoszeniowy do systemu rolnictwa ekologicznego	3
16.	Wniosek o dopłaty do materiału siewnego	192
17.	Wniosek o wsparcie wapnowania regeneracyjnego gleb	142
18.	Audyt plantacji roślin energetycznych	7

Tab. 28.E. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywcze oraz rozwój obszarów wiejskich

L.p.	Tytuł przedsięwzięcia	Ogólna informacja o przedsięwzięciu
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>
1.	<i>XII Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”, 24-25.04.2021 r.</i>	Przedsięwzięcie promujące rolnictwo i płody produkcji rolnej z regionu Warmii, Mazur i Powiśla. To doskonała okazja do skorzystania z pomocy w formie porad specjalistów i doradców rolnych, wymiany doświadczeń oraz zapoznawania się z nowinkami technologicznymi w dziedzinie rolnictwa.
2.	<i>XXVII Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa”, 04-05.09.2021 r.</i>	

Prowadzenie kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej.	Ośrodki doradztwa rolniczego nie mogą prowadzić kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.
--	--

Pozostała działalność odpłatna.

- Wynajem sal konferencyjnych (zgodnie z zapotrzebowaniem);
- Zamieszczanie reklam w miesięczniku „Bieżące Informacje” i na stronie internetowej www.w-modr.pl (zgodnie z zapotrzebowaniem);
- Działalność wydawnicza (zgodnie z zapotrzebowaniem);
- Wynajem sceny mobilnej;
- Wynajem namiotów wystawienniczych;
- Usługa transportowa – przewóz osób.

C.3. Projekty i zadania zlecone

Projekty i zadania zlecone – zadania finansowane z funduszy innych niż dotacja celowa.

Tab. 29. Projekty i zadania zlecone

L.p.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźniki realizacji projektu/operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródła finansowania
a	b	c	d	e	f	g
1.	Zbieranie danych rachunkowych dla potrzeb Polskiego FADN (planuje się podpisanie umowy w I połowie 2021 roku)	Zbieranie danych rachunkowych dla potrzeb Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych z pozyskanych do współpracy indywidualnych gospodarstw rolnych.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> gospodarstwo rolne, z którym podpisane jest oświadczenie na udostępnienie danych rachunkowych za 2021 r. <u>Jednostka miary:</u> sztuka (książka) <u>Wartość:</u> 565	1.01 – 31.12.2021	833 940,00 zł	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
2.	Dostarczenie danych rachunkowych dla potrzeb Polskiego FADN (planuje się podpisanie umowy w I połowie 2021 roku)	Opracowanie końcowe zestawu książek z danymi rachunkowymi dla potrzeb Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych oraz dostarczenie tych danych w formie elektronicznej poprzez system komputerowy (System RDR), których zapisy prowadzone były w 2020 roku.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> gospodarstwo rolne, z którym podpisane jest oświadczenie wyrażające zgodę na udostępnienie danych rachunkowych z 2020 r. <u>Jednostka miary:</u> sztuka (książka) <u>Wartość:</u> 564	1.01 – 31.12.2021	624 348,00 zł	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
3.	Porozumienie z dnia 5 lutego 2018 r., Aneks z dnia 6 sierpnia 2019 r. w sprawie powierzenia wykonywania zadań związanych z szacowaniem szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi	Wykonywanie zadań związanych z szacowaniem szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> protokół z szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> Trudno zaplanować wystąpienie niekorzystnych zjawisk, co za tym idzie liczbą protokołów	Na czas nieokreślony	Refundacja kosztów może być realizowana do wysokości środków zarezerwowanych w budżecie Wojewody.	Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki

L.p.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźniki realizacji projektu/operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródła finansowania
a	b	c	d	e	f	g
4.	„Wsparcie korzystania z usług doradczych” w ramach działania Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw objętego PROW na lata 2014-2020” (edycja I)	Świadczenie usług doradczych dla rolników w zakresie analizy sytuacji produkcyjno-ekonomicznej gospodarstwa, rachunkowości w gospodarstwie rolnym, oceny dostosowania gospodarstwa rolnego do norm i wymogów wzajemnej zgodności, dostosowania gospodarstwa rolnego do wymogów BHP, integrowanej ochrony roślin, systemu rolnictwa ekologicznego, uczestnictwa w systemach jakości.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji (gospodarstwo, dla którego zostanie zrealizowany program doradczy) <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 842	15.11.2018 – 14.05.2022	5 011 777,66 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
5.	„Wsparcie korzystania z usług doradczych” w ramach działania Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw objętego PROW na lata 2014-2020” (edycja II) (termin podpisania umowy wskaże ARIMR)	Świadczenie usług doradczych dla rolników w zakresie analizy sytuacji produkcyjno-ekonomicznej gospodarstwa, ograniczenia zanieczyszczenia wód azotanami, dostosowania gospodarstwa rolnego do wymogów BHP, oceny dostosowania gospodarstwa rolnego do norm i wymogów wzajemnej zgodności, zazielenienia, systemu rolnictwa ekologicznego, rachunkowości w gospodarstwie rolnym, uczestnictwa w systemach jakości, modernizacji gospodarstw rolnych, restrukturyzacji małych gospodarstw, gospodarowania na obszarach Natura 2000, odnawialnych źródeł energii, działań rolno-środowiskowo-klimatycznych.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji (gospodarstwo, dla którego zostanie zrealizowany program doradczy) <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 1 242	2021-2022	7 930 418,40 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

L.p.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźniki realizacji projektu/operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródła finansowania
a	b	c	d	e	f	g
6.	„Wsparcie dla szkolenia doradców” w ramach działania Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw objętego PROW na lata 2014-2020. Lider konsorcjum Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy (planuje się podpisanie umowy do końca 2020 r.)	Przeszkolenie doradców rolniczych na terenie 5 województw (kujawsko-pomorskie, podlaskie, pomorskie, zachodniopomorskie, warmińsko-mazurskie). Zakres szkolenia: Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym, w tym zarządzanie ryzykiem produkcyjnym i rynkowym w gospodarstwie.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji (doradca rolniczy) <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 220	2021	398 860,00 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
7.	Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin (eDWIN)	Celem strategicznym projektu jest stworzenie krajowego systemu informatycznego na rzecz ochrony roślin.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Liczba pracowników podmiotów wykonujących zadania publiczne nie będących pracownikami IT, objętych szkoleniem <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 2000 <u>Nazwa wskaźnika:</u> Liczba załatwionych spraw poprzez udostępnioną on-line usługę publiczną 100 000 <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 100 000	01.06.2019-31.05.2022	20 920 583,10 zł (na WMODR przypada 303 002,03 zł)	Centrum Projektów Polska Cyfrowa

L.p.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźniki realizacji projektu/operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródła finansowania
a	b	c	d	e	f	g
8.	Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie	Celem Olimpiady jest upowszechnianie wiedzy i postępu rolniczego, wyróżnianie i popularyzowanie młodych rolników, posiadających dużą wiedzę ekonomiczną, rozwijanie idei współzawodnictwa i konkurencji, wyzwalamie oraz wzmacnianie współpracy młodych rolników z instytucjami rolniczymi i otoczeniem rolniczym w zakresie niezbędnym dla poprawy bytu rodziny wiejskiej.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 57	17.06.2021	15 000,00 zł	Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich
9.	Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych	Polski e-bazarek to doskonała bezpłatna promocja rolników, producentów regionalnej i ekologicznej żywności, usługodawców, twórców rękodzieła i kół gospodyń wiejskich. Dzięki temu możliwe jest tworzenie krótkich łańcuchów dostaw pomiędzy producentami a konsumentami.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> Wydarzenie promocyjno-wystawiennicze <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 1	maj 2021	100 000,00 zł	Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich

C.4. Operacje realizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)

W oparciu o założenia i cele wskazane w artykułach 35, 55 i 56 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 oraz na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 do którego odnosi się rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, w WMODR funkcjonuje Sieć na rzecz Innowacji w Rolnictwie i na Obszarach Wiejskich (SIR). W ramach SIR, pracownicy Sekcji Transferu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (STW) w sposób ciągły, w całym okresie programowania realizować będą następujące działania:

1. Wyszukiwanie i aktywizowanie partnerów KSOW do współpracy w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim;
2. Identyfikacja potrzeb i problemów związanych z funkcjonowaniem SIR w województwie oraz przekazywanie ich CDR;
3. Ułatwianie partnerom KSOW tworzenia sieci kontaktów w ramach SIR w województwie;
4. Gromadzenie i rozpowszechnianie wyników badań naukowych i prac rozwojowych;
5. Informacji na temat wdrażania nowych rozwiązań oraz dobrych praktyk w zakresie innowacji w województwie;
6. Przygotowanie, we współpracy z brokerami i partnerami KSOW działającymi w ramach SIR, propozycji do planu działania i operacji do dwuletnich planów operacyjnych w zakresie dotyczącym SIR w województwie oraz przekazywanie tych propozycji CDR;
7. Informowanie o możliwości współpracy w ramach operacji realizowanych zgodnie z dwuletnimi planami operacyjnymi w zakresie dotyczącym SIR;
8. Zapewnienie udziału doradców w grupach operacyjnych Europejskiego Partnerstwa Innowacyjnego oraz stała współpraca z grupami operacyjnymi;
9. Organizację spotkań, szkoleń, warsztatów, wyjazdów i wizyt, w szczególności dla grup operacyjnych z województwa i przedstawicieli jednostki regionalnej;
10. Gromadzenie przykładów operacji o wysokim potencjale innowacyjności i wymiana informacji w tym zakresie z CDR i jednostkami regionalnymi;
11. Przygotowywanie propozycji własnych operacji do dwuletnich planów operacyjnych w województwie w zakresie dotyczącym SIR i realizowanie tych operacji;
12. Ponadto działania SIR skupiają się na tworzeniu grup operacyjnych i składaniu wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Współpraca” PROW 2014-2020.

W związku z zaplanowaną realizacją operacji własnych SIR w roku 2021 przewiduje się realizację 6-ciu operacji ujętych w dwuletnim planie operacyjnym KSOW na lata 2020-2021. Szczegóły dotyczące opracowanych operacji własnych zamieszczono w poniższej tabeli. Formami realizacji operacji będą seminaria, konferencje, wystawy, spotkania oraz szkolenia wyjazdowe przewidziane dla ok. 4800 odbiorców (rolników, mieszkańców obszarów wiejskich, doradców rolniczych, przedstawicieli jednostek doradczych, hodowców zwierząt, instytutów naukowych i instytucji działających na rzecz rolnictwa). W ramach zadań brokerów innowacji prowadzone będą prace nad utworzeniem kolejnych grup operacyjnych, które będą składały wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania „Współpraca”.

Tab. 30. Operacje własne planowane do realizacji w ramach SIR

L.p.	Tytuł/nazwa operacji	Cel i przedmiot operacji	Wskaźniki realizacji operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto operacji	Źródła finansowania
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>
1.	Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych	Celem operacji jest prezentacja zwierząt hodowlanych utrzymywanych w województwie warmińsko-mazurskim z uwzględnieniem ras rodzimych oraz nowych gatunków oraz promocja postępu hodowlanego hodowców z regionu Warmii i Mazur. Poznanie innowacyjnych rozwiązań produkcyjnych, metod produkcji w hodowli zwierząt. Upowszechnienie wiedzy w zakresie innowacyjnych rozwiązań w chowie i hodowli zwierząt gospodarskich wpłynie korzystnie na nawiązywanie kontaktów oraz pogłębianie współpracy ze związkami hodowców zwierząt hodowlanych.	<p><u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji</p> <p><u>Jednostka miary:</u> sztuka</p> <p><u>Wartość:</u> 4 tys. uczestników wystawy 100 uczestników seminarium</p>	luty 2021	220 000 zł	SIR
2.	Bio Tech	Celem operacji jest wzrost świadomości wśród mieszkańców obszarów wiejskich o naturalnych sposobach uprawy. W ramach operacji zostaną opracowane, a potem wdrożone zastosowania inwestycyjne i marketingowe. Stworzenie know-how gospodarstw ekologicznych sprawi, że produkcja ekologiczna będzie odgrywała jeszcze większe znaczenie na polskim rynku.	<p><u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji</p> <p><u>Jednostka miary:</u> sztuka</p> <p><u>Wartość:</u> 100 osób</p>	II-III kwartał 2021	150 000 zł	SIR

L.p.	Tytuł/nazwa operacji	Cel i przedmiot operacji	Wskaźniki realizacji operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto operacji	Źródła finansowania
a	b	c	d	e	f	g
3.	Innowacje działalności pozarolniczej w produkcji i przetwórstwie żywności - alternatywa dla małych gospodarstw rolnych	Operacja ma służyć ułatwieniu transferu wiedzy i innowacji, a także dobrych praktyk w zakresie certyfikacji produktów ekologicznych wpływających na promocję żywności ekologicznej wysokiej jakości. Operacja przyczyni się do wymiany doświadczeń i budowania sieci kontaktów pomiędzy producentami produktów ekologicznych, jednostkami naukowymi oraz podmiotami zainteresowanymi wdrażaniem innowacyjnych kierunków promocji marketingu żywności ekologicznej i tradycyjnej poprzez ich certyfikację.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 25 osób	lipiec-sierpień 2021	27 000 zł	SIR
4.	Innowacje marketingowe w kreowaniu wizerunku marki lokalnej	Celem operacji jest nawiązanie współpracy między producentami żywności lokalnej, jednostkami naukowymi podmiotami wspierającymi rozwój rynku żywności, umożliwiające zapoznanie się z funkcjonowaniem i wdrożeniem innowacyjnych rozwiązań marketingowych.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 30 osób	wrzesień 2021	36 200 zł	SIR
5.	IV Warmińsko-Mazurskie Forum Innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich	Celem operacji jest wspieranie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich poprzez upowszechnianie wiedzy w zakresie innowacyjnych rozwiązań oraz aktywizację mieszkańców obszarów wiejskich z terenu województwa warmińsko-mazurskiego z podziałem na rolnictwo ekologiczne, krótkie łańcuchy żywności oraz zapobieganie zmianom klimatu.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 100 osób	IV kwartał 2021	100 800 zł	SIR

L.p.	Tytuł/nazwa operacji	Cel i przedmiot operacji	Wskaźniki realizacji operacji (nazwa i jednostka miary oraz wartości)	Okres realizacji	Budżet brutto operacji	Źródła finansowania
a	b	c	d	e	f	g
6.	Lokalne Partnerstwo na rzecz Wody (LPW)	Celem operacji jest stworzenie sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem a instytucjami i urzędami, w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa. Tematem operacji będzie: wzajemne poznanie zakresów działania i potrzeb związanych z gospodarowaniem wodą członków LPW, diagnoza sytuacji w zakresie zarządzania zasobami wody pod kątem potrzeb rolnictwa i mieszkańców obszarów wiejskich z powiatów województwa warmińsko-mazurskiego - analiza problemów oraz potencjalnych możliwości ich rozwiązania, upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie gospodarki wodnej i oszczędnego gospodarowania wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich.	<u>Nazwa wskaźnika:</u> ostateczny odbiorca operacji <u>Jednostka miary:</u> sztuka <u>Wartość:</u> 30 osób	I-IV kwartał 2021	290 700 zł	SIR

D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem

WMODR współpracuje z organizacjami pozarządowymi, instytucjami rolniczymi, jednostkami doradztwa rolniczego oraz podmiotami, które wspomagają rozwój rolnictwa, jak również znacząco przyczyniają się do rozwoju obszarów wiejskich. Współpraca ma na celu przygotowanie i kompleksową realizację propozycji doradczych dla rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich, dzięki którym odbiorcy usług świadczonych przez WMODR będą mieli możliwość pozyskania wiedzy o nowych technologiach, jak również wiedzę organizacyjno-prawną niezbędną w produkcji rolniczej i okołorolniczej. Dodatkowo taka współpraca umożliwia systemowe informowanie o dostępnych działaniach oraz narzędziach do pozyskania środków finansowych do prowadzenia działalności rolniczej i gospodarczej. Doświadczenia z lat ubiegłych pokazują, że powiązanie działań kilku instytucji przynosi wymierny efekt w kreowaniu przestrzeni do wymiany informacji i fachowych doświadczeń. Planowana współpraca to przede wszystkim wsparcie merytoryczne w postaci lektoratów, doskonalenia kadry doradczej czy też organizowania imprez promocyjnych.

Tab.31. Współpraca z instytucjami i samorządem

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/ cel współpracy
Instytucje krajowe		
1.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	<ul style="list-style-type: none">- upowszechnianie wiedzy o PROW, systemach wsparcia bezpośredniego (wsparcie merytoryczne jako lektoraty, prowadzenie doskonalenia kadry WMODR, uczestnictwo w szkoleniach powiatowych);- współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
2.	Krajowy Ośrodek Wsparcie Rolnictwa	<ul style="list-style-type: none">- upowszechnianie wiedzy o wsparciu rynkowym, promocji żywności regionalnej i ekologicznej, wybranych działaniach PROW (wsparcie merytoryczne jako lektoraty, prowadzenie doskonalenia kadry WMODR);- współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw;- upowszechnianie wiedzy o ustawie o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych ustaw.
3.	KRUS	<ul style="list-style-type: none">- upowszechnianie wiedzy o BHP w rolnictwie, ubezpieczeniach społecznych rolników (wsparcie merytoryczne jako lektoraty);- współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
4.	Banki, banki spółdzielcze, banki zrzeszające banki spółdzielcze oraz izba gospodarcza zrzeszająca banki spółdzielcze	<ul style="list-style-type: none">- współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
5.	Izby rolnicze oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych	<ul style="list-style-type: none">- współpraca w zakresie wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich;- współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
6.	Regionalne zarządy gospodarki wodnej	<ul style="list-style-type: none">- współpraca w zakresie gospodarki wodnej w rolnictwie (wsparcie merytoryczne jako lektoraty).- współpraca przy tworzeniu Lokalnych Partnerstw na rzecz Wody (LPW).
7.	Placówki oświatowe w zakresie prowadzenia szkoleń zawodowych wynikających z potrzeb lokalnego rynku pracy	<ul style="list-style-type: none">- współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw;- wsparcie merytoryczne jako lektoraty.

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/ cel współpracy
Instytucje krajowe		
8.	Lokalne i regionalne organizacje wspierania przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
9.	Szkoły, szkoły wyższe, placówki badawczo-rozwojowe i placówki naukowe PAN	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w zakresie wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich (w tym: identyfikacja innowacji w rolnictwie, wsparcie merytoryczne jako lektoraty, doskonalenie kadry WMODR); - ankietyzacja gospodarstw rolnych – badanie sytuacji finansowej gospodarstw; - udział WMODR w systemie „Rachunkowości rolnej Polski FADN”; - udział WMODR w „Systemie Sygnalizacji Agroflagów”; - prowadzenie działalności upowszechnieniowej - demonstracje, szkolenia praktyczne; - współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
10	Jednostki administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego	<ul style="list-style-type: none"> - wykonywanie przez WMODR zadań związanych z szacowaniem szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi; - współpraca w zakresie wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich; - współpraca w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców wsi, w tym udział osób bezrobotnych w formach szkoleniowych WMODR; - współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw; - współpraca w zakresie doradztwa dotyczącego produkcji roślinnej; - wsparcie merytoryczne jako lektoraty podczas form upowszechnieniowych i szkoleniowych.
11	Związki zawodowe i społeczno-zawodowe organizacje rolników	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w zakresie SIR.
12	Środkami masowego przekazu	<ul style="list-style-type: none"> - publikacje materiałów audio i pisanych z ważnymi informacjami dla rolników, informacjami o WMODR; - współpraca przy tworzeniu i publikacji cyklicznych form online (materiały informacyjne oraz szkoleniowe) - współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
13	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Olsztynie	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca przy realizacji Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie; - udział Stacji w pokazach dla rolników na terenach podległych WMODR - Zasady pobierania próbek gleby do badań agrochemicznych.

E. Wykaz ważniejszych wydarzeń

Propagowanie osiągnięć rolników, instytucji, przedsiębiorców oraz podmiotów biorących udział w życiu społeczno-gospodarczym regionu to jedno z zadań WMODR. W 2021 roku promowanie osiągnięć i wyników produkcyjnych, hodowlanych oraz organizacyjnych odbywać się będzie podczas targów, wystaw, konkursów oraz olimpiad. Najważniejsze wydarzenia zaplanowane przez WMODR w 2021 roku zostały wyszczególnione w tabeli poniżej.

Tab.32. Wykaz ważniejszych wydarzeń

L.p	Nazwa	Termin	Miejsce	Organizator/ współorganizator
a	b	c	d	e
1.	<i>Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych</i>	luty 2021	Expo Mazury w Ostródzie ul. Grunwaldzka 55 14-100 Ostróda	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn
2.	<i>XXVII Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa”</i>	04-05.09.2021	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn
3.	<i>Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych</i>	maj/czerwiec 2021	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	WMODR/Warmińsko-Mazurski Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych
4.	<i>IV Warmińsko-Mazurskie Forum Wiedzy i Innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich</i>	październik 2021	Olsztyn	WMODR/UWM
5.	<i>XII Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”</i>	24-25.04.2021	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn
6.	<i>Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie</i>	17.06.2021	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn

F. Plan wydawniczy

Rolą działalności informacyjnej WMODR jest generowanie, gromadzenie, przechowywanie, przekazywanie, udostępnianie oraz wykorzystywanie informacji w zakresie sposobów produkcji i konkurencyjności rolnictwa. W roku 2021 planuje się opracowanie oraz opublikowanie 17 tytułów broszur, 31 tytułów ulotek oraz 11 numerów miesięcznika pn. „Bieżące Informacje”. Broszury, ulotki oraz miesięcznik wydawane są także w wersji elektronicznej do bezpłatnego pobrania ze strony internetowej WMODR.

Tab.33. Plan wydawniczy

L.p.	Tytuł	Forma	Nakład
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	Aplikacja do szacowania suszy	Ulotka	200
2.	Od rekreacji po edukację, czyli paleta możliwości gospodarstw agroturystycznych	Ulotka	100
3.	Antybiotykooporność – czy jest się czego bać?	Ulotka	100
4.	Kobiety wsi – liderkami społeczności lokalnej	Ulotka	100
5.	Metody ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka	Ulotka	100
6.	Dobre praktyki rolnicze zmierzające do ograniczenia emisji amoniaku do atmosfery	Ulotka	100
7.	Dobre praktyki w rolniczym handlu detalicznym	Ulotka	100
8.	Żywnienie w profilaktyce chorób cywilizacyjnych	Ulotka	100
9.	Istota i znaczenie funkcjonowania spółdzielni socjalnych	Ulotka	100
10.	Dobre praktyki wspólnego działania na obszarach wiejskich	Ulotka	100
11.	„Dobre praktyki zachowania tradycyjnej architektury, z wykorzystaniem do działalności rolniczej i pozarolniczej” – wizytówki obiektów konkursowych	Ulotka	200
12.	Czym jest bezpieczeństwo żywności	Ulotka	100
13.	Formy sprzedaży produktów rolnych z gospodarstwa	Ulotka	100
14.	Zasady uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią	Ulotka	200
15.	Dlaczego warto dbać o racice u krów?	Ulotka	200
16.	Żyto hybrydowe i populacyjne, różnice w uprawie	Ulotka	200
17.	Nowe technologie w uprawie zbóż	Ulotka	200
18.	Bobik – roślina bobowata wiążąca azot dla rolnictwa	Ulotka	200
19.	Wpływ odmiany na plonowanie kukurydzy	Ulotka	200
20.	Produkcja mleka wysokiej jakości	Ulotka	200
21.	Pasze objętościowe w gospodarstwie - prawidłowe przechowywanie	Ulotka	200
22.	Nowoczesne technologie w produkcji trzody chlewnej	Ulotka	200
23.	Środki ochrony roślin do upraw ekologicznych	Ulotka	150
24.	Regulacja zachwaszczenia w rolnictwie ekologicznym	Ulotka	150
25.	Wpływ technologii produkcji na zanieczyszczenie wód biogenami pochodzenia rolniczego	Ulotka	50

L.p.	Tytuł	Forma	Nakład
a	b	c	d
26.	Systemy hydrofitowe przyjazne środowisku	Ulotka	100
27.	Nawożenie roślin sadowniczych w rolnictwie ekologicznym	Ulotka	100
28.	Sposoby magazynowania wody na obszarach wiejskich	Ulotka	50
29.	Młodzi rolnicy w Unii Europejskiej	Ulotka	200
30.	Przykłady kreatywnej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	Ulotka	200
31.	Melioracje szczegółowe - wspólne działania	Ulotka	100
32.	Prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów jako narzędzie do wyliczania kosztów opłacalności produkcji	Broszura	100
33.	Wykorzystanie programów komputerowych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym - aplikacja do szacowania suszy	Broszura	100
34.	"Kwalifikacje rolnicze w obrocie nieruchomościami rolnymi"	Broszura	100
35.	Alternatywne gatunki owoców i warzyw do uprawy w gospodarstwach ogrodniczych	Broszura	100
36.	Dobre praktyki upraw ekologicznych w aspekcie ekonomicznym i środowiskowym	Broszura	100
37.	Zagrody edukacyjne Warmii, Mazur i Powiśla	Broszura	100
38.	Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych	Broszura	100
39.	Szlakiem ginących zawodów i tradycji na Warmii i Mazurach	Broszura	200
40.	Innowacyjne działalności pozarolnicze w produkcji i przetwórstwie ziół - alternatywa dla małych gospodarstw rolnych	Broszura	200
41.	Szkody łowieckie	Broszura	100
42.	Lista odmian zalecanych do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim na 2021 rok	Broszura	200
43.	Współczesne wyzwania w chowie i hodowli trzody chlewnej	Broszura	300
44.	Rolnictwo jutra	Broszura	200
45.	Wspólna Polityka Rolna 2021-2027 - ważne wydarzenia	Broszura	400
46.	Innowacyjne działalności pozarolnicze - alternatywa dla małych gospodarstw rolnych	Broszura	200
47.	Małe rzeźnie rolnicze	Broszura	500
48.	Sublimacja kwasu szczawiowego - skuteczny i bezpieczny sposób na warzę pszczoł	Broszura	500
49.	„Bieżące Informacje” miesięcznik	Miesięcznik	22 0 0

G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej

Zasadniczym elementem każdej jednostki są zasoby ludzkie. Wykształcona, ściśle merytoryczna kadra, stale poszerzająca wiedzę oraz podnosząca umiejętności, stanowi istotną część jednostki. Proces doskonalenia zawodowego kadry realizowany będzie w sposób dwutorowy: przez WMODR – szkolenia wewnętrzne oraz przez CDR w Brwinowie, instytuty badawczo-rozwojowe i inne jednostki – szkolenia zewnętrzne.

W roku 2021 planuje się przeprowadzić 77 wewnętrznych spotkań doskonalących kadre. Odbiorcami spotkań będą pracownicy WMODR, z których każdy weźmie udział w formie doskonalącej więcej niż raz (482 uczestników). Ponadto pracownicy wezmą udział w szkoleniach zewnętrznych (również możliwość udziału jednej osoby więcej niż raz, plan – 522 uczestników).

Tematyka szkoleń wewnętrznych obejmować będzie następujące zakresy:

- systemy produkcji rolnej – 54 uczestników
- rozwój obszarów wiejskich – 242 uczestników
- rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne – 48 uczestników
- ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym – 73 uczestników
- inne:
 - bioasekuracja – 18 uczestników
 - susza – 27 uczestników
 - promocja produktów lokalnych i regionalnych – 11 uczestników
 - agroturystyka – 9 uczestników

Zakresy szkoleń zewnętrznych, organizowanych przez inne jednostki, zostały zaplanowane zgodnie z zapotrzebowaniem specjalizacyjnym pracowników oraz pracodawcy. Tematyka szkoleń obejmować będzie następujące zakresy:

- systemy produkcji rolnej – 145 uczestników
- rozwój obszarów wiejskich – 147 uczestników
- rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne – 119 uczestników
- ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym – 45 uczestników
- metodyka i organizacja doradztwa rolniczego – 16 uczestników
- inne:
 - projektowanie materiałów wydawniczych i medialnych - program Ilustrator i Photoshop – 2 uczestników
 - nowoczesny warsztat dziennikarza – 2 uczestników
 - szkolenia w zakresie przygotowania i prowadzenia zdalnych szkoleń i innych spotkań – 46 uczestników

Dodatkowo zostaną przeprowadzone konkursy: „Kreatywny i innowacyjny specjalista/doradca WMODR 2021”, wojewódzkie etapy: „Najlepszy Doradca Ekologiczny” i „Doradca Roku”.

- Konkurs „Kreatywny i innowacyjny specjalista/doradca WMODR 2021”,
Celem konkursu będzie doskonalenie umiejętności dydaktyczno-metodycznych i szkoleniowych, nabywanie umiejętności w wykorzystaniu różnych środków dydaktycznych oraz metod wszechstronnie aktywizujących słuchaczy, nabywanie umiejętności powiązania informacji teoretycznych z dobrymi praktycznymi, w odniesieniu do środowiska pracy. W konkursie wezmą udział pracownicy ze stażem pracy w Ośrodku poniżej 3 lat.

- Etap wojewódzki konkursu „Najlepszy Doradca Ekologiczny” – organizator CDR w Brwinowie O/Radom
Celem konkursu będzie promowanie pracy doradców zaangażowanych w rozwój rolnictwa ekologicznego, szczególnie w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań i popularyzacji przetwórstwa na poziomie gospodarstwa. Konkurs skierowany jest do doradców wpisanych na listę doradców rolniczych lub doradców rolnośrodowiskowych prowadzoną przez Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, świadczących usługi dla rolników w zakresie rolnictwa ekologicznego.
- Etap wojewódzki konkursu „Doradca Roku” – organizator CDR w Brwinowie O/Poznań
Celem konkursu będzie popularyzacja i promowanie osiągnięć doradców rolniczych, w tym innowacyjnych praktyk rolniczych, promowanie usług doradczych i podnoszenie jakości i efektywności usług doradczych. Konkurs skierowany jest do doradców wpisanych na listę doradców rolniczych lub doradców rolnośrodowiskowych prowadzoną przez Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, świadczących usługi dla rolników.

Tab.34. Kształcenie i doskonalenie kadry własnej

Symbol	Tematyka szkoleń	Planowana liczba uczestników
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>
G.1.	szkolenia wewnętrzne	482
G.1.1.	systemy produkcji rolnej	54
G.1.2.	rozwój obszarów wiejskich	242
G.1.3.	rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	48
G.1.4.	ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	73
G.1.5.	metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	0
G.1.6.	inne	65
G.2.	szkolenia zewnętrzne	522
G.2.1.	systemy produkcji rolnej	145
G.2.2.	rozwój obszarów wiejskich	147
G.2.3.	rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	119
G.2.4.	ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	45
G.2.5.	metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	16
G.2.6.	inne	50

G. PODSUMOWANIE

Tab. 35. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2021 r.

L.p.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
1	Działalność szkoleniowa*/	Szkolenie	10 826
		Szkolenie wyjazdowe	890
		Konferencja	1 332
		Razem	13 048
2	Działalność doradcza	Porady indywidualne	50 738
		Porady grupowe	143
		Razem	50 881
3	Działalność informacyjna	Informacje	10 064
		Broszura	17
		Ulotka	31

L.p.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
	Informacja na stronę www.	318	
	Artykuł w miesięczniku ODR	257	
	Inne wydawnictwa	–	
	Stoisko-informacyjno-promocyjne	100	
	Pozostała działalność informacyjna (audycje tv, radio, artykuły w innych wydawnictwach)	106	
	Razem	10 893	
4	Działalność upowszechnieniowa*/		
	Pokaz	91	1406
	Demonstracja	104	104
	Konkurs	14	202
	Olimpiada	1	50
	Targi/wystawy	2	
	Pozostałe	–	–
	Razem	212	1 762

*/ liczba odbiorców to jest planowana liczba uczestników

Konkluzje

Program Działalności uwzględnia zapisy ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721 t.j.) w części dotyczącej zadań wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego. Czynności doradcze (formy i metody pracy) uwzględnione w Programie Działalności odpowiadają na priorytety określone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz uwzględniają obszary współpracy nakreślone przez Samorząd Województwa. Planowane działania określone zostały również na miarę posiadanych przez Ośrodek zasobów, zarówno kadrowych, finansowych, jak i majątkowych. Dokument opracowano uwzględniając opinie rolników zrzeszonych w związkach zawodowych i branżowych oraz Warmińsko-Mazurskiej Izbie Rolniczej. Zakres zaplanowanych działań był konsultowany z wójtami, burmistrzami, starostami, przewodniczącymi Powiatowych Izb Rolniczych oraz uzyskał ich akceptację. Pozytywną opinię o Programie Działalności wyraziła Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego działająca przy WMODR.

Podstawowe zadanie doradztwa rolniczego, którym jest udzielanie wszechstronnej pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w celu zwiększenia dochodów z gospodarstw rolnych oraz poprawy warunków życia rodzin wiejskich, WMODR będzie realizował poprzez:

- upowszechnianie wiedzy rolniczej, szczególnie demonstrowanie sposobów wzorowego wykonania wybranych czynności oraz wprowadzanie do gospodarstw określonych innowacji;
- organizację szkoleń, konferencji i szkoleń wyjazdowych;
- doradztwo indywidualne mające na celu przedstawienie przez doradcę rolnikowi, który znalazł się w sytuacji problemowej, różnych propozycji rozwiązań problemu;
- doradztwo grupowe – zorganizowane dla realizacji konkretnego celu doradczego;
- prowadzenie działalności promocyjnej, czyli prezentacje dorobku branżowego, najlepszych wyników hodowlanych i produkcyjnych, ekspozycja towarów podczas wystaw, targów, konkursów;
- prowadzenie działalności informacyjnej i wydawniczej;
- sporządzanie opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych, a także wypełnianie dla klientów wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.

Dla osiągnięcia efektu synergii, przy realizacji zadań zawartych w Programie Działalności, WMODR prowadzić będzie współpracę z jednostkami, organizacjami i podmiotami wymienionymi w art. 5 ust. 2 cytowanej ustawy. Ponadto planuje się rozszerzenie współpracy z jednostkami naukowymi i badawczymi.

Ryzyko związane z realizacją programu działalności

Poważnymi i umiarkowanymi ryzykami w odniesieniu do celu działania i zadań realizowanych przez WMODR, są:

- adekwatność etatów – zakłócenia w działalności jednostki wynikające z odchodzenia na emeryturę części doświadczonej kadry doradczej; brak kandydatów do pracy z wymaganymi kwalifikacjami;
- wystąpienie niezaplanowanych potrzeb doradczych zgłaszanych, zarówno przez jednostkę nadzorującą, jak i klientów;
- możliwość popełnienia błędów przez doradców w świadczeniu odpłatnych usług – zwiększenie kosztów ubezpieczenia, negatywna opinia o WMODR wśród rolników;
- sprzęt i informacja – włamania hackerskie, wprowadzenie złośliwego oprogramowania – zniszczenie, usunięcie, wyciek danych;
- wystąpienie chorób, które mogą wymagać zmiany form i metod pracy w doradztwie.

H. Załącznik elektroniczny

warzyńsko-mazurski_RPD_2021.xls